

Sprawozdanie Zarządu Banku z działalności Grupy Banku BPH S.A. w 2015 roku

Spis treści

1.	Informacja o Grupie Banku BPH.....	3
2.	Struktura akcjonariatu Banku BPH	4
3.	Wybrane dane finansowe i wskaźniki Grupy Banku BPH	5
4.	Sytuacja makroekonomiczna w 2015 roku.....	7
4.1.	Przyspieszenie dynamiki PKB	7
4.2.	Poprawa na rynku pracy	8
4.3.	Kontynuacja spadków cen	8
4.4.	Zmienne notowania polskiego złotego.....	9
4.5.	Zmiany na rynku długu	10
5.	Sytuacja w sektorze bankowym.....	11
5.1.	Wyniki sektora bankowego.....	11
5.2.	Kredyty i depozyty	13
6.	Notowania Banku BPH na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	14
7.	Rating Banku BPH	16
8.	Działania strategiczne Banku	17
8.1.	Plan transformacji biznesowej Banku BPH	17
8.2.	Bank BPH. Po Prostu Fair – strategia pozycjonowania i zaangażowanie społeczne Banku BPH	18
9.	Działalność bankowości detalicznej	20
10.	Działalność bankowości komercyjnej	24
11.	Produkty skarbowe i powiernicze	27
12.	Działalność Biura Maklerskiego.....	27
13.	Sieć dystrybucji i obsługa klientów	28
14.	Działalność BPH TFI.....	30
15.	Technologia informatyczna.....	31
16.	Kapitał ludzki	32
16.1.	Zatrudnienie w Banku BPH.....	32
16.2.	Polityka personalna	32
16.3.	Rozwój pracowników	33
16.4.	Rekrutacja i pozyskiwanie talentów	34
16.5.	Dialog ze związkami zawodowymi	36
16.6.	Polityka różnorodności	37
16.7.	Wsparcie dla pracowników	37
16.8.	Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company.....	38
17.	Wyniki finansowe Grupy Banku BPH.....	38
17.1.	Rachunek zysków i strat	38
17.2.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat w ujęciu kwartalnym	44
17.3.	Nakłady inwestycyjne	45
17.4.	Zmiany w głównych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej.....	46
17.5.	Podział na segmenty działalności	49
18.	Raport dotyczący ryzyka	51
18.1.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem rynkowym.....	51
18.2.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem płynności.....	52
18.3.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym	53
18.4.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym.....	54
18.5.	Wymogi nadzorcze w zakresie adekwatności kapitałowej	56
18.6.	Zarządzanie kapitałem.....	57
19.	Organy władzy Banku BPH.....	60
19.1.	Zarząd Banku BPH.....	60
19.2.	Rada Nadzorcza Banku BPH.....	66
20.	Inne istotne wydarzenia.....	67
20.1.	Kredyty mieszkaniowe.....	67
20.2.	Dodatkowe wymogi kapitałowe	68
20.3.	Akceptacja programu postępowania naprawczego.....	69
20.4.	Zawarcie znaczących umów	69
20.5.	Informacja od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w sprawie dodatkowej wpłaty do funduszu ochrony środków gwarantowanych	70
20.6.	Dywidendy	70
21.	Zdarzenia po dacie sporządzenia raportu rocznego mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe	70
22.	Czynniki mogące mieć wpływ na wyniki Banku BPH w najbliższej perspektywie	71
23.	Oświadczenia Zarządu Banku BPH.....	72
23.1.	Zasady ładu korporacyjnego.....	72
23.2.	Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań finansowych.....	73
23.3.	Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań	73
24.	Słownik użytych pojęć i skrótów.....	75

1. Informacja o Grupie Banku BPH

Bank BPH („Bank”) oferuje swoje produkty i usługi klientom indywidualnym, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz klientom korporacyjnym poprzez sieć ponad 400 oddziałów i placówek partnerskich, a także agencji uniwersalnych, jak również umożliwia korzystanie z bankowości internetowej, telefonicznej oraz mobilnej, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Bank posiada ponad 25-letnią historię działania, a od 1995 roku jego akcje są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Siedzibą prawną Banku BPH jest Gdańsk. Centrala znajduje się w Warszawie, a główne centra operacyjne i informatyczne w Gdańsku i w Krakowie. Bank BPH jest częścią Grupy General Electric, jednej z największych korporacji na świecie.

Na koniec 2015 roku Grupa Banku BPH obejmowała trzy podmioty: Bank BPH S.A., jako podmiot dominujący, BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o. (spółka bezpośrednio zależna) oraz BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (spółka pośrednio zależna poprzez BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.).

Skład Grupy Banku BPH według stanu na 31 grudnia 2015 roku

Podmiot	Siedziba	Udział % Banku w głosach na WZ spółki	Kapitał własny (tys. zł)	Aktywa (tys. zł)
Jednostka dominująca				
Bank BPH Spółka Akcyjna	Gdańsk			
Jednostki zależne objęte konsolidacją				
BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.	Warszawa	50,14%	108 337	108 367
Jednostki pośrednio zależne – zależne od BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o.				
BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Warszawa	50,14%	64 504	79 091

17 sierpnia 2015 roku BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o. („BPH PBK”) nabyła od General Electric Capital Corporation z siedzibą w stanie Delaware w Stanach Zjednoczonych Ameryki („GECC”) akcje posiadane przez GECC w BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („BPH TFI”), stanowiące 49,86% wszystkich akcji wyemitowanych przez BPH TFI, w zamian za nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym BPH PBK. Udziały zostały objęte powyżej ich wartości nominalnej. Celem transakcji było dostosowanie struktury kapitałowej do długoterminowej strategii inwestycyjnej Grupy GE. W wyniku transakcji GECC posiada 49,86%, a Bank BPH posiada 50,14% udziałów i głosów na Zgromadzeniu Wspólników BPH PBK. Zmiany udziałów własnościowych w jednostkach zależnych nie spowodowały utraty kontroli przez Bank, który nadal posiada pośrednio 50,14% akcji i głosów na Walnym Zgromadzeniu BPH TFI. Pozostałe 49,86% akcji BPH TFI pośrednio znajdowało się w posiadaniu GECC, a w wyniku transakcji wewnętrzgrupowych przeprowadzonych w ramach GE, obecnie pośrednio znajduje się w posiadaniu GE Capital International Holdings Limited, spółki utworzonej oraz istniejącej zgodnie z prawem Anglii i Walii.

2. Struktura akcjonariatu Banku BPH

Kapitał Banku BPH składał się z 76 667 911 akcji. Wszystkie akcje Banku są akcjami na okaziciela i nie wynikają z nich ograniczenia w zakresie przenoszenia własności czy wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje też ten sam zakres uprawnień. Ograniczenia mogą mieć jedynie miejsce na gruncie przepisów szczególnych, np. ustawy Prawo bankowe lub Ustawy o ofercie publicznej. Jednej akcji Banku odpowiada jeden głos na walnym zgromadzeniu Banku.

W ciągu 2015 roku nie wystąpiły zmiany w strukturze akcjonariatu Banku BPH i stan posiadania akcji Banku przez bezpośrednich akcjonariuszy, wobec których podmiotem pierwotnie dominującym jest General Electric Company („GE”), nie uległ zmianie. Przy czym, w wyniku reorganizacji grupy kapitałowej GE, zmianie uległy podmioty pośrednio posiadające akcje Banku. W konsekwencji serii transakcji wewnątrzgrupowych w ramach GE przeprowadzonych w dniach 1 - 3 grudnia 2015 roku nastąpiło pośrednie nabycie przez GE Capital Global Holdings LLC („GE CGH”), GE Capital Sub 3 Inc. („GE Sub”), GE Capital International Holdings Limited („GECIH”) 66 879 786 akcji Banku stanowiących 87,23% kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

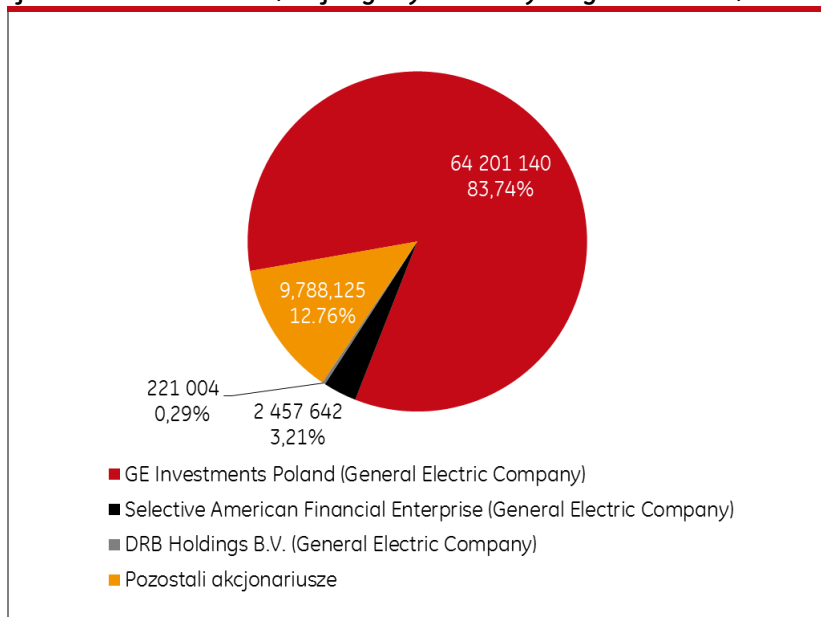
Zarówno przed, jak i po przeprowadzeniu transakcji akcje Banku BPH przysługiwały bezpośrednio następującym podmiotom, wobec których GE jest podmiotem pierwotnie dominującym:

- GE Investments Poland sp. z o.o. („GEIP”) – 64 201 140 akcji Banku stanowiących 83,74% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do wykonywania takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu;
- DRB Holdings B.V. („DRB”) – 221 004 akcji Banku stanowiących 0,29% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do wykonywania takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu;
- Selective American Financial Enterprises, LLC (poprzednio Selective American Financial Enterprises, Inc.) („SAFE”) – 2 457 642 akcji Banku stanowiących 3,21% kapitału zakładowego Banku i uprawniających do wykonywania takiej samej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

Po przeprowadzeniu transakcji GE posiada akcje Banku pośrednio poprzez:

- GE CGH, w której GE posiada 100% akcji w kapitale zakładowym;
- GECIH, w której GE CGH posiada 100% akcji w kapitale zakładowym;
- DRB oraz SAFE, w których GECIH posiada 100% akcji w kapitale zakładowym;
- GEIP, w której DRB posiada 100% akcji w kapitale zakładowym.

Struktura akcjonariatu Banku BPH, obowiązująca od 5 grudnia 2014 roku do chwili publikacji niniejszego Sprawozdania Finansowego, tj. 21 marca 2016 roku (akcje i głosy na Walnym Zgromadzeniu)

Na strukturę akcjonariatu Banku w przyszłości może mieć wpływ fakt, że General Electric Company, podmiot dominujący wobec akcjonariuszy większościowych Banku BPH, tj. GE Investments Poland, Selective American Financial Enterprises i DRB Holdings, analizuje strategiczne możliwości sprzedaży większościowego pakietu akcji Banku. W ramach tego procesu GE analizuje kilka potencjalnych scenariuszy transakcji, w tym rozważa pełne wydzielenie z Banku BPH portfela kredytów hipotecznych z transakcji. Działania te są prowadzone w ramach globalnej decyzji GE (ogłoszonej w kwietniu 2015 roku) o przystąpieniu do sprzedaży większości jednostek biznesowych GE Capital. GE zamierza przeprowadzać transakcje sprzedaży w ciągu dwóch lat oraz skoncentrować się na rozwoju działalności przemysłowej i produkcyjnej.

Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia Banku i jego uprawnień, opis praw akcjonariuszy oraz opis zasad zmiany Statutu Banku zostały zamieszczone w „Oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w Banku BPH w 2015 roku”, stanowiącym załącznik do niniejszego Sprawozdania.

3. Wybrane dane finansowe i wskaźniki Grupy Banku BPH

Rachunek zysków i strat (tys. zł)

Wyszczególnienie	2015	2014	Zmiana
Wynik z tytułu odsetek	833 194	932 556	-10,65%
Wynik z tytułu prowizji	273 837	347 929	-21,30%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	73 568	106 389	-30,85%

Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	0	8	-100,00%
Wynik na działalności bankowej ¹	1 180 599	1 386 882	-14,87%
Odpisy z tytułu utraty wartości	-43 961	-57 494	-23,54%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	-1 305 220	-1 131 832	+15,32%
Zysk/ strata przed opodatkowaniem	-1 105 240	171 561	-744,23%
Zysk/ strata za okres przypadający na akcjonariuszy Banku	-1 072 381	111 805	-1 059,15%

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	Zmiana
Suma bilansowa	31 339 884	31 600 923	-0,83%
Należności od klientów netto ²	23 069 051	22 782 203	+1,26%
Aktywa ważone ryzykiem (ryzyko kredytowe)	23 654 674	23 748 653	-0,40%
Zobowiązania wobec klientów	12 189 141	12 460 053	-2,17%
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	13 321 247	11 998 114	+11,03%
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	4 037 800	5 037 084	-19,84%

Wskaźniki efektywności³

Wyszczególnienie	2015	2014	Zmiana
Rentowność kapitału brutto (ROE brutto)	-24,36%	3,44%	-27,80 pp.
Rentowność kapitału netto (ROE netto)	-23,63%	2,24%	-25,88 pp.
Rentowność aktywów netto (ROA netto)	-3,41%	0,35%	-3,75 pp.
Marża odsetkowa na aktywach ogółem	2,65%	2,89%	-0,24 pp.
Wskaźnik Koszty/ Dochody	187,84%	83,71%	+104,14 pp.
Łączny współczynnik kapitałowy	16,63	16,75	-0,12 pp.
Współczynnik kapitału Tier I	14,21	14,27	-0,06 pp.
Relacja Należności/ Zobowiązania wobec klientów	189,26	182,84	+6,42 pp.
Udział kredytów z utratą wartości	7,5	9,4	-1,90 pp.

Dane giełdowe

Wyszczególnienie	31.12.2015	31.12.2014	Zmiana
Cena akcji (zł)	30,78	49,00	-37,18%
Liczba akcji	76 667 911	76 667 911	-
Kapitalizacja rynkowa (tys. zł)	2 359 838	3 756 728	-37,18%
Zysk na akcję za okres przypadający na akcjonariuszy Banku (zł)	-13,99	1,46	-1 059,15%
Wartość księgowa na akcję (zł)	52,67	65,70	-19,84%
Cena/ Zysk	-2,20	33,60	-106,55%
Cena/ Wartość księgowa	0,58	0,75	-21,64%

Aktywa ważone ryzykiem i łączny współczynnik kapitałowy zostały wyliczone zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

W 2015 roku Grupa Banku BPH odnotowała stratę netto przypadającą na akcjonariuszy w wysokości 1 072 381 tys. zł wobec zysku netto wielkości 111 805 tys. zł rok wcześniej. Strata wynikała głównie z dokonania odpisu wartości firmy (ang. *goodwill*) wynoszącego 915,6 mln zł (więcej informacji w części

¹ Wynik z tyt. odsetek + wynik z tyt. prowizji + wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych + wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży

² Po odjęciu odpisów z tytułu utraty wartości.

³ Opisy wskaźników znajdują się w Słowniku na końcu niniejszego Sprawozdania.

„Aktywa”). Odpis ten ma charakter wyłącznie księgowy i jest zgodny z międzynarodowymi standardami rachunkowości oraz nie ma wpływu na aktualną i przyszłą pozycję gotówkową i płynnościową, ani na adekwatność kapitałową Banku. Bezpieczeństwo i stabilność Banku są potwierdzone przez osiągnięcie na koniec 2015 roku całkowitego skonsolidowanego współczynnika kapitałowego na poziomie 16,63% oraz wskaźnika Tier I na poziomie 14,21%, tj. znacznie powyżej wymogów regulatora w wysokości odpowiednio 14,77% i 11,08%. Płynność Banku wynosi ok. 6 mld zł, a dodatkowo może zostać powiększona o zapasową linię kredytową w wysokości ok. 9 mld zł od spółek z Grupy GE. General Electric Company potwierdza, że w przypadku sprzedaży udziałów w Banku BPH, transakcja ta będzie obejmowała całkowite wydzielenie portfela kredytów hipotecznych w walucie obcej Banku BPH ze sprzedaży.

Na wynik finansowy wpływ miała także decyzja o rozpoczęciu transformacji biznesowej sieci oddziałów i związanego z tym utworzenia rezerwy restrukturyzacyjnej w wysokości 177 mln zł na optymalizację zatrudnienia i modernizację modelu sieci dystrybucji (więcej informacji w części „Plan Transformacji Biznesowej Banku BPH”). Wspomniana rezerwa była bezgotówkowym obciążeniem dokonany na przyszłe koszty restrukturyzacyjne. Bank oczekuje, że restrukturyzacja biznesu doprowadzi do osiągnięcia oszczędności kosztowych w wysokości ok. 200 mln zł rocznie do 2017 roku.

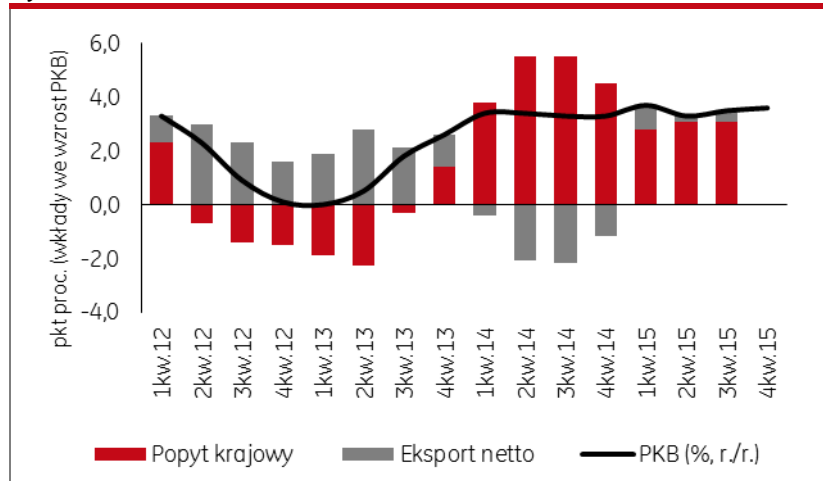
4. Sytuacja makroekonomiczna w 2015 roku

4.1. Przyspieszenie dynamiki PKB

W 2015 roku dynamika Produktu Krajowego Brutto („PKB”) ponownie przyspieszyła, osiągając tempo wzrostu 3,6% r./r. (wstępny odczyt Głównego Urzędu Statystycznego, „GUS”) wobec 3,3% w 2014 roku. Od początku roku motorem wzrostu gospodarczego pozostawał popyt wewnętrzny, choć w stosunku do 2014 roku silny spadek zapasów, obserwowany w szczególności w 1 półroczu, zaważył na obniżeniu jego wpływu na PKB. W 2015 roku wpływ popytu krajowego na realny wzrost PKB wyniósł 3,3 pkt proc.

W całym 2015 roku popyt krajowy wzrósł realnie o 3,4% r./r. wobec 4,9% w 2014 roku. W omawianym okresie spożycie ogółem zwiększyło się o 3,2% i przekroczyło poziom 3,1% odnotowany w 2014 roku. Z kolei spożycie w sektorze gospodarstw domowych zanotowało dodatnią dynamikę 3,1% wobec 2,6% rok wcześniej. Niższy wzrost wykazała akumulacja brutto, która w 2015 roku zwiększyła się realnie o 4,2% w porównaniu z 12,6% w 2014 roku. W 2015 roku stopa inwestycji w gospodarce narodowej pozostała stabilna i wyniosła 20,2% wobec 19,6% w 2014 roku. Po czterech kwartałach ujemnej dynamiki w 2014 roku, w 2015 roku dodatnią kontrybucję do PKB wniósł także eksport netto. Saldo obrotów z zagranicą przyniosło realny wzrost PKB rzędu 0,3 pkt proc. w 2015 roku wobec -1,5 pkt proc. rok wcześniej.

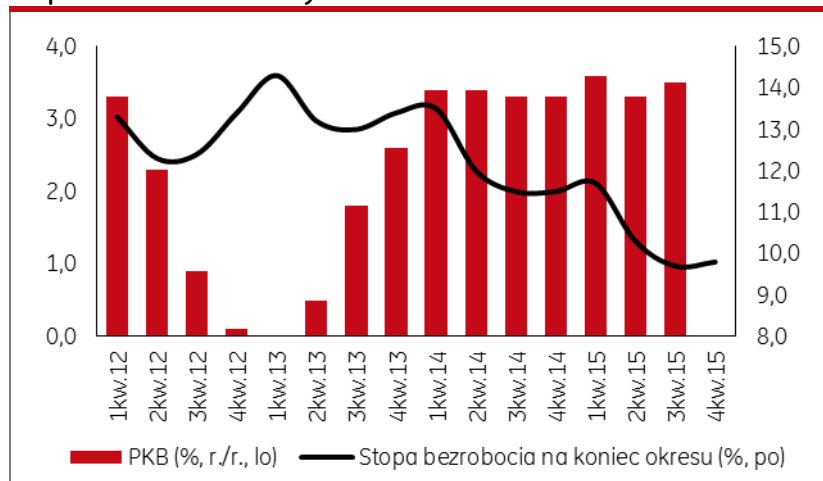
Dynamika PKB

4.2. Poprawa na rynku pracy

Zapoczątkowana w 2014 roku poprawa na rynku pracy była kontynuowana w 2015 roku za sprawą stabilnego wzrostu gospodarczego. Według szacunkowych danych GUS, liczba pracujących w gospodarce narodowej na koniec 2015 roku była o ok. 2% wyższa niż przed rokiem. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw sukcesywnie umacniała się w kolejnych miesiącach i w rezultacie w całym 2015 roku zanotowała wzrost o 1,3% w porównaniu z 0,6% przed rokiem. Stopa bezrobocia w kolejnych miesiącach 2015 roku była niższa niż w analogicznych okresach 2014 roku, a od sierpnia kształtowała się na poziomie jednocyfrowym. W grudniu 2015 roku wyniosła ona 9,8% wobec 11,4% na koniec 2014 roku. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw rosło w stabilnym tempie 3,5% r./r., a uwzględniając deflację realne płace wzrosły o 4,5% w ujęciu rocznym, najwięcej od 2008 roku. Relatywnie wysokie tempo nominalnego wzrostu płac względem spadającej inflacji utrzymywało się w ciągu całego roku, przy czym największy wpływ deflacji widoczny był na początku roku.

Stopa bezrobocia na tle dynamiki PKB

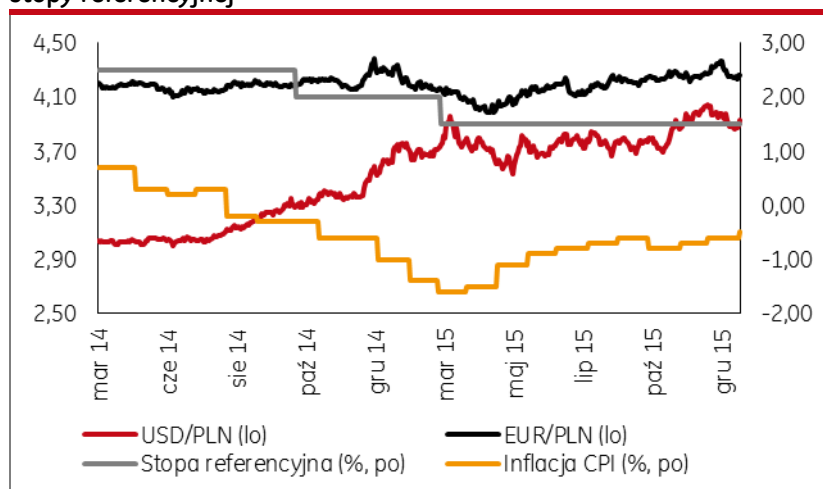
4.3. Kontynuacja spadków cen

Zapoczątkowane w 2014 roku tendencje deflacyjne nasiliły się w 2015 roku. Wskaźnik inflacji konsumenckiej w omawianym okresie był niższy o 0,9% r./r., podczas, gdy w 2014 roku kształtował się na poziomie z 2013 roku. Utrzymywaniu się wskaźnika poniżej zera przez cały 2015 rok sprzyjały spadające

ceny surowców na rynkach globalnych. Deflacja narastała w szczególności w 1 kwartale, aby w lutym osiągnąć największy spadek wynoszący 1,6%. Na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w 2015 roku wpływ miały przede wszystkim spadki cen: towarów i usług związanych z transportem, żywności i napojów bezalkoholowych oraz odzieży i obuwia.

Od marca 2015 roku wskaźnik inflacji konsumenckiej sukcesywnie wzrastał, choć nadal kształtował się poniżej zera. W świetle utrzymywania się wysokich realnych stóp procentowych wzmacniało to oczekiwania na ich obniżkę. Brak presji inflacyjnej oraz luźna polityka monetarna w strefie euro wpłynęły na obniżenie przez Radę Polityki Pieniężnej („RPP”) stóp procentowych do najniższego poziomu w historii. Na marcowym posiedzeniu zapadła decyzja o obniżeniu głównej stopy o 50 punktów bazowych i jednoczesnym zakończeniu cyklu obniżek. Tym samym od marca 2015 roku stopa referencyjna kształtowała się na poziomie 1,50%, stopa lombardowa 2,50%, stopa depozytowa 0,50%, a stopa redyskonta weksli 1,75%. Na grudniowym posiedzeniu RPP utrzymała niezmienny poziom stóp procentowych argumentując, że w najbliższych kwartałach dynamika cen będzie powoli rosnąć. W ocenie Rady jej wzrostowi będzie sprzyjać stopniowe domykanie się luki popytowej, następujące w warunkach poprawy koniunktury w strefie euro i dobrej sytuacji na krajowym rynku pracy. Jednocześnie zaznaczono ryzyko silniejszego spowolnienia w gospodarkach wschodzących i utrzymania się niskich cen surowców, a w efekcie również niskiej inflacji w otoczeniu polskiej gospodarki.

Kurs EUR/PLN oraz USD/PLN na tle inflacji konsumenckiej (CPI) oraz stopy referencyjnej

4.4. Zmienne notowania polskiego złotego

W 2015 roku polski złoty („PLN”, „złoty”) osłabił się względem dolara amerykańskiego („USD”, „dolar”) o 10,7% oraz pozostał stabilny względem euro („EUR”). W całym okresie notowania krajowej waluty podlegały dużej zmienności, a jej tendencje kursowe były ściśle skorelowane z zachowaniem kursu EUR-USD, z procesami zachodzącymi w polityce pieniężnej i z sytuacją w kraju. W 2015 roku złoty o ponad 10% osłabił się wobec franka szwajcarskiego („CHF”), przy czym największa fala deprecjacji zanotowana została na początku roku w reakcji na nieoczekiwaną, styczniową decyzję Narodowego Banku Szwajcarii („SNB”) o odejściu od sztywnego kursu franka szwajcarskiego względem euro.

W 1 kwartale 2015 roku złoty wyraźnie zyskiwał względem euro, czemu sprzyjało rozpoczęcie nowego etapu luzowania polityki monetarnej przez Europejski Bank Centralny („EBC”) i jednocześnie zamknięcie cyklu obniżek stóp przez RPP. W połowie roku umocnienie dolara, na fali z jednej strony utrzymującej się awersji do ryzyka związanej z przedłużającymi się negocjacjami w sprawie Grecji, z drugiej zaś z narastającymi oczekiwaniami początku cyklu zacieśniania polityki monetarnej w Stanach Zjednoczonych Ameryki, zapewniło solidne wzrosty USD-PLN w granice 3,8574. Ostateczne skuteczne porozumienie Grecji z europejskimi wierzycielami pozwoliło na ustabilizowanie notowań złotego zarówno w parze z dolarem, jak i z euro.

W 3 kwartale załamanie na rynku cen surowców, w szczególności ropy naftowej, nasiliło obawy o globalną koniunkturę, co w połączeniu ze spowolnieniem chińskiej gospodarki przełożyło się na osłabienie złotego, głównie względem euro.

Z kolei w ostatnim kwartale 2015 roku rynek walutowy dyskontował już pewne podwyżki stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, co wyraźnie umacniało dolara i spowodowało wyznaczenie przez USD-PLN rocznego maksimum na poziomie 4,0580. Jednocześnie był to najwyższy poziom od 2004 roku. Ostatecznie ruch Amerykańskiej Rezerwy Federalnej („Fed”), który w grudniu po raz pierwszy od dziewięciu lat podniósł główną stopę procentową z 0-0,25% do 0,25-0,50%, nie przyniósł znacznych zmian na rynku walutowym. Na koniec roku powróciły obawy o większe niż oczekiwano spowolnienie chińskiej gospodarki oraz o rynek surowców, a także o przyszłą kondycję krajowej gospodarki. Jednocześnie EBC zachowywał ostrożność w zapewnianiu nowych stymulantów, co spowodowało umocnienie euro i przesądziło o rocznym maksimum na EUR-PLN. Ostatecznie w 2015 roku polski złoty osłabił się wobec euro o 0,6%.

4.5. Zmiany na rynku długu

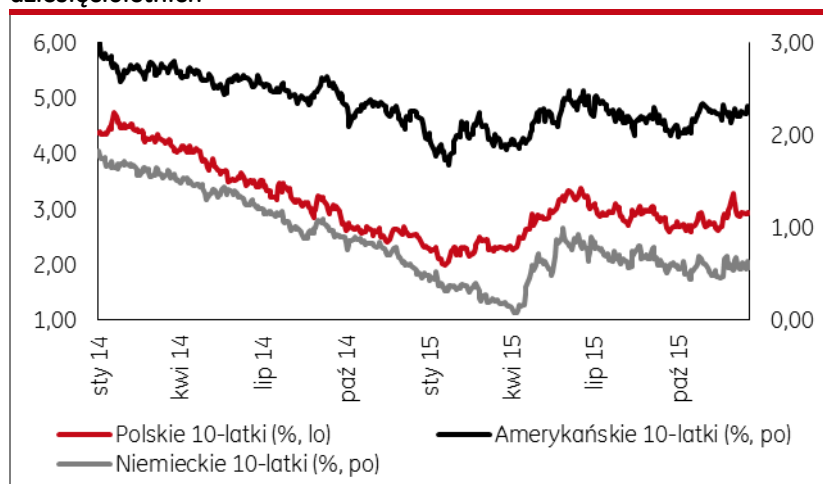
Po dynamicznych wzrostach polskich obligacji w 2014 roku, początek 2015 roku na rynku długu był równie udany. W styczniu 10-letnie obligacje skarbowe zanotowały najniższą w historii rentowność, sięgającą poziomu 2,02%. Zbiegło się to z wyznaczeniem na amerykańskim rynku rentowności najniższych od 2013 roku. W kolejnych miesiącach 2015 roku krajowy rynek długu podlegał istotnej zmienności, ale rentowności przeważnie rosły. Dobra sytuacja na rynku długu na początku roku utożsamiana była przede wszystkim z zapowiedzią i faktycznym uruchomieniem przez EBC nowego programu luzowania ilościowego w strefie euro, przy utrzymywaniu niskim koszcie pieniądza w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Nie bez znaczenia były tu oczekiwania dotyczące obniżki stóp procentowych w Polsce.

W 2 kwartale nastroje zaczęły wyraźnie zmieniać się. Coraz częściej na rynku pojawiały się zapowiedzi pierwszych od lat podwyżek stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, a RPP po marcowej obniżce stóp procentowych zapowiedziała koniec cyklu łagodzenia polityki monetarnej. Przesilenie korekty na obligacjach nastąpiło dopiero w połowie roku, kiedy na rynek powróciła awersja do ryzyka wobec obaw o: rozpad strefy euro, spowolnienie w Chinach oraz kontynuację przeceny na rynku surowców. Tym samym kapitał kierował się ponownie w stronę bezpiecznych aktywów.

Na koniec roku polityka monetarna w Stanach Zjednoczonych Ameryki i Europie przyczyniła się do stabilizacji na krajowym rynku długu. Natomiast jesienna zmiana władzy w Polsce, wraz z nowymi

inicjatywami legislacyjnymi, ostatecznie przesądziły o osłabieniu długu. Dla obligacji 10-letnich oznaczało to wzrost rentowności o 41 punktów bazowych z 2,53% na koniec 2014 roku do 2,94% na koniec 2015 roku. W tym samym okresie rentowność skarbowych obligacji 5-letnich wzrosła o 9 punktów bazowych z 2,14% do 2,23%, natomiast rentowność obligacji 2-letnich obniżyła się o 13 punktów bazowych z 1,71% do 1,58%.

Rentowność polskich, amerykańskich i niemieckich obligacji dziesięcioletnich

5. Sytuacja w sektorze bankowym

5.1. Wyniki sektora bankowego

Utrzymujące się w 2015 roku ożywienie polskiej gospodarki wspierało sektor bankowy, jednak w tym samym okresie wystąpiło kilka czynników negatywnie wpływających na wyniki finansowe osiągnięte przez banki. Należą do nich: środowisko niskich stóp procentowych, obniżenie opłat za korzystanie z kart bankowych (tzw. opłat *interchange*), dodatkowe opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego („BFG”) oraz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców. W konsekwencji, w ciągu 2015 roku sektor bankowy wypracował zysk netto na poziomie 11,5 mld zł, co oznacza spadek o 27,6% r./r. (zgodnie z danymi Komisji Nadzoru Finansowego, „KNF”), a rentowność kapitałów („ROE”) spadła z poziomu 10,4% na koniec 2014 roku do 6,9% na koniec 2015 roku.

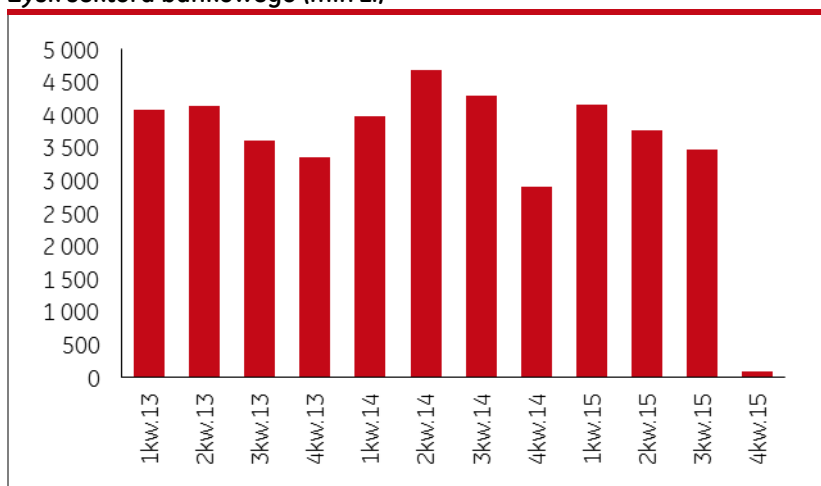
Pogorszenie wyniku finansowego netto nastąpiło głównie na skutek obniżenia wyniku na działalności bankowej, który w 2015 roku skurczył się o 3,0% r./r., tj. o 1,7 mld zł do 56,0 mld zł na koniec roku. Na jego dynamikę wpływ miało obniżenie r./r. wyniku z tytułu odsetek oraz wyniku z tytułu prowizji odpowiednio o 1,8 mld zł (4,8%) do poziomu 35,4 mld zł i o 0,5 mld zł (3,3%) do poziomu 13,3 mld zł. Obniżenie wyniku odsetkowego było konsekwencją redukcji stóp procentowych w 4 kwartale 2014 roku oraz w 1 kwartale 2015 roku, co skutkowało obniżeniem oprocentowania kredytów i depozytów. Zmniejszenie wyniku z tytułu opłat i prowizji było spowodowane głównie redukcją przychodów z tytułu kart płatniczych na skutek obniżenia stawek opłat *interchange*, a także wprowadzeniem wsparcia dla kredytobiorców walutowych w postaci tzw. „sześciopaka”. Zgodnie z danymi Związku Banków Polskich („ZBP”), zmiany te spowodowały w 2015 roku utratę przychodów sektora bankowego w wysokości odpowiednio 1,5 mld zł i 1,0 mld zł. Udział

wyniku z tytułu odsetek po 12 miesiącach 2015 roku w wyniku na działalności bankowej spadł do 60,7% wobec 64,4% rok wcześniej. Natomiast udział wyniku z tytułu prowizji w wyniku na działalności bankowej uległ zmniejszeniu z 23,9% do 21,5%.

Koszty działania banków w 2015 roku wzrosły o 11,7% r./r., tj. o 3,2 mld zł do 30,4 mld zł. Było to głównie konsekwencją dodatkowej opłaty na rzecz BFG na wypłatę środków gwarantowanych deponentom upadłego Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa, która wyniosła ponad 2 mld zł. Wyższe koszty w połączeniu ze spadkiem wyniku operacyjnego przełożyły się negatywnie na wskaźnik koszty/dochody, który na koniec ubiegłego roku wyniósł 54,3% wobec 47,1% rok wcześniej.

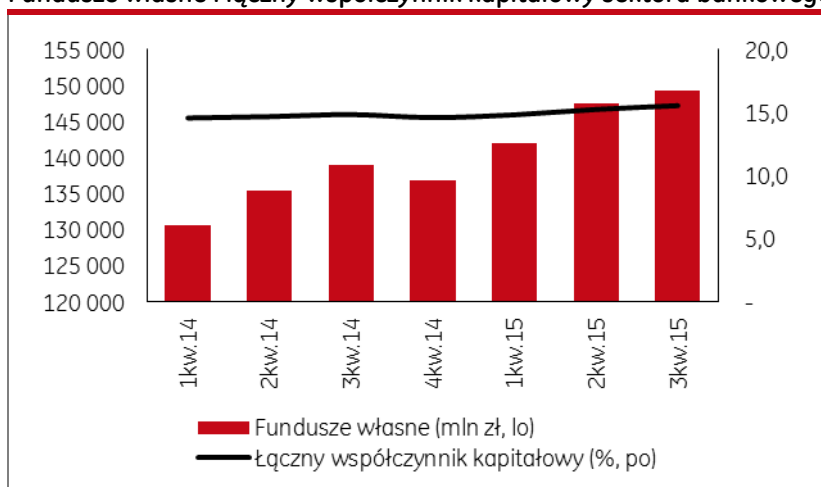
Niewielka poprawa jakości portfeli kredytowych banków wpłynęła na utrzymanie wielkości odpisów z tytułu utraty wartości i rezerw IBNR na stabilnym poziomie. W 2015 roku zwiększyły się one o 0,1% r./r. do wartości 12,8 mld zł.

Zysk sektora bankowego (mln zł)

Fundusze własne sektora bankowego zwiększyły się z 136,8 mld zł na koniec 2014 roku do 149,2 mld zł na koniec września 2015 roku. W tym czasie łączny współczynnik kapitałowy sektora umocnił się z poziomu 14,69% do 15,56%.

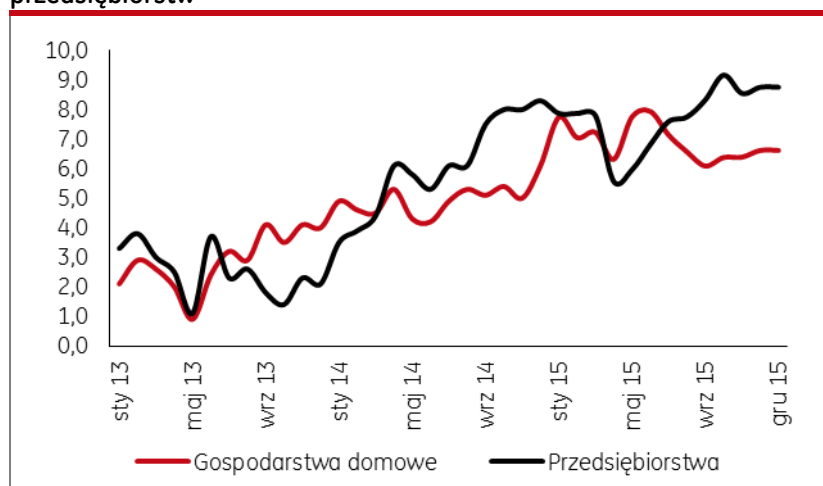
Fundusze własne i łączny współczynnik kapitałowy sektora bankowego

5.2. Kredyty i depozyty

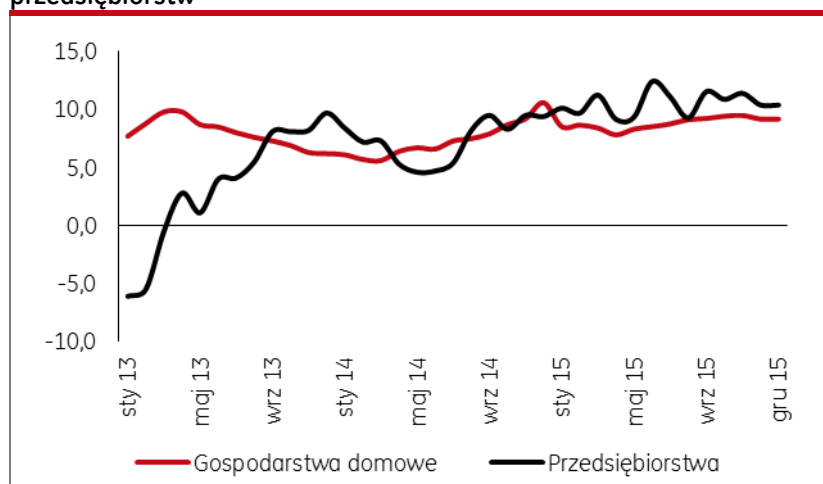
W 2015 roku polski sektor bankowy odnotował wzrost portfeli kredytowych. Sprzyjało temu środowisko rekordowo niskich stóp procentowych, poprawa koniunktury gospodarczej oraz względna stabilizacja cen na rynku nieruchomości. Kredyty dla gospodarstw domowych zwiększyły się w 2015 roku o 6,7% r./r. (wobec wzrostu o 6,2% odnotowanego rok wcześniej). Wartość tych kredytów na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 628,5 mld zł i była wyższa o 39,6 mld zł niż rok wcześniej. W omawianym okresie wartość portfela kredytów mieszkaniowych zwiększyła się o 7,1%, przy czym znaczna część tego przyrostu nastąpiła na skutek osłabienia polskiego złotego względem franka szwajcarskiego do jakiego doszło w styczniu 2015 roku po ogłoszeniu przez SNB decyzji o zaprzestaniu utrzymywania kursu EUR-CHF na poziomie nie niższym niż 1,20. Wartość portfela kredytów sektora przedsiębiorstw na koniec 2015 roku wynosiła 327,3 mld zł wobec 300,9 mld zł rok wcześniej, co oznacza wzrost o 26,4 mld zł. Dynamika kredytów przedsiębiorstw nieznacznie przyspieszyła z 8,3% w 2014 roku do 8,8% w 2015 roku.

Dynamika kredytów sektora gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw

Zgodnie z danymi Narodowego Banku Polskiego („NBP”) podaż pieniądza mierzona agregatem M3 wyniosła na koniec grudnia 2015 roku 1 155,4 mld zł i była wyższa o 9,1% w ujęciu rocznym. Wysoki realny wzrost płac, wraz z coraz bardziej zaznaczającą się awersją do ryzyka (w szczególności w drugiej połowie roku), wspierały wzrost skłonności do oszczędzania gospodarstw domowych. Zgodnie z danymi KNF, wartość depozytów w tym segmencie wzrosła w 2015 roku o 9,8% lub o 59,3 mld zł, osiągając poziom 665,7 mld zł. W tym samym okresie widoczny był także przyrost depozytów przedsiębiorstw. Oszczędności firm wzrosły w ciągu roku o 10,4% lub o 23,9 mld zł i na koniec grudnia 2015 roku wyniosły 253,3 mld zł.

Dynamika depozytów sektora gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw

6. Notowania Banku BPH na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

Sytuacja na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

Na początku 2015 roku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW”) przeważał umiarkowany optymizm. Powszechne było przekonanie, że Europejski Bank Centralny wesprze ożywienie w strefie euro poprzez luzowanie polityki monetarnej, a utrzymująca się niska inflacja w Polsce dawała podstawę do oczekiwania na dalszą obniżkę stóp procentowych. Jednak nastroje, zwłaszcza w sektorze bankowym, na krótko zostały popsute przez styczniową decyzję banku centralnego Szwajcarii o odejściu od obrony kursu wymiany 1,20 franka szwajcarskiego za euro. Konsekwencją tego był gwałtowny spadek kursu złotego względem franka szwajcarskiego, a tym samym zwiększenie dla sektora bankowego ryzyka związanego z kredytami walutowymi. Kwestia ta została chwilowo odsunięta na dalszy plan, a WIG rósł do końca kwietnia 2015 roku na fali sprzyjających globalnych nastrojów napędzanych uruchomieniem programu skupu obligacji w strefie euro, a także obniżką głównej stopy procentowej przez RPP do rekordowo niskiego poziomu 1,5%. W maju pojawiły się pierwsze symptomy przesilenia na GPW. Nastroje globalne uległy pogorszeniu w związku z przedłużającymi się negocjacjami w sprawie restrukturyzacji greckiego długu. Ostateczne porozumienie Grecji z wierzycielami zawarte latem odsunęło ryzyko poważnych perturbacji w strefie euro, ale nie zredukowało napięć na rynkach kapitałowych. GPW reagowała również na zmiany władzy po wyborach prezydenckich i parlamentarnych w Polsce, i pozostawała pod presją podaży akcji. Jednocześnie powróciły spadki cen surowców, w tym ropy naftowej, a także pojawiły się obawy o kondycję chińskiej gospodarki. Te tematy towarzyszyły rynkom już do końca roku, systematycznie podnosząc poziom awersji do ryzyka. Rok na rynkach zakończył się pierwszą od 9 lat, grudniową podwyżką stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych Ameryki, co wprowadziło kolejny element niepewności na rynkach akcji.

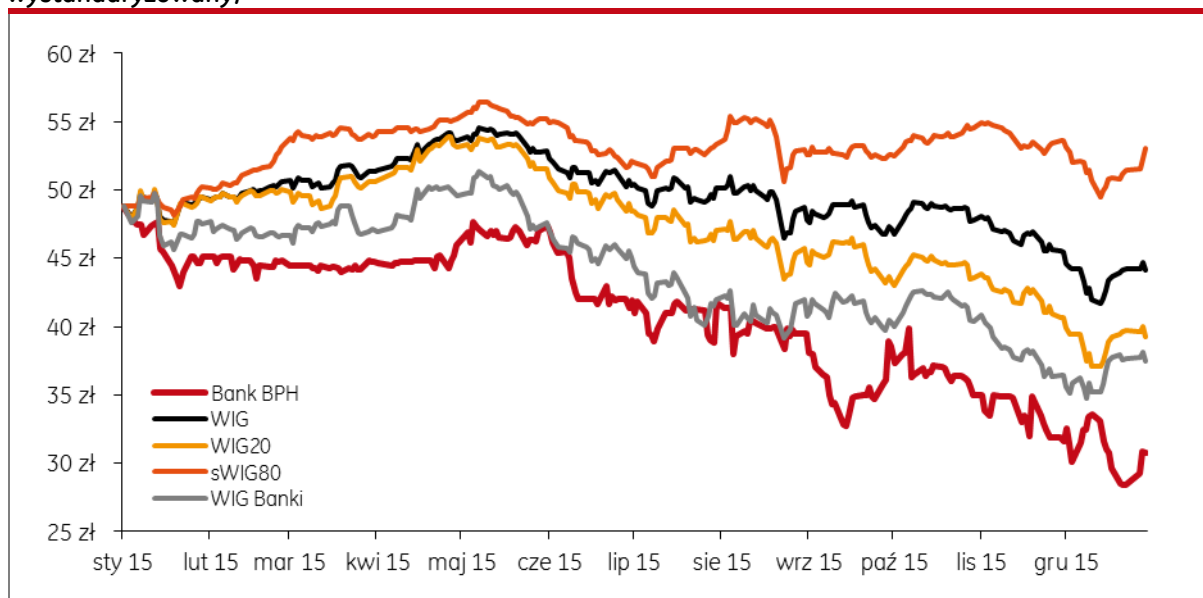
Od ostatniej sesji 2014 roku do ostatniej sesji 2015 roku Indeks WIG stracił 9,62%, a skupiający największe i najbardziej płynne spółki notowane na GPW indeks WIG20 spadł o 19,72%. Indeksy grupujące średnie i małe spółki rosły: mWIG40 zyskał 2,40%, a sWIG80 9,11%. Na tle indeksu WIG notowania sektora bankowego wypadły relatywnie słabiej, gdyż indeks WIG-Banki w ciągu roku stracił na wartości 23,54%. Było to spowodowane przede wszystkim pojawianiem się informacji o dodatkowych obciążeniach dla sektora bankowego, takich jak podatek od aktywów lub przewalutowanie kredytów hipotecznych w walutach obcych.

Kształtowanie się kursu akcji Banku BPH

Akcje Banku BPH są notowane na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, w systemie notowań ciągłych. Na koniec 2015 roku akcje Banku BPH wchodziły w skład indeksów: WIG, WIG-Banki, sWIG80, RESPECT, WIG-Poland oraz InvestorMS.

Od ostatniej sesji 2014 roku do ostatniej sesji 2015 roku cena akcji Banku BPH spadła o 37,18%. Tym samym kurs zachowywał się relatywnie gorzej niż indeksy WIG, sWIG80 oraz WIG-Banki. Na zamknięciu pierwszej sesji 2015 roku cena akcji Banku BPH wyniosła 48,80 zł, co było jednocześnie maksymalnym kursem, jaki akcje Banku BPH osiągnęły w 2015 roku. Minimalny kurs na zamknięciu, wynoszący 28,40 zł, akcje Banku BPH ustanowiły 22 i 23 grudnia. W opisywanym okresie łączny wolumen obrotu wyniósł 878 960 akcji i był o 10,4% niższy od zanotowanego w 2014 roku. Średni wolumen obrotu przypadający na jedną sesję osiągnął poziom 3 502 akcji, natomiast średni kurs zamknięcia wyniósł 40,58 zł.

Notowania akcji Banku BPH oraz indeksów WIG, WIG20, sWIG80 i WIG-Banki w 2015 roku (wykres wystandaryzowany)

7. Rating Banku BPH

21 maja 2015 roku agencja ratingowa Moody's Investors Service („Moody's”) poinformowała o zmianie długo- i krótko- terminowego ratingu depozytowego Banku z poziomu Baa3/Prime-3 z perspektywą negatywną do poziomu Ba2/Not-Prime z perspektywą stabilną.

Według opinii agencji ratingowej, obniżenie ratingu depozytowego do poziomu Ba2/Not-Prime wynikało z obniżenia oceny ryzyka kredytowego (Baseline Credit Assessment, BCA) do poziomu ba3 z poziomu ba2, obniżenia skorygowanej oceny ryzyka kredytowego (adjusted BCA) do poziomu ba2 z poziomu baa3 na skutek obniżenia oczekiwań dotyczących wsparcia ze strony podmiotu dominującego, a także z analizy zobowiązań (Advanced Loss Given Failure), której wynik nie wskazywał na możliwość podwyższenia skorygowanej oceny ryzyka kredytowego Banku. Bank BPH posiada umiarkowany wolumen depozytów, skutkujący umiarkowaną możliwością absorbowania strat.

Obniżenie oceny BCA Banku do poziomu ba3 z poziomu ba2 odzwierciedlało wysoki poziom warunkowego ryzyka dla aktywów i kapitału Banku, wynikającego ze znacznej wielkości portfela kredytów hipotecznych denominowanych we franku szwajcarskim, a także z bardzo niskiej zyskowności i efektywności wobec średnich polskiego sektora bankowego. Jednakże, ocena BCA jest wsparta aktualnym zobowiązaniem spółki-matki Banku, grupy General Electric Capital Corporation (GECC; A1 stabilny) do utrzymania poziomu długoterminowego finansowania do 2021 roku.

Obniżona skorygowana ocena BCA Banku obrazuje obniżoną ocenę BCA Banku oraz obniżone oczekiwania Moody's dotyczące ewentualnego, nadzwyczajnego wsparcia ze strony podmiotu dominującego. Obecnie wsparcie oceniane jest jako „umiarkowane”, co w konsekwencji prowadzi do podwyższenia oceny o jeden poziom, wcześniej wsparcie było określane jako „wysokie” i podwyższało ocenę o dwa poziomy. Zmiana ta jest efektem ogłoszenia wydanego w kwietniu 2015 roku przez jedynego akcjonariusza GECC, firmę General Electric Company, o jego planach dotyczących zbycia większości aktywów GECC w ciągu najbliższych trzech lat i w ten sposób potwierdzających jego intencję sprzedaży Banku BPH, która została ogłoszona w październiku 2014 roku.

Rating Banku BPH do 21 maja 2015 roku

Agencja ratingowa	Zobowiązania długoterminowe/ krótkoterminowe w walucie obcej	Zobowiązania długoterminowe/ krótkoterminowe w walucie lokalnej	Perspektywa
Moody's Investors Service	Baa3/Prime-3	Baa3/Prime-3	Negatywna

Rating Banku BPH aktualny na dzień publikacji tego Sprawozdania

Agencja ratingowa	Zobowiązania długoterminowe/ krótkoterminowe w walucie obcej	Zobowiązania długoterminowe/ krótkoterminowe w walucie lokalnej	Perspektywa
Moody's Investors Service	Ba2/Not-Prime	Ba2/Not-Prime	Stabilna

8. Działania strategiczne Banku

8.1. Plan transformacji biznesowej Banku BPH

Pod koniec 2015 roku Bank BPH ogłosił Plan transformacji biznesowej na lata 2015 – 2020 („Plan”), który ma na celu lepsze dopasowanie działania Banku do zmieniającego się modelu zachowania klientów, poprawę jego pozycji konkurencyjnej, a także odbudowanie zyskowności w średnim i długim terminie.

Plan podzielony zastał na 2 etapy. Pierwszy z nich będzie realizowany do 2018 roku i został opracowany w oparciu o następujące założenia:

- Sieć dystrybucji – oddziały własne
Bank utrzyma i będzie rozwijał sieć flagowych oddziałów własnych, skupiających się na obsłudze klientów średniozamożnych (*mass affluent*) oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Docelowo klienci będą mogli skorzystać z 54 oddziałów własnych, w których będzie oferowana pełna gama produktów, w tym kredyty hipoteczne i produkty inwestycyjne. Obsługa klientów korporacyjnych nadal będzie prowadzona w 12 dedykowanych centrach biznesowych.
- Sieć dystrybucji - rozszerzenie modelu placówek partnerskich
Bank zamierza przekształcić 182 oddziały własne w placówki partnerskie, których właścicielami i menedżerami zostaną obecni pracownicy Banku. Zostanie w nich wdrożony uproszczony model działania, oparty o sprzedaż kredytów detalicznych, kont osobistych i kart kredytowych oraz obsługę transakcyjną. Jednocześnie 16 oddziałów własnych zostanie zamkniętych, a obsługa ich klientów przeniesiona do najbliższych placówek oraz kanałów zdalnych.
- Inwestycje w IT
Równolegle Bank będzie prowadził kluczowe projekty rozwoju systemów IT, głównie poprzez kontynuację zmiany centralnego systemu bankowego. Bank BPH planuje także rozwój systemów informatycznych i sprzedażowych oraz inwestycje w nowoczesne rozwiązania technologiczne w oddziałach. Łączne inwestycje w tym zakresie w latach 2015-2018 wyniosą blisko 250 mln zł.

Drugi etap Planu rozpocznie się w 2018 roku i zakończy w 2020 roku. Jego celem będzie zbudowanie wielokanałowego modelu dystrybucji produktów i usług. Obejmie on nowoczesne platformy internetowe i mobilne, które staną się dla klientów podstawowym kanałem do wykonywania wszystkich operacji bankowych. Planowane nakłady inwestycyjne wyniosą około 100 mln zł.

Z rozpoczęciem realizacji Planu związane było poniesienie kosztów restrukturyzacji do wysokości 212 mln zł, przy czym do 177 mln zł zostało poniesionych w 2015 roku i do 35 mln zł będzie poniesionych począwszy od 2016 roku i dotyczy aktywów trwałych w oddziałach. Związana z tym optymalizacja zatrudnienia ma objąć pracowników sieci sprzedaży i centrali Banku, nie więcej niż 1 647 osób.

Bank oczekuje, że działania polegające na transformacji biznesowej przyczynią się do osiągnięcia przyszłych oszczędności kosztowych w wysokości ok. 200 mln zł rocznie przy jednoczesnym utrzymaniu i wzroście przychodów.

8.2. Bank BPH. Po Prostu Fair – strategia pozycjonowania i zaangażowanie społeczne Banku BPH

Spółeczna Odpowiedzialność Biznesu w Banku BPH

Bank BPH realizuje politykę w zakresie Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (ang. *Corporate Social Responsibility*, „CSR”) opartą na strategii *fair play*, zgodnie z którą Bank dąży do osiągnięcia pozycji lidera pod względem *fair play* i zaufania. Polityka CSR jest ściśle zintegrowana z celami biznesowymi Banku i uwzględnia oczekiwania interesariuszy dotyczące sposobu działania organizacji oraz kwestii ochrony środowiska w ramach wszystkich podejmowanych działań, przy jednoczesnym dążeniu do zwiększenia wartości firmy i umocnienia jej wiarygodności, rozwoju produktów i usług, standardów obsługi i procesów. Bank, prowadząc działania w sposób przejrzysty i etyczny, dąży do zbudowania trwałych i opartych na wzajemnym zaufaniu relacji ze wszystkimi grupami interesariuszy.

Działania i inicjatywy zrealizowane oraz kontynuowane w 2015 roku zdefiniowane w ramach strategii *fair play*, wyznaczały kierunek zrównoważonego rozwoju Banku oraz były sposobem na osiągnięcie przewagi konkurencyjnej.

Relacje z klientami

W 2015 roku Bank kontynuował działania prowadzące do zwiększenia przejrzystości produktów, usług i procedur. Przykładowo, klienci Banku zawierający umowę kredytową otrzymywali jednostronicowe podsumowanie warunków umowy kredytowej oraz mogli korzystać z okresu na bezkosztowe odstąpienie od umowy wydłużonego do 21 dni.

W trosce o najwyższe standardy obsługi, Bank prowadził cykliczne badania satysfakcji klienta (szerzej o wynikach badania w części „Sieć dystrybucji i obsługa klientów”). Ankietowani klienci docenili prostotę i przejrzystość bankowości internetowej, atrakcyjną ofertę produktową, funkcjonalność oferowanych produktów oraz kompetentną i sprawną obsługę.

Bank BPH we współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych prowadził działania przeciwdziałające wykluczeniu finansowemu osób starszych. W tym celu wdrożył dedykowane konto dla seniorów. Część osób, które zdecydowały się na skorzystanie z tej oferty, założyła konto osobiste po raz pierwszy w życiu. Dla Banku była to możliwość pozyskania klientów z tego segmentu rynku. Bank dąży do zapewnienia klientom oczekiwanego wsparcia w bezpiecznym zarządzaniu finansami w całym okresie spłaty zobowiązań. Osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej i mają problem ze spłatą swoich zobowiązań, mogą skontaktować się z ekspertami Banku dyżurującymi pod dedykowanym numerem telefonu, gdzie otrzymają profesjonalną poradę oraz wsparcie. Infolinia jest przeznaczona zarówno dla klientów Banku, jak również osób nieposiadających z nim relacji. W 2015 roku dyżurujący eksperci udzielili klientom ponad 3,6 tys. porad dotyczących głównie ich praw i obowiązków wynikających z zawartej umowy, procedur windykacyjnych i restrukturyzacji.

W przypadku, gdy decyzje Banku budzą wątpliwości klientów, Bank umożliwia im zwrócenie się do Rzecznika Klientów Banku BPH. Jest on swego rodzaju instancją odwoławczą w przypadku różnicy

stanowisk i niezadowolonia klienta z decyzji Banku lub niezadowalających wyjaśnień uzyskanych w odpowiedzi na reklamację.

Działania na rzecz społeczności lokalnych

W ramach wolontariatu pracownicy Banku BPH aktywnie angażują się w działania na rzecz społeczności lokalnych, tworzących najbliższe otoczenie Banku. W 2015 roku udział w realizowanych projektach wzięło ponad 400 pracowników Banku. Wolontariusze zrealizowali kilkadziesiąt działań w 25 miastach Polski na rzecz kilku tysięcy beneficjentów. Najważniejsze inicjatywy zrealizowane w 2015 roku to:

- dziesiąta edycja akcji „Wiosna z GE Volunteers”, w ramach której wyłoniono najlepsze propozycje akcji charytatywnych zgłoszonych przez pracowników Banku, a następnie udzielono granty na realizację kilkunastu projektów;
- czwarta edycja kampanii „Witaj Szkoło” podczas, której pracownicy Banku przekazali wyprawki szkolne dla ponad 400 dzieci ze szkół podstawowych, ognisk wychowawczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- akcja „Daj siebie innym”, promująca honorowe krwiodawstwo i dawstwo szpiku kostnego, w ramach której pracownicy oddali ponad 64 litry krwi (tj. 143 jednostki).

Bank z sukcesem kontynuował projekt edukacyjny „Bankowość jest OK!”, którego celem jest przekazywanie wiedzy z obszaru bankowości oraz zapoznawanie z zasadami funkcjonowania banków. Inicjatywa realizowana jest w przedszkolach, szkołach, uniwersytetach trzeciego wieku oraz w świetlicach środowiskowych. W 2015 roku w projekt zaangażowało się 120 wolontariuszy Banku BPH, a liczba beneficjentów przekroczyła 3,8 tys.

AKADEMIA FINANSÓW

Bankowość jest OK!

Troska o środowisko naturalne

Bank stosuje najwyższe standardy w zakresie zarządzania wpływem na środowisko naturalne, podejmuje działania służące jego ochronie oraz propaguje ideę dbania o nie wśród wszystkich grup interesariuszy. Szerzenie kultury proekologicznej wśród pracowników Banku prowadzone jest w ramach EKO Społeczności. Społeczność ta wspólnie z wolontariuszami Banku zorganizowała akcję „Sprzątania lasów z Bankiem BPH”. Uczestniczyli w niej pracownicy Banku wraz z rodzinami oraz zaproszeni klienci.

Działania ekologiczne podejmowane w Banku BPH zostały docenione w 6 edycji ogólnopolskiego konkursu Eko Biuro, w którym Bank zdobył pierwsze miejsce. Jury konkursowe doceniło skalę działań prowadzonych przez pracowników Banku, ich różnorodność oraz działania pro-ekologiczne Banku na rzecz zrównoważonego rozwoju miejsca pracy.

Promocja postaw fair

Bank promuje wartości i postawy *fair* w życiu codziennym oraz buduje zaangażowanie społeczne wokół tych wartości, na przykład za pomocą profilu „Make Life Fair” prowadzonego na portalu Facebook. W 2015

roku na tym profilu Bank przeprowadził kolejną edycję akcji społecznej „Zmieniaj świat wokół siebie”, w której projekty zgłoszone przez organizacje pozarządowe walczyły o 40 tys. złotych na ich realizację. Do akcji zgłoszono 17 projektów, na które internauci oddali 1,7 tys. głosów. Akcja dotarła do 10 tys. unikalnych użytkowników Facebooka. W ramach

akcji „Zmieniaj świat wokół siebie” zrewitalizowano pięć sztyldów tradycyjnych zakładów rzemieślniczych w Gdyni. Ponadto, w

2015 roku Bank zorganizował akcję „Tak na dobrą sprawę”, w ramach której przekazał łącznie 100 tys. zł na cele statutowe trzech organizacji pozarządowych wybranych przez internautów i fanów profilu „Make Life Fair”. Akcja dotarła do ponad 156 tys.

użytkowników portalu, a internauci oddali ponad 8,8 tys. głosów.

Bank BPH w RESPECT Indeks

W grudniu 2015 roku Bank BPH po raz siódmy znalazł się w składzie Indeksu RESPECT. Indeks grupuje firmy notowane na warszawskiej giełdzie, które przestrzegają najwyższych standardów ładu korporacyjnego i jakości zarządzania. Jest to potwierdzenie, że Bank prowadzi działalność w sposób zrównoważony, przywiązując dużą wagę do sposobu zarządzania, komunikacji z interesariuszami, kształtowania relacji z klientami, kontrahentami czy pracownikami.

Polityka dotycząca działalności charytatywnej i sponsoringowej Banku

Działania o charakterze charytatywnym i sponsoringowym są uregulowane w „Instrukcji Służbowej Prowadzenie działalności sponsoringowej” oraz „Procedurze dotyczącej przyznawania Darowizn”. Obydwa dokumenty w pełni określają zasady i kryteria działania Banku BPH w powyższych obszarach. W 2015 roku Bank nie prowadził działań o charakterze sponsoringu. Natomiast wszelkie działania o charakterze charytatywnym były realizowane zgodnie z procedurą w sposób racjonalny i zostały zaakceptowane przez Wiceprezesa Zarządu Banku.

9. Działalność bankowości detalicznej

Klienci detaliczni Banku BPH mogą skorzystać z szerokiej gamy produktów, do której należą m.in.: kredyty, w tym gotówkowe i hipoteczne, konta osobiste, rachunki oszczędnościowe i lokaty, karty kredytowe oraz produkty inwestycyjne.

Konta osobiste i karty debetowe

Bank traktuje konta osobiste jako podstawowy produkt do nawiązania, a następnie budowania relacji z klientami. Mogą oni skorzystać z szerokiej oferty produktowej, dopasowanej do potrzeb poszczególnych segmentów klientów.

W 2015 roku Bank prowadził promocje kont mające na celu pozyskanie

ZAŁÓŻ LUBIĘ TO! KONTO

DO 50 zł

CO MIESIĄC WRÓCI DO CIEBIE!
LUBIĘ TO!

Zwracamy 3% wydatków za wszystkie zakupy kartą do konta, do 50 zł co miesiąc przez rok.

nowych klientów. Przykładowo, dla posiadaczy Lubię to! Konto zaoferowano zwrot 3% wartości transakcji bezgotówkowych realizowanych kartą do maksymalnej kwoty 50 złotych miesięcznie. Promocja była wsparta kampanią telewizyjną, dzięki czemu otwarto 28 tys. Lubię to! Kont.

Kolejna inicjatywa wspierająca pozyskanie nowych klientów była związana z wygraną Banku w konkursie zorganizowanym w 2014 roku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) na polecane konto dla seniorów. W 2 kwartale 2015 roku Bank wprowadził promocję dedykowaną osobom powyżej 55 roku życia, pobierającym świadczenie emerytalno-rentowe. Klienci, którzy zdecydowali się otworzyć Kapitałne Konto i przekazywać na nie swoją emeryturę lub rentę, przez dwa lata są zwolnieni z opłaty za prowadzenie rachunku oraz uprawnieni są do zwrotu 5% wydatków kartą w aptekach, do 30 zł miesięcznie.

zorganizowanym w 2014 roku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) na polecane konto dla seniorów. W 2 kwartale 2015 roku Bank wprowadził promocję dedykowaną osobom powyżej 55 roku życia, pobierającym świadczenie emerytalno-rentowe. Klienci, którzy

zdecydowali się otworzyć Kapitałne Konto i przekazywać na nie swoją emeryturę lub rentę, przez dwa lata są zwolnieni z opłaty za prowadzenie rachunku oraz uprawnieni są do zwrotu 5% wydatków kartą w aptekach, do 30 zł miesięcznie.

Ponadto, dużym uznaniem wśród klientów cieszyła się wprowadzona w ostatnim kwartale 2015 roku atrakcyjnie oprocentowana lokata w pakiecie z kontem osobistym „Nowy Gatunek”. W ramach tej promocji nowi klienci Banku mieli możliwość skorzystania z sześciomiesięcznej lokaty oprocentowanej 4% w skali roku.

Na koniec 2015 roku Bank BPH prowadził ponad 535 tys. rachunków osobistych dla klientów indywidualnych⁴, co stanowi 11% wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Podejmowane działania pozwoliły osiągnąć wysoki poziom oszczędności na rachunkach bieżących wynoszący 2,4 mld zł na koniec roku, co stanowi wzrost o 25,3% w stosunku do 2014 roku.

Wyróżnienia w rankingach dla kont osobistych Banku BPH

 <p>III MIEJSCE W RANKINGU TotalMoney.pl W KATEGORII „KONTO OSOBISTE DLA MŁODZIEŻY” Z DNIA 28.08.2015 R.</p>	<p>COOL Konto Trzecie miejsce w rankingu TotalMoney.pl z 28 sierpnia 2015 roku w kategorii kont osobistych dla młodzieży</p>
 <p>RANKING LOKAT 6M grudzień 2015 1 miejsce Bankier.pl</p>	<p>Nowy Gatunek Lokaty z kontem Pierwsze miejsce w rankingu Bankier.pl z 15 grudnia 2015 roku, w kategorii lokat na 6 miesięcy w kwocie do 10 tys. zł</p>

Depozyty i rachunki oszczędnościowe oraz produkty inwestycyjne

Oferta depozytów terminowych i rachunków oszczędnościowych stanowi istotną część oferty dla klientów detalicznych. W 2015 roku Bank BPH kontynuował strategię oferowania zróżnicowanego oprocentowania obecnych oraz nowo wprowadzanych produktów depozytowych, premijujących lepszymi warunkami klientów korzystających również z innych produktów. Polityka Banku w zakresie cen depozytów zapewniała równowagę między poziomem depozytów i potrzebami płynnościowymi Banku. Depozyty terminowe i środki na rachunkach osobistych oraz oszczędnościowych osób prywatnych na koniec 2015 roku wynosiły 7,2 mld zł i były o 2,1% wyższe od stanu na koniec 2014 roku.

⁴ W tym rachunki walutowe.

Ważnym elementem oferty depozytowej Banku są produkty inwestycyjne oferowane klientom detalicznym, w tym w szczególności klientom *mass affluent*. W 2015 roku Bank BPH kontynuował stosowanie strategii otwartej architektury, dającej klientom dostęp do szeregu produktów inwestycyjnych od różnych dostawców. Na koniec omawianego okresu Bank proponował klientom wybór funduszy z czterech renomowanych Towarzystw Inwestycyjnych: AVIVA Investors Poland TFI S.A., BPH TFI S.A., Franklin Templeton Investments i OPERA TFI S.A. – Fundusze NOVO. Poza funduszami inwestycyjnymi oraz produktami ubezpieczeniowymi o charakterze inwestycyjnym, Bank BPH posiada w ofercie również produkty strukturyzowane. W 2015 roku przeprowadzono cztery emisje strukturyzowanych certyfikatów depozytowych, pozyskując 210,2 mln zł na finansowanie bieżącej działalności Banku. W całym roku łączna sprzedaż brutto produktów inwestycyjnych sięgnęła 1,3 mld zł i była wyższa o 12,1% r./r.

Kredyty gotówkowe

Kredyty gotówkowe są jednym ze strategicznych produktów Banku i miały największy udział w generowaniu przychodów bankowości detalicznej w 2015 roku. Kredyty te są oferowane klientom zarówno w placówkach Banku, jak też za pośrednictwem platformy internetowej. Wzrost portfela kredytów gotówkowych osiągnięty w 2015 roku był efektem konsekwentnie wdrażanej strategii dla tej linii produktowej. Jej filarami było wprowadzenie atrakcyjnych dla klientów parametrów kredytu, zwiększenie efektywności działań w zakresie zarządzania relacjami z klientem oraz przeprowadzenie trzech

udanych kampanii produktowych. Spośród kampanii największą popularnością cieszyła się ta powiązana z ofertą promocyjną „Przytul odsetki”. W jej ramach klienci terminowo spłacający raty kredytu otrzymują zwrot odsetek zapłaconych w pierwszych 12 ratach. Bank przeprowadził także dwie edycje promocji kredytów konsolidacyjnych dla klientów indywidualnych „Bez napinki”, proponując niskie oprocentowanie, wynoszące jedynie 4,9% w całym okresie kredytowania.

W 2015 roku Bank BPH udzielił ponad 90,7 tys. kredytów gotówkowych o łącznej wartości 2,9 mld zł (wzrost o 43,5% r./r.). Rekordowe wyniki sprzedażowe przełożyły się na dynamiczny przyrost portfela, którego saldo netto osiągnęło wartość 3,9 mld zł na koniec 2015 roku i było wyższe o 25,3% r./r.

Kredyty hipoteczne

Dzięki kredytom hipotecznym Bank nawiązuje długoterminowe relacje z klientami, w szczególności z segmentu klientów *mass affluent*. Ważnym elementem strategii sprzedażowej dla tego produktu było utrzymanie atrakcyjnych warunków cenowych. Oferta Banku była wielokrotnie nagradzana w niezależnych rankingach i aż 11 razy plasowała się na pierwszej pozycji w zestawieniu portalu Bankier.pl z kategorii kredytów z LTV do 80%. Na koniec 2015 roku sprzedaż tego produktu zajmowało się grono 45 wyspecjalizowanych doradców kredytów hipotecznych (wobec 20 osób rok wcześniej). Bank, przy oferowaniu kredytów hipotecznych, współpracuje także z wybranymi pośrednikami finansowymi.

Podejmowane przez Bank działania skutkowały osiągnięciem blisko dwukrotnie wyższej sprzedaży kredytów hipotecznych w 2015 roku wobec 2014 roku. W 2015 roku Bank udzielił tych kredytów na łączną kwotę 418,5 mln zł wobec 213,5 mln zł rok wcześniej. Łączne zadłużenie netto klientów indywidualnych z

tytułu złotych kredytów mieszkaniowych osiągnęło poziom 1,7 mld zł na koniec 2015 roku i zwiększyło się o 10,8% r./r.

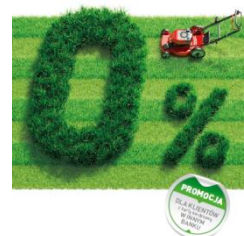
Wyróżnienia w rankingach dla kredytu hipotecznego Banku BPH

	<p>Kredyt Banku BPH najwyżej w rankingach kredytów hipotecznych w 2015 roku!</p> <p>Kredyt hipoteczny Banku BPH w 2015 roku zwyciężył 11 razy w rankingach kredytów hipotecznych publikowanych przez portal Bankier.pl w kategorii finansowania do 80% wartości nieruchomości w okresie: styczeń, marzec-grudzień 2015 roku, opracowanych na podstawie ofert banków obowiązujących w styczniu, a także od marca do grudnia 2015 roku dla kredytów na zakup lub budowę nieruchomości, okres kredytowania do 30 lat.</p>
--	---

Karty kredytowe

W 2015 roku Bank BPH koncentrował się zarówno na zarządzaniu istniejącym portfelem kart kredytowych, jak i na pozyskiwaniu nowych klientów. W omawianym okresie prowadzono dedykowane akcje promocyjne ukierunkowane m.in. na pozyskanie klientów z zadłużeniem na kartach kredytowych w innych bankach. Bank aktywnie promował także kartę kredytową Fair. W marcu klientom, którzy zdecydowali się zamienić dotychczas posiadaną kartę kredytową na kartę Fair Banku BPH, zaproponowano promocję „Kosimy odsetki na wiosnę”, dzięki której przez trzy miesiące nie płacili oni odsetek od transakcji bezgotówkowych oraz od przeniesionego zadłużenia.

**KOSIMY ODSETKI
NA WIOSNĘ**

W zakresie istniejących klientów Bank zaoferował promocję „ZAKUPY” w której nagradzał za aktywne korzystanie z kart w okresie 5 miesięcy. Nagrodą gwarantowaną było otrzymanie 200 zł zwrotu na rachunek karty kredytowej, za spełnienie określonych warunków promocji.

Do wykorzystania, na co tylko chcesz!

Z kolei w listopadzie wprowadzono promocję w ramach, której klienci zaciągający kredyt gotówkowy i podpisujący umowę o Kartę Visa Fair otrzymywali premię 50 zł, a za aktywne korzystanie z karty w kolejnych miesiącach dodatkowe 100 zł.

W 2015 roku wydano łącznie 17,7 tys. kart kredytowych. Poziom zadłużenia na kartach kredytowych na koniec 2015 roku wyniósł 441 mln zł.

Bankowość internetowa i mobilna

Platforma internetowa Banku BPH dla klientów detalicznych Sez@m charakteryzuje się rozbudowaną funkcjonalnością oraz zastosowaniem zaawansowanych systemów zapewniających bezpieczeństwo operacji. Za pośrednictwem platformy klienci mają dostęp do rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, kart kredytowych, rachunków maklerskich i rejestrów funduszy inwestycyjnych. Korzystanie z rachunków możliwe jest także za pośrednictwem innych kanałów, takich jak telefon, SMS i bankowość mobilna.

Na koniec 2015 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości internetowej wyniosła 284 tys. i była wyższa o 14% r./r. W omawianym okresie klienci indywidualni wykonali ponad 14,6 mln przelewów, więcej o 9% w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba użytkowników wykonujących transakcje przez internet wyniosła 176 tys. na koniec 2015 roku, więcej o 7% r./r.

W 2015 roku wprowadzono szereg modyfikacji poszerzających zakres funkcjonalny bankowości elektronicznej Banku:

- W styczniu 2015 roku klientom Banku korzystającym z systemu bankowości internetowej Sezam umożliwiono zawieranie umów o produkty kredytowe (kredyt gotówkowy, karta kredytowa, overdraft) oraz produkty depozytowe (rachunek bieżący, karta debetowa) on-line, bez konieczności odwiedzania oddziału.
- W lutym 2015 roku udostępniono nową aplikację mobilną dedykowaną na urządzenia z systemami iOS i Android. Aplikacja zapewnia dostęp do najczęściej wykorzystywanych przez klientów funkcji, w tym oferuje możliwość wykonywania przelewów do niezdefiniowanych wcześniej odbiorców oraz doładowania telefonów komórkowych pre-paid. W 2015 roku dodano do aplikacji takie funkcjonalności jak np. przechowywanie kart rabatowych i lojalnościowych wydawanych przez sklepy i punkty usługowe, obsługę fotepłatności umożliwiającą szybkie opłacanie rachunków poprzez skanowanie kodów z faktury za pomocą aparatu wbudowanego w smartfon, możliwość doładowania telefonu wybranej osobie bezpośrednio z książki telefonicznej, możliwość pobrania, zapisania lub przesłania potwierdzenia przelewu w formacie pliku pdf, a także możliwość przeglądania i odwoływania przelewów zleconych do wykonania z datą przyszłą.
- W marcu 2015 roku udostępniono klientom usługę płatności mobilnych we współpracy z firmami Mastercard oraz T-Mobile i Orange w technologii NFC. Usługa umożliwia wykonywanie płatności zbliżeniowych za pomocą telefonu komórkowego zarówno dla kart debetowych, jak i kredytowych.

10. Działalność bankowości komercyjnej

W ramach bankowości komercyjnej Bank BPH obsługuje klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”) oraz dużych firm (korporacje). Klientom przedstawiana jest kompleksowa oferta produktów kredytowych, transakcyjnych, skarbowych i specjalistycznych (faktoring, finansowanie handlu oraz leasing), ukierunkowana na nawiązywanie długookresowych relacji wieloproduktowych.

Rachunki bieżące i produkty depozytowe

Prowadzone w 2015 roku działania akwizycyjne doprowadziły do przyrostu liczby pozyskanych klientów w stosunku do roku ubiegłego. W omawianym okresie współpracę z Bankiem rozpoczęło o 12% więcej klientów MŚP w porównaniu z 2014 rokiem, a w segmencie korporacyjnym zanotowano 16% wzrost r./r. Wsparciem dla działań pozyskiwania klientów była promowana przez Bank usługa dla mikro i małych przedsiębiorstw dająca możliwość założenia rachunku online.

**ZYSKOWNE
ZAGRANIE
DLA FIRM**

Udział tego kanału w nawiązywaniu nowych relacji bankowych sięgnął ponad 18%. Dodatkowo, w 2015 roku Bank aktywnie oferował deweloperom rachunki powiernicze typu *escrow*, które posłużyły do obsługi ponad 127 inwestycji, co stanowi niemal czterokrotny wzrost wobec 2014 roku, kiedy to Bank obsługiwał 34 rachunki tego typu.

Saldo środków zgromadzonych na rachunkach bieżących, oszczędnościowych i lokatach klientów komercyjnych na koniec 2015 roku wyniosło 4,9 mld zł i było niższe o 0,1% r./r.

Produkty kredytowe oraz współpraca z Bankiem Gospodarstwa Krajowego

W ramach wsparcia pozyskiwania klientów kredytowych Bank w 2015 roku wprowadził kalkulator kredytowy online, który wylicza raty i koszty kredytu oraz szacuje wstępną zdolność kredytową firmy. Stanowi on rozwiązanie dla firm małych i średnich, poszukujących finansowania w kwocie od 10 tys. do 1 mln zł z okresem kredytowania od 1 roku do 10 lat.

Bank BPH kontynuował współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego („BGK”) w zakresie Portfelowej Linii Poręczeniowej oraz Portfelowej Linii Gwarancji *de minimis*. Współpraca prowadzona jest w ramach rządowego programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK”, z którego środki przeznaczone na poręczenia spłaty kredytów dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W 2015 roku Bank BPH udzielił lub odnowił w ramach tej formy współpracy z BGK 3 378 kredyty na łączną kwotę 536,7 mln zł.

Prowadzone działania wspierały sprzedaż limitów kredytowych⁵ dla klientów MŚP. W 2015 roku Bank udzielił tych limitów na kwotę 1 397,0 mln zł, o 1,8% więcej r./r.

W segmencie komercyjnym Bank odnotował wysoki wzrost nowych kredytów inwestycyjnych, których udzielono 208,6 mln zł (+76% r./r.). Wpłynęło to na zwiększenie wartości limitów udzielonych tej grupie klientów o 12,6% r./r. do poziomu 3 975,2 mln zł.

Wzrost w segmencie korporacyjnym wpłynął pozytywnie na dynamikę odnotowaną w całym segmencie komercyjnym. Łącznie tej grupie klientów Bank udzielił limitów kredytowych o wartości 5 372,3 mln zł, tj. więcej o 9,6% r./r. Z kolei suma aktywów (wykorzystanych kredytów) w segmencie komercyjnym pozostawała na tym samym poziomie w porównaniu z 2014 rokiem. Wolumen kredytów brutto wyniósł 3,9 mld zł na 31 grudnia 2015 roku.

Udział Banku w finansowaniu projektów z funduszy Unii Europejskiej

Bank BPH wspiera klientów, którzy korzystają z funduszy Unii Europejskiej („UE”), a jego celem jest utrzymanie silnej pozycji wśród instytucji zapewniających finansowanie inwestycji beneficjentom programów UE z sektora MŚP. W swojej ofercie Bank posiada produkty kredytowe dostosowane do zasad korzystania z funduszy pomocowych (Euro Ekspres Kredyt, Kredyt na Innowacje Technologiczne) oraz prowadzi w tym obszarze działalność informacyjną i szkoleniową, głównie podczas bezpośrednich spotkań z klientami oraz za pośrednictwem Internetu.

⁵ Podane wartości obejmują nową sprzedaż oraz odnowienia. Limity komercyjne zawierają w sobie również dane dotyczące finansowania handlu oraz faktoringu.

Faktoring i finansowanie handlu

W obszarze usług faktoringowych 2015 rok był czwartym kolejnym rokiem wysokich wzrostów działalności faktoringowej Banku BPH. Odnotowano przyrost zarówno w zakresie nowo pozyskanych limitów faktoringowych (9% r./r.), jak też rozwijano potencjał posiadanego portfela. W ten sposób po raz pierwszy w historii obrót faktoringowy Banku przekroczył 2 mld zł i osiągnął wartość 2 142 mln złotych. Osiągnięty wzrost był ponad dwukrotnie wyższy od średniej rynkowej i wyniósł 39% dla Banku oraz 17% dla rynku.

Korzystnie rozwijał się także obszar finansowania handlu, gdzie Bank uzyskał 35% wzrost r./r. średniorocznego zaangażowania bilansowego oraz przyrost przychodów prowizyjnych z tytułu akredytyw o 31% r./r.

Leasing

W 1 półroczu 2015 roku Bank rozpoczął współpracę z dwoma partnerami zewnętrznymi w zakresie leasingu, uzupełniając swoją ofertę dla klientów MŚP i korporacyjnych, w tym zaproponowano wynajem długoterminowy i programy *car fleet management*. Klienci zainteresowani tą formą finansowania mogą wziąć w leasing samochody i inne środki transportu, a także maszyny, urządzenia i sprzęt IT.

Usługi płatnicze

Klienci komercyjni Banku w ciągu 2015 roku wykonali ponad 17,5 mln przelewów (wzrost o 2,7% w porównaniu z 2014 rokiem), w tym odnotowano wzrost liczby przetworzonych płatności zagranicznych w euro o 6,5% r./r. dla transakcji wychodzących oraz o 9,3% r./r. dla przychodzących.

Bank umożliwił klientom MŚP akceptację płatności zbliżeniowych przy użyciu terminali mobilnych mPOS. Rozwiązanie to daje możliwość przyjmowania płatności bezstykowo, za pośrednictwem połączenia Bluetooth ze smartfonem lub tabletem.

Bankowość internetowa

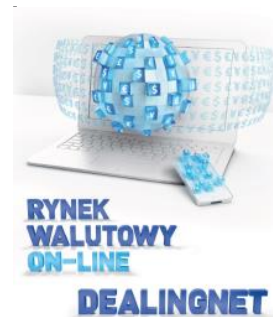
W obszarze bankowości internetowej dla firm (system *BusinessNet*), Bank wprowadził w 2015 roku zmiany poszerzające funkcjonalność, jak również zwiększające bezpieczeństwo realizacji transakcji. W zakresie funkcjonalności, m.in. umożliwiono klientom w pełni zdalne rozpoczęcie korzystania z systemu *BankConnect*, dzięki któremu następuje integracja systemu *BusinessNet* z programami finansowo-księgowymi firm. Poszerzono również liczbę aplikacji zintegrowanych z *BankConnect*. Dla części produktów kredytowych wprowadzono możliwość przesyłania wymaganej dokumentacji drogą elektroniczną (w ramach monitoringu kredytowego). Wprowadzono także mechanizmy poprawiające bezpieczeństwo, m.in. dodatkowe ostrzeżenia i weryfikacje dla rachunków bankowych oraz zmiany treści kodów autoryzacyjnych.

11. Produkty skarbowe i powiernicze

W 2015 roku kontynuowano działania mające na celu podniesienie jakości i bezpieczeństwa oferowanych przez Bank produktów skarbowych. Przeprowadzone zmiany były również podyktowane dostosowaniem procesów i systemów do nowych wymogów regulacyjnych m.in.: EMIR, MIFIR, MIFID2. Bank z sukcesem wdrożył wymóg rozliczania derywatów OTC za pośrednictwem izby rozliczeniowej (tzw. OTC clearing).

Dbając o klientów, uproszczono dokumentację produktów skarbowych, a także procesy w zakresie transakcji terminowych. Przeprowadzono również modernizację infrastruktury IT wspierającej świadczenie usług skarbowych, co znacząco poprawiło ich wydajność, niezawodność oraz wpłynęło na poprawę komfortu klientów.

Wyniki corocznego badania opinii klientów korzystających z oferty produktów skarbowych w 2015 roku świadczą o właściwym kierunku prowadzonych działań: 96% respondentów jest zadowolonych z jakości obsługi dealerskiej, zaś 91% uważa internetowy kanał DealingNet za przyjazny w obsłudze oraz spełniający ich oczekiwania. Potwierdzeniem wysokiej jakości oferowanych przez Bank BPH produktów skarbowych jest rosnąca liczba klientów wybierających usługę DealingNet – wzrost o 14% w stosunku do 2014 roku.

W 2015 roku Bank BPH utrzymał swoją silną pozycję na rynku usług powierniczych. Kontynuowano współpracę z dotychczasowymi klientami systematycznie rozszerzając zakres współpracy. Udział Banku w wartości transakcji rozliczanych dla zdalnych członków GPW w 2015 roku kształtował się średnio na poziomie 22%.

12. Działalność Biura Maklerskiego

2015 rok był kolejnym rokiem turbulencji na rynkach kapitałowych. Obrót giełdowy na rynku kasowym spadł z 233 mld zł do 225 mld zł, czyli o 3,4% w stosunku rocznym. W 1 półroczu 2015 roku po raz kolejny spadł udział inwestorów indywidualnych w obrotach na rynku głównym, osiągając poziom 12% - najniższy od 2002 roku.

Jakość usług Biura Maklerskiego Banku BPH („Biuro”, „Biuro Maklerskie”) pozwoliła oprzeć się negatywnym

tendencjom rynkowym, czego efektem był wzrost aktywności klientów Biura. Obroty wygenerowane przez nich na rynku kasowym były wyższe o 2,6% w ujęciu rocznym i wyniosły 1,15 mld złotych, co

stanowiło o udziale w rynku na poziomie 0,27%. Z uwagi na fakt, że Biuro Maklerskie świadczy usługi tylko dla klientów detalicznych, jego udział w segmencie detalicznym należy oszacować na 2,25%⁶.

Działalność podstawowa Biura Maklerskiego Banku BPH obejmuje również wprowadzanie oraz pełną obsługę certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych, a także usługi dystrybucji jednostek uczestnictwa otwartych funduszy inwestycyjnych. W 2015 roku nie wystąpiły nowe emisje certyfikatów inwestycyjnych, natomiast o 4% zwiększyła się wartość aktywów klientów, ulokowanych w funduszach inwestycyjnych otwartych za pośrednictwem Biura Maklerskiego Banku BPH.

Na wzrost efektywności działania Biura wpływ miały m.in. realizowane projekty z zakresu ograniczania kosztów. W ich ramach, Biuro Maklerskie zmodyfikowało umowę abonencką, na mocy której świadczy ono usługę dystrybucji danych z Giełdy Papierów Wartościowych na rzecz klientów, oraz uprościło obieg dokumentacji dotyczącej funduszy inwestycyjnych otwartych, który obecnie odbywa się głównie przez kanały elektroniczne.

Z początkiem 2015 roku Biuro Maklerskie wprowadziło dodatkową usługę dla swoich klientów, tj. poradę inwestycyjną o charakterze ogólnym. Porada stanowi zbiór informacji przekazywanych na wniosek klienta i przybliżających specyfikę określonych grup produktów inwestycyjnych, przez co wspomaga klienta w wyborze najbardziej adekwatnych rozwiązań.

Oferta produktowa Biura Maklerskiego zdobywa uznanie zarówno wśród klientów, jak i mediów branżowych. W omawianym okresie, w kwietniowym wydaniu "Gazety Finansowej", rachunek inwestycyjny w Biurze Maklerskim Banku BPH został wyróżniony w kategorii "Najlepsze produkty inwestycyjne 2015". Z kolei według rankingu portalu Money.pl z lipca 2015 roku przeważają Biura Maklerskiego dotyczące *day tradingu* na kontraktach terminowych zostały uznane za najkorzystniejsze na rynku.

Od kilkunastu kwartałów Biuro Maklerskie Banku BPH zajmuje czołowe pozycje w rankingu prowadzonym przed Dział Nadzoru Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych („KDPW”) w zakresie niezawodności rozliczeń. W 2015 roku Biuro zostało sklasyfikowane na 2 miejscu wśród 33 badanych podmiotów. Powyższy fakt świadczy o wyjątkowej staranności w prowadzeniu ewidencji, dokonywaniu rozliczeń i obsłudze operacji wykonywanych w systemie KDPW.

13. Sieć dystrybucji i obsługa klientów

Sieć dystrybucji

W 2015 roku Bank BPH intensywnie pracował nad poprawą jakości i efektywności sieci dystrybucji, która na koniec roku liczyła 254 oddziały własne (w tym 2 Centra Inwestycyjne) oraz 185 placówek partnerskich. W omawianym okresie zamknięto 8 oddziałów, zwiększono liczbę placówek partnerskich o 13, relokowano 3 oddziały do nowych lokalizacji oraz zmodernizowano 10 oddziałów.

⁶ Na koniec czerwca 2015 roku.

W ramach rozwoju obsługi Bank zwiększył wykorzystanie technologii biometrycznej *Finger Vein*. Na koniec 2015 roku z tej technologii korzystało ponad 250 tys. klientów w porównaniu z 130 tys. na koniec 2014 roku. Bank BPH kontynuował także projekt obsługi osób niesłyszących. Klienci mogą skorzystać z pomocy profesjonalnych tłumaczy języka migowego w 7 miastach Polski.

Bank BPH oferuje szeroki zakres obsługi klientów bankowości osobistej oraz rozwija kanały sprzedaży kredytów hipotecznych. W 2015 roku liczba dedykowanych doradców bankowości osobistej wzrosła do 170, a doradców hipotecznych do 45. Przy sprzedaży kredytów gotówkowych Bank współpracuje z blisko 1,7 tys. agentów i brokerów finansowych oraz z 4 ogólnokrajowymi brokerami finansowymi w zakresie kredytów hipotecznych. Uzupełnieniem tradycyjnych kanałów dystrybucji są: kanał telefoniczny (*Call Center*) obsługujący zapytania klientów zewnętrznych i wewnętrznych, prowadzący sprzedaż produktów bankowych oraz realizujący proces retencji klientów, jak również kanał bankowości internetowej.

Klienci komercyjni Banku na koniec 2015 roku byli obsługiwani w 12 Centrach Biznesowych oraz 140 oddziałach własnych, które prowadzą obsługę przedsiębiorstw.

Jakość obsługi

W 2015 roku kontynuowano szereg inicjatyw i programów nakierowanych na zwiększenie zadowolenia klientów z usług świadczonych przez Bank oraz wzrost jakości obsługi posprzedażowej. Do najważniejszych z nich należy kompleksowy program zarządzania lojalnością klientów, którego filarami są:

- badanie zadowolenia klientów metodą NPS (ang. *Net Promoter Score*) oparte o pytanie dotyczące skłonności do rekomendowania Banku, obejmujące wszystkie segmenty klientów oraz kluczowe produkty i kanały kontaktów z Bankiem;
- badanie metodą „Tajemniczego Klienta” (*Mystery Shopper*) wybranych obszarów Banku, m.in. jakości obsługi w oddziałach własnych i placówkach partnerskich oraz przez kanały elektroniczne, jak również elementów procesu obsługi klientów od złożenia wniosku aż po zamknięcie produktu;
- program „redukcji wysiłku” klienta Banku, mający na celu ograniczenie poświęcanego czasu i podejmowanych działań przez klienta w kontakcie z Bankiem;
- stałe eliminowanie przyczyn reklamacji;
- program „Od Obsługi do Doradztwa” prowadzony wśród pracowników zajmujących się bezpośrednią obsługą klientów.

Podjęte działania doprowadziły do uzyskania wymiernych efektów. Do największych osiągnięć w tym obszarze można zaliczyć:

- osiągnięcie w 2015 roku najwyższego od momentu wdrożenia badania wyniku NPS na poziomie 29,8% w porównaniu z 15,4% w 2014 roku;
- utrzymanie wysokiego poziomu wskaźnika udziału spraw klientów rozwiązanych podczas pierwszego kontaktu z Bankiem na poziomie 91% (kontakt np. telefoniczny, mailowy, listowny);
- utrzymanie krótkiego czasu oczekiwania na połączenie z pracownikiem infolinii Banku – 81% telefonów od klientów zostało odebrane w ciągu 20 sekund;

- spadek liczby kontaktów klienta w tej samej sprawie z poziomu 12,6% do 2,1%.

Dodatkowo, w 2015 roku Bank nadal rozwijał infolinię dla klientów z trudnościami finansowymi oraz wdrożył szereg narzędzi ułatwiających niestandardowe, indywidualne podejście do dłużników w procesie zawierania ugód.

Wszystkie powyższe działania przyczyniły się do poprawy doświadczenia klientów w kontakcie z Bankiem, a co za tym idzie wpłynęły na spadek wolumenu reklamacji. Ogólny wolumen reklamacji w 2015 roku był o 2,6% niższy w stosunku do 2014 roku.

Podniesienie jakości obsługi w Banku znajduje swoje odzwierciedlenie w lepszej pozycji w rankingu „Przyjazny Bank Newsweeka”. W 2015 roku Bank zajął w nim 7 miejsce, co oznacza awans o 6 pozycji w porównaniu z 2014 rokiem. Z kolei w kategorii „Banki w Internecie” Bank zdobył 8 miejsce, awansując aż o 11 pozycji r./r. Dodatkowo, w rankingu ogólnym „Najlepszych banków dla firm” miesięcznika „Forbes” Bank został uplasowany na 8 miejscu, a w kategorii najlepsza oferta na 7. W tym zestawieniu doceniono m.in. propozycję kredytów, lokat, a także różnorodność oferty i bankowość mobilną Banku BPH.

14. Działalność BPH TFI

W 2015 roku BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych („BPH TFI”, „Towarzystwo”) realizowało strategię działania, która jest oparta na poprawie wyników inwestycyjnych osiąganych przez fundusze inwestycyjne zarządzane przez BPH TFI, wzroście aktywów funduszy zarządzanych przez Towarzystwo oraz rozwoju zewnętrznych kanałów sprzedaży. Fundusze BPH TFI zarządzane są przez doświadczonych i wykwalifikowanych pracowników, którzy na koniec 2015 roku posiadali trzy licencje doradcy inwestycyjnego, sześć licencji maklerów i pięć tytułów CFA. O profesjonalizmie kadry zarządzającej świadczy zdobycie przez „Strategię Selektywną” 1 miejsca w rankingu dziennika „Rzeczpospolita” za 2015 rok w kategorii „Portfele mieszane - zrównoważone”.

Na koniec 2015 roku Towarzystwo oferowało uniwersalną gamę funduszy skierowanych do szerokiego kręgu odbiorców, a w jego ofercie znajdowało się 14 funduszy inwestycyjnych:

- 1 fundusz inwestycyjny otwarty parasolowy (BPH FIO Parasolowy) z 13 wydzielonymi subfunduszami;
- 1 fundusz inwestycyjny otwarty parasolowy (BPH Superior FIO) z 4 wydzielonymi subfunduszami;
- 11 funduszy inwestycyjnych zamkniętych;
- 1 fundusz inwestycyjny otwarty (BPH FIO Strategii Akcyjnej).

Dodatkowo w ramach działalności Towarzystwo oferowało klientom indywidualnym i instytucjonalnym usługę zarządzania portfelami na zlecenie.

W 2015 roku oferta BPH TFI wzbogaciła się o BPH Superior FIO z 4 wydzielonymi subfunduszami, którego aktywa osiągnęły poziom 36,6 mln zł oraz BPH Obligacji Korporacyjnych z aktywami w wysokości 225,0 mln zł. Był to, obok subfunduszu BPH Pieniężnego, najchętniej wybierany przez klientów fundusz z oferty BPH

TFI. Pod koniec roku BPH TFI przeprowadziło także drugi wykup certyfikatów inwestycyjnych BPH FIZ Sektora Nieruchomości 2. Wykupionych zostało 24 380 Certyfikatów Inwestycyjnych o łącznej wartości 2,8 mln zł. 29 grudnia 2015 roku rozpoczęła się likwidacja funduszy BPH FIZ Sektora Nieruchomości i BPH FIZ Sektora Nieruchomości 2.

Na koniec omawianego okresu wartość aktywów netto funduszy zarządzanych przez BPH TFI kształtowała się na poziomie 2 635,9 mln zł oraz 264,1 mln w funduszach w likwidacji. Łącznie wartość ta wynosiła 2,9 mld zł i odpowiadała udziałowi w rynku wielkości 1,05%. Z kolei w zakresie usługi zarządzania portfelem papierów wartościowych na zlecenie BPH TFI zarządzało kwotą 1 485,4 mln zł. Na koniec 2015 roku łączna wartość aktywów zarządzanych przez Towarzystwo wyniosła 4,38 mld zł.

15. Technologia informatyczna

Działania podejmowane w obszarze technologii informatycznych w 2015 roku skoncentrowane były na sprawnym przeprowadzeniu projektów informatycznych, zwiększeniu stabilności funkcjonowania i zapewnieniu bezpieczeństwa systemów informatycznych Banku. W ramach realizacji strategii Banku przeprowadzono szereg inwestycji w zakresie technologii informatycznych, przede wszystkim:

- wdrażanie elementów nowej platformy docelowego bankowego systemu transakcyjnego;
- modernizację systemów i unowocześnianie infrastruktury informatycznej Banku w celu zwiększenia stabilności i bezpieczeństwa działania systemów;
- zakończenie migracji danych do nowego zapasowego centrum przetwarzania danych;
- dostosowanie systemów informatycznych do rekomendacji KNF, wymogów FATCA i standardów raportowania Fed oraz do nowych regulacji prawnych;
- wprowadzenie technologii biometrycznych do sieci placówek partnerskich;
- umożliwienie obsługi nowych produktów z oferty kredytów hipotecznych i gotówkowych;
- uruchomienie rozwiązań poprawiających jakość portfela i wspierających wzrost sprzedaży;
- implementację nowych funkcjonalności i technologii w zakresie płatności kartami, bankowości internetowej i mobilnej;
- automatyzację obsługi korespondencji kierowanej do klientów Banku.

Szczegółowy opis zrealizowanych projektów w zakresie technologii informatycznej został zamieszczony w części „Nakłady inwestycyjne”.

16. Kapitał ludzki

16.1. Zatrudnienie w Banku BPH

Na koniec 2015 roku zatrudnienie w Banku BPH (z wyłączeniem pracowników na urloпах macierzyńskich, wychowawczych i bezpłatnych) wynosiło 5 233 etatów i było niższe od zatrudnienia na koniec 2014 roku o 142 etaty. Z kolei zatrudnienie w Grupie Banku BPH kształtowało się na poziomie 5 287 etatów na koniec 2015 roku w porównaniu z 5 420 etatami rok wcześniej.

Zatrudnienie w etatach (bez urlopow macierzyńskich, wychowawczych i bezpłatnych)

Jednostki organizacyjne	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Bankowość detaliczna	1 948	2 024
Bankowość komercyjna	369	381
Funkcje wsparcia	2 863	2 915
Biuro Maklerskie	51	53
Kasa Mieszkaniowa	2	2
Razem Bank BPH	5 233	5 375
BPH TFI S.A.	54	45
Razem Grupa Banku BPH	5 287	5 420

Pracownicy Banku BPH są odpowiednio przygotowani oraz posiadają wymagane doświadczenie zawodowe. Średnia wieku pracowników w 2015 roku wyniosła 36,4 lat wobec 35,6 lat na koniec 2014 roku. Większość kadry Banku stanowią kobiety, a ich udział na koniec omawianego okresu wyniósł 67,7% w porównaniu z 67,2% rok wcześniej. Wskaźnik pracowników Banku legitymujących się wyższym wykształceniem sięgnął 80% ogółu zatrudnionych wobec 77,3% w na koniec 2014 roku.

16.2. Polityka personalna

Bank BPH każdego roku przeprowadza analizę opinii i potrzeb pracowników oraz ich satysfakcji z miejsca pracy, na podstawie której definiowane są kluczowe inicjatywy wspierające zaangażowanie pracowników. Badanie opinii pracowniczej zostało przeprowadzone również w 2015 roku i, wraz z badaniem satysfakcji z funkcjonowania funkcji HR, potwierdziło, że działania podejmowane przez Bank BPH w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi są wysoko oceniane przez pracowników.

W 2015 roku Bank BPH kontynuował przyjętą strategię zarządzania personelem, opartą na tzw. cyklu życia pracownika w organizacji, obejmującą następujące obszary:

- zatrudnianie i pozyskiwanie talentów;
- rozwój;
- zarządzanie;
- komunikacja i zaangażowanie;
- utrzymywanie - obszar szczególnie istotny w obecnym kontekście strategicznym.

Strategia wskazuje kluczową rolę odpowiedniej komunikacji wewnętrznej oraz wysokich standardów procesów zarządzania zasobami ludzkimi, które przekładają się na pełne zaangażowanie i satysfakcję pracowników Banku.

Istotnym elementem polityki personalnej jest budowa wspólnej kultury korporacyjnej. W 2015 roku koncentrowano się na realizacji celów biznesowych zgodnie z zasadami:

- Klienci decydują o naszym sukcesie.
- Szukaj prostych rozwiązań, by działać szybko.
- Ucz się i adaptuj do zmian, aby zwyciężyć.
- Wspieraj i inspiruj.
- Realizuj cele w zmieniającym się świecie.

Zorganizowano szereg inicjatyw zachęcających pracowników do wskazywania obszarów wymagających uproszczenia, działań poprawiających doświadczenie klientów wewnętrznych i zewnętrznych oraz satysfakcję pracowników. W 4 kwartale 2015 roku Bank przeprowadził badanie opinii pracowników obejmujące m.in. ocenę skuteczności tych działań przez pracowników.

W omawianym okresie kontynuowano inicjatywę HealthAhead, polegającą na promocji zdrowego trybu życia wśród pracowników i ich rodzin. Prowadzono także działania wzmacniające kulturę *compliance*, w tym nakierowane na budowę kultury otwartości i przejrzystości. Pracę kontynuowała grupa Ombudsperson, tzw. rzeczników pracowników, do których mogli oni zgłaszać wszelkie wątpliwości i podejrzenia nadużyć.

16.3. Rozwój pracowników

Bank BPH konsekwentnie realizuje strategię wsparcia i rozwoju pracowników, a programy szkoleniowe i rozwojowe dostępne są dla wszystkich osób zatrudnionych w Banku. W kierowaniu rozwojem pomaga pracownikom koncepcja „*Career Navigation*”, która zachęca do patrzenia na karierę z szerszej perspektywy oraz do odkrywania nowych możliwości rozwoju wewnątrz firmy. Spośród prowadzonych przez Bank działań i programów rozwojowych wyróżnić można:

- kompleksowy program szkoleń Learn&Grow, odpowiadający na potrzeby rozwojowe pracowników i obejmujący rozwój zdefiniowanych kompetencji interpersonalnych i menedżerskich istotnych dla Banku z punktu widzenia jego strategii i wartości GE; szkolenia w ramach Learn&Grow prowadzone są przez trenerów zewnętrznych oraz pracowników Banku, co ma na celu budowanie kultury dzielenia się wiedzą;
- programy rozwojowe dedykowane pracownikom z wysokim potencjałem rozwojowym, mające na celu rozwój kompetencji interpersonalnych oraz menedżerskich;
- program oferujący możliwość nauki online biznesowego języka angielskiego;
- programy coachingowe oraz mentoring, mające na celu wsparcie pracowników w osiąganiu celów biznesowych dzięki wykorzystaniu wiedzy, umiejętności oraz doświadczenia mentora wewnętrznego;
- szkolenia wewnętrzne prowadzone przez trenerów wewnętrznych, którzy specjalizują się w danej dziedzinie bądź uzyskali certyfikację z danego tematu;
- szkolenia zewnętrzne i konferencje rozwojowe, realizowane we współpracy z wykwalifikowanymi ekspertami zewnętrznymi mające na celu podnoszenie poziomu wiedzy specjalistycznej;
- szkolenia e-learningowe realizowane na dedykowanej platformie;

- akcję Tydzień Rozwoju (*My Growth Week*) złożoną z wielu wydarzeń i spotkań ukierunkowanych na rozwój pracowników;
- konferencję dla liderów *Leadership Summit*.

Szczególna staranność wkładana jest w rozwój umiejętności przywódczych, a menedżerom umożliwiana jest ocena i rozwój posiadanych przez nich kompetencji poprzez badanie MAP 360. Dzięki udziałowi w badaniu uzyskują oni kompleksową i uporządkowaną informację zwrotną w zakresie wybranych kompetencji menedżerskich oraz mają możliwość ich doskonalenia.

16.4. Rekrutacja i pozyskiwanie talentów

Bank BPH prowadzi aktywną politykę rekrutacyjną, której założeniem jest pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry, niezbędnej do realizacji założonych celów biznesowych. Proces rekrutacyjny realizowany jest w sposób transparentny i w oparciu o sprawdzony model. Bank przykłada dużą wagę do pozyskiwania zarówno pracowników z wieloletnim stażem i doświadczeniem, jak też talentów dopiero wkraczających na rynek pracy.

Funkcjonujący w Banku proces rekrutacyjny oparty jest na modelu RPO (ang. *Recruitment Process Outsourcing*), którego podstawową korzyścią jest daleko idąca standaryzacja działań rekrutacyjnych oraz stałe zwiększanie ich efektywności. W celu dotarcia do wszystkich grup kandydatów został wypracowany kompleksowy zestaw unikatowych korzyści z zatrudnienia w Banku w postaci modelu EVP (ang. *Employer Value Proposition*). Model ten zastosowany został w nowej matrycy komunikacyjnej, w której rodzaj komunikatu dopasowany jest do konkretnych potrzeb danej grupy wiekowej. W ramach EVP wyróżniono m.in. takie cechy jak: możliwości rozwoju, zaawansowana kultura organizacyjna oraz wyjątkowa możliwość nabycia cennego doświadczenia w ramach zmiany organizacyjnej.

Wartym odnotowania jest realizowany w Banku Program Poleceń Pracowniczych. Każdy pracownik Banku może polecić kandydata do otwartej rekrutacji, a w przypadku jego zatrudnienia otrzymuje gratyfikację finansową. Zainteresowanie tym programem wśród pracowników systematycznie wzrasta, poszerzając tym samym pulę potencjalnych kandydatów uczestniczących w procesach rekrutacyjnych. Program ten ma szczególne znaczenie w obecnym kontekście strategicznym.

W 2015 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Bank prowadził staże w różnych jednostkach organizacyjnych, umożliwiając absolwentom szkół wyższych nieposiadającym doświadczenia zawodowego zdobycie umiejętności przydatnych w pracy zawodowej. W omawianym okresie Bank został odznaczony certyfikatem „Staż Wysokiej Jakości” za Program Stażowy o nazwie „Akademia Finansów” realizowany w Pionie Finansów. Wyróżnienie to przyznawane jest przez Polskie Stowarzyszenie Zarządzania Kadrami na podstawie przeprowadzonego audytu i stanowi wiarygodne potwierdzenie posiadania i utrzymywania najwyższych standardów w zakresie oferowanych programów stażowych oraz zaangażowania Banku w edukację młodego pokolenia. Unikatowym programem stażowym był także Ogólnopolski Program Stażowy w Pionie Sprzedaży (7-miesięczny płatny program stażowy). Pozwalał on studentom i absolwentom nabyć praktyczne umiejętności, poznać ofertę produktową Banku, standardy sprzedaży i obsługi klienta oraz umożliwiał naukę zawodu od doświadczonych ekspertów w oddziałach Banku BPH.

W 2015 roku Bank uczestniczył w Targach Pracy i Dniach Kariery adresowanych do studentów i absolwentów uczelni wyższych w Warszawie, Krakowie i Gdańsku, jak również w Poznaniu i Wrocławiu oraz współpracował z biurami karier w całym kraju. Kontynuowano działania z zakresu tzw. *Employer branding*, na przykład poprzez nawiązanie współpracy z portalem „Kariera w Finansach”, zajmującym się promowaniem ofert pracy wśród studentów i absolwentów zainteresowanych zatrudnieniem w sektorze finansowym. W rezultacie został poszerzony zasięg emisji ogłoszeń o pracę w Banku.

Skuteczność działań nakierowanych na budowanie wizerunku Banku jako pożądanego pracodawcy i wspierających proces rekrutacji potwierdza wzrost zainteresowania profilami Banku BPH w mediach społecznościowych związanych z rozwojem kariery. Zwiększeniu uległ ruch na portalu LinkedIn, gdzie grupę „Bank BPH Careers Poland” obserwuje 1 149 unikalnych użytkowników, a profil na portalu GoldenLine odnotował wzrost liczby odślon o 39% w 2015 roku.

Polityka wynagradzania i ocena pracownicza

Kluczowym elementem w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi jest polityka wynagradzania i świadczeń dodatkowych. Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania obowiązującym w Banku od 2014 roku, wynagrodzenie pracownika składa się z płacy zasadniczej zależnej od stanowiska pracy (część stała) oraz premii (część zmienna). Każde stanowisko podlega wycenieniu z uwzględnieniem warunków rynkowych. System premiowy na poszczególnych stanowiskach uzależniony jest od wykonania celów indywidualnych (w przypadku pracowników sieci sprzedaży - celów sprzedażowych), wyników finansowych Banku, jak też rocznej oceny pracowniczego (tzw. *Employee Management System*, „EMS”). Polityka wynagradzania Banku BPH definiuje także zestaw świadczeń dodatkowych, jakie Bank oferuje pracownikom. Należą do nich m.in. pakiety opieki medycznej oraz ubezpieczenia.

Roczna ocena pracownicza bazuje na unikatowej metodologii i doświadczeniach Grupy GE. Jest ona prowadzona na kilku poziomach organizacji, odpowiednio do kategorii zaszerogowania, a dokonuje się jej w oparciu o wyniki pracy i prezentowane wartości. Jej wynik jest związany z podejmowaną indywidualnie decyzją dotyczącą m.in. wysokości przyznawanych premii czy oferowanych przez Bank szkoleń. Ma ona także na celu wyłonienie utalentowanych pracowników, posiadających największy potencjał rozwojowy.

W Banku funkcjonuje także nowatorski program nagradzania i wyróżniania pracowników, tzw. *Above and Beyond*. Umożliwia on udział każdego z pracowników, zarówno przełożonych, jak i współpracowników z całej organizacji, w procesie nominowania do nagrody innego pracownika.

Ważnym uzupełnieniem działań Banku w zakresie zwiększania przejrzystości wynagrodzeń i świadczeń dodatkowych są działania komunikacyjne skierowane do pracowników. Należą do nich: uruchomienie portalu prezentującego zagadnienia związane z wynagrodzeniami i informacje o świadczeniach dodatkowych, cykliczne posty o tematyce wynagrodzeń i benefitów na blogu HR czy też warsztaty dla kadry menedżerskiej.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 258/2011, Bank wdrożył „Politykę Wynagradzania Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku BPH S.A.”, która ma na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, eliminowanie prawdopodobieństwa podejmowania nadmiernego ryzyka, a także wspieranie

realizacji strategii działania i ograniczanie konfliktu interesów. Polityka zakłada, że część wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku jest odroczone w czasie i/lub wypłacona w instrumencie finansowym, którego wartość oparta jest na cenie akcji Banku. Polityka podlega regularnemu przeglądowi pod kątem zmian w prawie i wymogów regulacyjnych. Ostatnia aktualizacji polityki miała miejsce w grudniu 2015 roku, co miało na celu dostosowania jej do zapisów „Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym” oraz do obowiązujących od stycznia 2016 roku „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie”.

16.5. Dialog ze związkami zawodowymi

W Banku BPH działa 5 organizacji związkowych, z którymi Bank prowadzi otwarty dialog w zakresie wypracowania strategii współpracy i wzajemnych relacji oraz współdziała w zakresie spraw indywidualnych. Bank wypełnia także ustawowe obowiązki konsultacyjne ze związkami zawodowymi w zakresie regulacji wewnętrznych (tj. Regulamin Wynagradzania, Regulamin Pracy, Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych) oraz innych obowiązków ustawowych dotyczących zbiorowego prawa pracy. Realizację powyższych działań wspierają cykliczne spotkania reprezentantów związków zawodowych z poszczególnymi członkami Zarządu.

W grudniu 2015 roku Bank podjął decyzję o rozpoczęciu wdrażania Planu transformacji biznesowej, opisanego w części „Plan transformacji biznesowej Banku BPH”. Plany związane z optymalizacją zatrudnienia oraz przeniesieniem części oddziałów własnych na nowego pracodawcę (franczyzobiorcę) skutkowały rozpoczęciem rozmów ze związkami zawodowymi działającymi w Banku, w celu uzgodnienia warunków restrukturyzacji i przejścia pracowników na nowego pracodawcę w ramach art. 23¹ Kodeksu pracy. W wyniku negocjacji z reprezentatywną organizacją związkową, podpisane zostało porozumienie w sprawie zwolnień grupowych. W zakresie warunków przejścia pracowników oddziałów na nowego pracodawcę (art. 23¹) nie zostało osiągnięte porozumienie, w związku z czym Zarząd Banku wydał „Regulamin w sprawie ustalenia warunków wypłaty świadczeń na rzecz pracowników oddziałów własnych Banku BPH S.A. przejmowanych przez nowych pracodawców (franczyzobiorców) na podstawie art. 23¹ §1 Kodeksu pracy w związku z przejściem na nich części zakładu pracy Banku BPH S.A.”. Trzy organizacje związkowe wszczęły spór zbiorowy, podnosząc żądania związane z dodatkowymi odszkodowaniami zarówno dla restrukturyzowanych pracowników, jak i przechodzących na nowego pracodawcę. Dodatkowo, dwie z tych organizacji wszczęły z Bankiem spór zbiorowy dotyczący zwiększenia wynagrodzeń zasadniczych dla wszystkich pracowników Banku. O sporach tych napisano w części „Zdarzenia po dacie sporządzenia raportu rocznego mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe”.

Formalnie otwarte pozostają dwa inne spory zbiorowe wszczęte przez związki zawodowe we wcześniejszych latach. Od stycznia 2005 roku trwa spór dotyczący wewnętrzzakładowych Regulaminów Pracy i Wynagradzania, a od października 2007 roku trwa drugi spór zbiorowy wszczęty przez dwa związki zawodowe, który został przez pracodawcę przyjęty w części dotyczącej żądania podwyżki wynagrodzeń zasadniczych. Spory te są nieaktywne.

16.6. Polityka różnorodności

Bank BPH uznaje różnorodność i równość szans za istotne przewagi konkurencyjne, pozwalające zdobyć i utrzymać utalentowanych pracowników, dlatego konsekwentnie wspiera różnorodność w środowisku pracy. Realizując politykę różnorodności, Bank zachęca pracowników do wykorzystania swojego potencjału, bez względu m.in. na płeć, wiek, wyznanie, pochodzenie czy niepełnosprawność.

W celu propagowania idei różnorodności Bank prowadzi wiele działań edukacyjnych, rozwojowych i komunikacyjnych, zgodnych z ogłoszoną w 2012 roku strategią różnorodności oraz przyjętą w 2015 roku Polityką Różnorodności. Uwzględnia przy tym jej różne aspekty, jak zróżnicowanie ze względu na płeć, wiek i niepełnosprawność, a także aspekty specyficzne dla Banku BPH, takie jak lokalizacja czy doświadczenie zawodowe. Jako sygnatariusz Karty Różnorodności, międzynarodowej inicjatywy promowanej przez Komisję Europejską, Bank zobligował się do kontynuowania i wypracowania dalszych rozwiązań na rzecz równego traktowania i różnorodności w miejscu pracy, zapewnienia równości w zakresie dostępu do awansów i szkoleń, a także aktywnego przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi.

Istotnym działaniem Banku jest inicjatywa na rzecz pracowników z niepełnosprawnością o nazwie „Równosprawni”. W jej ramach m.in. przeprowadzono spotkania informacyjne oraz warsztaty z kadrami menedżerską, prowadzono działalność informacyjną oraz nawiązano współpracę z portalami przeznaczonymi dla osób z niepełnosprawnością w celu udostępnienia ofert rekrutacyjnych Banku. Od momentu wprowadzenia inicjatywy w 2014 roku, w Banku odnotowany został wzrost liczby zatrudnionych osób z orzeczoną niepełnosprawnością o 28%.

W 2015 roku Bank kontynuował działania na rzecz wspierania kobiet poprzez organizację GE Women's Network. Organizacja ta koncentruje się na promowaniu rozwoju zawodowego kobiet, doskonaleniu ich umiejętności menedżerskich i planowaniu ścieżki kariery oraz umożliwianiu nawiązania współpracy z innymi kobietami. Pracownicy Banku będący członkami GE Women's Network mogli wziąć udział w organizowanych przez nią szkoleniach i warsztatach, a także spotkaniach z kadrami menedżerską wyższego szczebla oraz kobietami, które odniosły sukces. Organizacja umożliwia również networking pomiędzy jej członkami, wyższą kadrami menedżerską oraz członkami innych organizacji działających na rzecz rozwoju zawodowego kobiet. Działania te mają charakter dobrowolny, a we wszystkich inicjatywach organizacji mogą uczestniczyć także pracujący w Banku mężczyźni. GE Women's Network dba także o zdrowie kobiet pracujących w Banku, aktywnie promując zdrowy styl życia poprzez akcje edukacyjne i zachęcanie do badań profilaktycznych, co wpisuje się w założenia korporacyjnego programu HealthAhead.

16.7. Wsparcie dla pracowników

Pracownicy Banku oraz emeryci i renciści jako byli pracownicy Banku, którzy znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej lub materialnej, mają możliwość skorzystania z doraźnej pomocy finansowej. Pomoc taka realizowana jest poprzez fundusz socjalny oraz tzw. Fundusz Pomocy utworzony w Banku w 2005 roku. W 2015 roku z pomocy (zapomóg) z funduszu socjalnego skorzystało 255 osób na łączną kwotę 736 tys. zł. Natomiast w ramach Funduszu Pomocy (zapomogi jednorazowe i długoterminowe głównie dla dzieci w przypadku zgonu rodzica) z pomocy skorzystało 16 osób na łączną kwotę 338 tys. zł. Oprócz zapomóg

losowych, pracownicy oraz emeryci i renciści skorzystali w 2015 roku z dofinansowania do wypoczynku (1 721 osób), wypłat z tytułu urodzenia się dziecka (163 osoby) oraz pożyczek mieszkaniowych (273 osoby). Dodatkowo, grupie 3 222 pracowników wypłacono świadczenie socjalne związane ze wzmożonymi wydatkami w okresie świątecznym na łączną kwotę 2 360 tys. zł. W ramach funduszu socjalnego Bank oferuje pracownikom także dofinansowanie działalności sportowo-rekreacyjnej (karty MultiSport) i kulturalno-oświatowej (bilety do kina).

16.8. Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company

W 2015 roku kontynuowano Długoterminowy Program Motywacyjny GE dla kadry menedżerskiej, w ramach którego pracownikom przyznawane są nagrody w formie akcji zastrzeżonych lub opcji na akcje GE. Szczegóły przedstawiono w części „Organy władzy Banku BPH”.

17. Wyniki finansowe Grupy Banku BPH

17.1. Rachunek zysków i strat

Grupa kapitałowa Banku BPH odnotowała w 2015 roku stratę netto przypadającą na akcjonariuszy Banku, która wyniosła 1 072 381 tys. zł wobec zysku netto w wysokości 111 805 tys. zł osiągniętego rok wcześniej. Przychody Banku w 2015 roku były pod presją kilku czynników, które w ciągu roku spowodowały ograniczenie:

- wyniku z tytułu odsetek o 99 362 tys. zł, głównie na skutek rekordowo niskich stóp procentowych;
- wyniku z tytułu prowizji o 74 092 tys. zł, co było konsekwencją obniżonej opłaty *interchange* oraz dodatkowych kosztów związanych ze wsparciem kredytobiorców hipotecznych posiadających zobowiązania we franku szwajcarskim, w ramach którego m.in. obniżono *spread* Banku dla franka szwajcarskiego.

Z kolei na koszty działania i ogólnego zarządu Banku wpływ miały następujące wydarzenia, które spowodowały ich wzrost r./r. o 173 388 tys. zł:

- decyzja o wdrożeniu transformacji sieci sprzedaży, co wiązało się z poniesieniem kosztu rezerwy na optymalizację zatrudnienia i zmianę modelu dystrybucji w wysokości 177 mln zł;
- dodatkowa wpłata Banku na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wynosząca 23,4 mln zł, przeznaczona na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa.

Na dochodowość Banku w 2015 roku negatywny wpływ miało także:

- odpis wartości firmy, który spowodował zwiększenie pozostałych kosztów operacyjnych o 915,6 mln zł r./r.;
- zapłacona składka na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wynosząca 24 mln zł.

Korzystnie na wyniki Banku w 2015 roku wpłynęło utrzymanie odpisów z tytułu utraty wartości kredytów na niskim poziomie 43 961 tys. zł.

Wynik z tytułu odsetek

W 2015 roku Bank wypracował wynik z tytułu odsetek na poziomie 833 194 tys. zł, zaś rok wcześniej wynik ten wyniósł 932 556 tys. zł. Na wielkość wyniku z tytułu odsetek miała wpływ redukcja kosztów z tytułu odsetek o 53,0% (tj. o 196 156 tys. zł) do poziomu 173 927 tys. zł, która jednak nie w pełni zrekompensowała ograniczenie przychodów z tytułu odsetek (spadek o 22,7% do kwoty 1 007 121 tys. zł).

Struktura przychodów z tytułu odsetek była stabilna, z prawie 90% udziałem przychodów z tytułu kredytów. To źródło przychodów było najbardziej narażone na środowisko niskich stóp procentowych. Wysokość stopy lombardowej, która wyznacza poziom maksymalnego dopuszczalnego oprocentowania kredytów, spadła z 4,0% na początku 2014 roku do 2,5% na koniec 2015 roku. W konsekwencji maksymalne oprocentowanie obniżyło się z odpowiednio 16,0% do 10,0%. Było to główną przyczyną spadku przychodów z tytułu odsetek. Z drugiej strony na ich wielkość pozytywnie wpłynęło zwiększenie r./r. wartości kredytów i pożyczek o 459 454 tys. zł do 24 383 220 tys. zł na koniec 2015 roku.

Redukcja kosztów z tytułu odsetek w 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem była możliwa dzięki niższym kosztom obsługi pożyczek zaciągniętych przez Bank od spółek z Grupy General Electric, które przeznaczone są na finansowanie kredytów hipotecznych denominowanych we franku szwajcarskim. Przełożyło się to na obniżenie kosztów odsetkowych z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych o 68,1% do poziomu 51 581 tys. zł w 2015 roku z 161 488 tys. zł w 2014 roku. Ponadto, Bank stale dostosowuje do warunków rynkowych swoją politykę cenową w zakresie produktów depozytowych i oszczędnościowych. To z kolei przyniosło redukcję kosztów odsetkowych z tytułu depozytów i rachunków terminowych oraz rachunków bieżących w łącznej kwocie 78 173 tys. zł z poziomu 168 739 tys. zł w 2014 roku do 90 566 tys. zł w 2015 roku.

W 4 kwartale 2015 roku Bank osiągnął wynik z tytułu odsetek w wysokości 211 234 tys. zł, a w analogicznym okresie 2014 roku pozycja ta zamknęła się kwotą 233 238 tys. zł.

Wynik z tytułu odsetek (tys. zł)

Wyszczególnienie	01.01.2015	01.01.2014	Zmiana (1/2)		01.10.2015	01.10.2014	Zmiana (5/6)	
	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Przychody z tytułu odsetek	1 007 121	1 302 639	-295 518	-22,7	249 406	308 883	-59 477	-19,3
Koszty z tytułu odsetek	-173 927	-370 083	196 156	-53,0	-38 172	-75 645	37 473	-49,5
Wynik z tytułu odsetek	833 194	932 556	-99 362	-10,7	211 234	233 238	-22 004	-9,4

Odpisy z tytułu utraty wartości

W 2015 roku łączna kwota odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wyniosła 43 961 tys. zł wobec 57 494 tys. zł w 2014 roku, tj. była niższa o 13 533 tys. zł (23,5%). Zanotowany spadek poziomu łącznych strat kredytowych Grupy Banku był głównie efektem istotnego zwiększenia w 2015 roku odzysków z należności spisanych do poziomu 91 071 tys. zł wobec 47 245 tys. zł w 2014 roku (wzrost o 92,8%), co było

pochodną dużej kwoty spisanych należności z bilansu Banku w 2015 roku (609 mln zł) i w 2014 roku (569 mln zł) oraz ich efektywnej sprzedaży.

Zanotowany wynik z tytułu odpisów na portfel z utratą wartości był wyższy wobec poprzedniego roku o 20 865 tys. zł (14,8%) i wyniósł 161 783 tys. zł (wobec 140 918 tys. zł w 2014 roku). Było to związane głównie ze zwiększeniem tych odpisów dla portfela kredytów osób prywatnych w związku z przeprowadzoną przez Bank harmonizacją rozpoznawania zdarzenia restrukturyzacji jako przesłanki utraty wartości. W efekcie część należności została przekwalifikowana do portfela z utratą wartości. Działanie to było związane z wypełnieniem wymogów i rekomendacji nadzorczych oraz dostosowania do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE). W tym samym okresie istotnemu obniżeniu uległy odpisy na portfel z utratą wartości w portfelu komercyjnym, co było wynikiem znacznej poprawy jakości tego portfela, zarówno w odniesieniu do segmentu dużych przedsiębiorstw, jak i mniejszych firm, w szczególności mikro przedsiębiorstw. W łącznym rachunku wyników zmniejszyło to efekt wzrostu odpisów na kredyty konsumenckie.

W 2015 roku, w porównaniu z 2014 rokiem, Bank zanotował zmniejszenie wyniku z tytułu odpisów na portfel kredytów bez utraty wartości (IBNR) o 7 247 tys. zł (tj. o 23,0%) oraz odpisów na zobowiązania pozabilansowe o 2 181 tys. zł (tj. o 46,9%). Niższy spadek rezerwy IBNR dotyczył w szczególności kredytów dla osób prywatnych oraz mikro przedsiębiorstw. W przypadku osób prywatnych związane to było z istotnym wzrostem portfela regularnego w 2015 roku wobec jego spadku w 2014 roku, a w segmencie małych przedsiębiorstw ze słabszym zmniejszeniem portfela, przy jednoczesnej niższej dynamice poprawy parametrów ryzyka. Zmniejszenie wyniku z tytułu odpisów na zobowiązania pozabilansowe w 2015 roku wobec roku poprzedniego dotyczyło rezerwy IBNR i było głównie wynikiem wzrostu kwoty tych zobowiązań rok do roku.

W 4 kwartale 2015 roku łączna kwota odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wyniosła 25 852 tys. zł wobec 3 485 tys. zł w 4 kwartale 2014 roku, tj. była wyższa o 22 367 tys. zł. Wzrost ten spowodowany był głównie zwiększeniem odpisów na portfel z utratą wartości (o 24 024 tys. zł) i dotyczył kredytów dla osób prywatnych (z wyłączeniem kredytów hipotecznych), co wynikało z utworzenia dodatkowych odpisów w wyniku wprowadzonej w tym segmencie klientów harmonizacji zdarzenia restrukturyzacji z przesłanką utraty wartości. Jednocześnie w 4 kwartale 2015 roku w porównaniu z 4 kwartałem 2014 roku odnotowano niższy wynik z tytułu odpisów na zobowiązania pozabilansowe, wynoszący 417 tys. zł wobec 2 651 tys. zł rok wcześniej. Było to związane z zanotowanym wzrostem tych zobowiązań, głównie w segmencie klientów komercyjnych, wobec ich spadku w 2014 roku. Na łączną kwotę odpisów za 4 kwartał 2015 roku pozytywnie wpłynął wyższy r./r. wynik z odzysków z należności spisanych o 3 717 tys. zł (tj. 17 341 tys. zł w porównaniu z 13 624 tys. zł), co było efektem zwiększonej efektywności odzyskiwania spisanych należności, w tym ich sprzedaży. Na porównywalnym poziomie kwartał do kwartału ukształtował się wynik z tytułu odpisów na portfel kredytów bez utraty wartości (IBNR).

Odpisy z tytułu utraty wartości (tys. zł)

Wyszczególnienie	01.01.2015	01.01.2014	Zmiana (1/2)		01.10.2015	01.10.2014	Zmiana (5/6)	
	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Wynik z tytułu utworzenia i odwrócenia odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-161 783	-140 918	-20 865	14,8	-49 893	-25 869	-24 024	92,9
Wynik z tytułu odpisów na poniesione ale nieujawnione straty dotyczące kredytów i pożyczek (IBNR)	24 281	31 528	-7 247	-23,0	6 283	6 109	174	2,8
Odzyski z należności spisanych	91 071	47 245	43 826	92,8	17 341	13 624	3 717	27,3
Wynik z tytułu utworzenia i odwrócenia odpisów na zobowiązania pozabilansowe	2 470	4 651	-2 181	-46,9	417	2 651	-2 234	-84,3
Odpisy z tytułu utraty wartości	-43 961	-57 494	13 533	-23,5	-25 852	-3 485	-22 367	641,8

Wynik z tytułu prowizji

Wynik z tytułu prowizji osiągnięty w 2015 roku zamknął się kwotą 273 837 tys. zł, a rok wcześniej był na poziomie 347 929 tys. zł. Na tę zmianę największy wpływ miało ograniczenie wyniku z tytułu pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń. Spadł on o 30 758 tys. zł z 58 749 tys. zł w 2014 roku do 27 991 tys. zł w 2015 roku. Zgodnie z Rekomendacją U, część wyniku z tytułu pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń w wysokości 18 659 tys. zł została przeniesiona do wyniku z tytułu odsetek. Kolejnymi czynnikami wpływającymi na poziom wyniku z tytułu prowizji były niższe przychody z kart kredytowych i płatności krajowych. Te pierwsze spadły do kwoty 32 632 tys. zł w 2015 roku z 52 619 tys. w 2014 roku z powodu m.in. obniżenia opłat *interchange* za korzystanie z kart bankowych. Natomiast presja na wynik z płatności krajowych, który obniżył się o 13 395 tys. zł do kwoty 85 892 tys. zł w 2015 roku z 99 287 tys. zł w 2014 roku, wynikała z niższych przychodów osiągniętych z tytułu otwarcia i prowadzenia rachunków bankowych oraz polecenia przelewów.

W 4 kwartale 2015 roku Banku BPH odnotował wynik z tytułu prowizji na poziomie 72 806 tys. zł w porównaniu z 89 692 tys. zł osiągniętych w analogicznym okresie 2014 roku.

Struktura wyniku z tytułu prowizji (tys. zł)

Wyszczególnienie	01.01.2015	01.01.2014	Zmiana (1/2)		01.10.2015	01.10.2014	Zmiana (5/6)	
	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Papiery wartościowe i działalność powiernicza	12 227	9 187	3 040	33,1	2 913	2 630	283	10,8
Kredyty i pożyczki oraz opłaty za utrzymanie rachunków	23 514	26 919	-3 405	-12,6	5 368	6 413	-1 045	-16,3
Karty kredytowe	32 632	52 619	-19 987	-38,0	6 968	13 298	-6 330	-47,6
Płatności krajowe	85 892	99 287	-13 395	-13,5	20 931	21 672	-741	-3,4
Płatności zagraniczne	11 617	11 559	58	0,5	2 845	2 384	461	19,3
Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi i portfelami klientów	83 030	92 135	-9 105	-9,9	28 892	31 465	-2 573	-8,2
Pośrednictwo w sprzedaży ubezpieczeń	27 991	58 749	-30 758	-52,4	5 666	12 543	-6 877	-54,8
Pozostałe	-3 066	-2 526	-540	21,4	-777	-713	-64	9,0
Wynik z tytułu prowizji	273 837	347 929	-74 092	-21,3	72 806	89 692	-16 886	-18,8

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych wyniósł 73 568 tys. zł w 2015 roku i był o 32 821 tys. zł niższy w porównaniu z osiągniętym w 2014 roku. Zmiana to wynikała z obniżenia wyniku z pozycji wymiany o 33 656 tys. zł do wysokości 82 159 tys. zł w 2015 roku w porównaniu z 115 815 tys. zł osiągniętymi w 2014 roku. Był to głównie skutek stosowania przez Bank BPH rozwiązań, których celem była pomoc kredytobiorcom posiadającym kredyty hipoteczne denominowane we franku szwajcarskim. Bank obniżył im *spread* dla franka szwajcarskiego oraz umożliwił przewalutowanie lub wcześniejszą całkowitą lub częściową spłatę kredytu we franku szwajcarskim z wykorzystaniem średniego kursu NBP dla tej waluty.

W 4 kwartale 2015 roku Grupa Banku BPH osiągnęła wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych wielkości 24 373 tys. zł wobec 24 315 tys. zł odnotowanych w analogicznym okresie 2014 roku.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych (tys. zł)

Wyszczególnienie	01.01.2015	01.01.2014	Zmiana (1/2)		01.10.2015	01.10.2014	Zmiana (5/6)	
	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Papiery wartościowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-1 561	860	-2 421	-281,5	3 597	-1 820	5 417	297,6
Papiery wartościowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu	-19	11	-30	-272,7	-1	-2	1	-50,0
Pochodne instrumenty finansowe	-7 011	-10 297	3 286	-31,9	190	-3 647	3 837	105,2
Wynik z pozycji wymiany	82 159	115 815	-33 656	-29,1	20 587	29 784	-9 197	-30,9
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	73 568	106 389	-32 821	-30,8	24 373	24 315	58	0,2

Koszty działania i koszty ogólnego zarządu

Koszty działania i ogólnego zarządu poniesione przez Banku BPH w 2015 roku wyniosły 1 305 220 tys. zł i były wyższe wobec 2014 roku o 15,3%, tj. o 173 388 tys. zł. Wzrost ten był konsekwencją:

- utworzenia rezerwy w wysokości 177 mln zł na optymalizację zatrudnienia i zmianę modelu dystrybucji w związku z podjętą decyzją o wdrożeniu transformacji sieci sprzedaży; koszty rezerwy w większości zostały ujęte w kosztach pracowniczych, które wykazały wzrost o 127 673 tys. zł r./r. do poziomu 715 925 tys. zł;
- dokonanej przez Bank w 4 kwartale 2015 roku wpłaty wynoszącej 23,4 mln zł na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przeznaczonej na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa; koszty te, w połączeniu z wyższymi składkami na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, były przyczyną wzrostu pozostałych kosztów.

W 2015 roku Bank zanotował znaczącą redukcję kosztów usług zewnętrznych i konsultingu o 35,6% r./r. do poziomu 61 665 tys. zł. Było to związane głównie ze zmniejszeniem kosztów umowy konsultingowej „Master Services Agreement”, która reguluje współpracę Banku BPH z GE Capital.

W 4 kwartale 2015 roku Grupa Banku poniosła 492 785 tys. zł kosztów działania i ogólnego zarządu, więcej o 190 254 tys. zł niż rok wcześniej.

Zmiany poszczególnych składników kosztów (tys. zł)

Wyszczególnienie	01.01.2015	01.01.2014	Zmiana (1/2)		01.10.2015	01.10.2014	Zmiana (5/6)	
	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%	31.12.2015	31.12.2014	tys. zł	%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Wynagrodzenia wraz ze świadczeniami na rzecz pracowników	-715 925	-588 252	127 673	21,7	-282 540	-161 678	120 862	74,8
Koszty wynajmu budynków	-133 453	-112 324	21 129	18,8	-65 570	-25 913	39 657	153,0
Koszty utrzymania lokalu	-34 202	-35 036	-834	-2,4	-8 757	-9 627	-870	-9,0
Koszty usług zewnętrznych i konsultingu	-61 665	-95 728	-34 063	-35,6	-22 374	-27 634	-5 260	-19,0
Koszty utrzymania sprzętu IT i biurowych	-59 414	-60 898	-1 484	-2,4	-15 995	-13 112	2 883	22,0
Koszty marketingu i promocji sprzedaży	-49 635	-39 869	9 766	24,5	-11 714	-12 030	-316	-2,6
Pozostałe koszty	-162 461	-115 397	47 064	40,8	-62 491	-31 675	30 816	97,3
Amortyzacja	-88 465	-84 328	4 137	4,9	-23 344	-20 862	2 482	11,9
Razem koszty działania i koszty ogólnego zarządu	-1 305 220	-1 131 832	173 388	15,3	-492 785	-302 531	190 254	62,9

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zarówno w 2015 roku, jak i 2014 roku był ujemny i wyniósł odpowiednio 936 658 tys. zł i 25 995 tys. zł. Na jego wielkość w 2015 roku wpłynął odpis wartości firmy oraz zapłaceniu przez Bank składki na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców wynoszącej 24 mln zł.

17.2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat w ujęciu kwartalnym

Dla zapewnienia porównywalności w ujęciu kwartalnym, poniżej została zaprezentowana tabela zawierająca dane dotyczące Grupy Kapitałowej Banku BPH.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w ujęciu kwartalnym (tys. zł)

Wyszczególnienie	4 kwartał 2015	3 kwartał 2015	2 kwartał 2015	1 kwartał 2015	4 kwartał 2014	3 kwartał 2014	2 kwartał 2014	1 kwartał 2014
Przychody z tytułu odsetek	249 406	245 463	236 082	276 170	308 883	323 793	330 745	339 218
Koszty z tytułu odsetek	-38 172	-37 082	-37 604	-61 069	-75 645	-90 795	-99 325	-104 318
Wynik z tytułu odsetek	211 234	208 381	198 478	215 101	233 238	232 998	231 420	234 900
Odpisy z tytułu utraty wartości	-25 852	-15 864	-6 686	4 441	-3 485	-22 443	-20 089	-11 477
Wynik z tytułu odsetek uwzględniający odpisy z tytułu utraty wartości	185 382	192 517	191 792	219 542	229 753	210 555	211 331	223 423
Przychody z tytułu	108 018	95 908	98 080	102 538	126 786	115 744	132 956	131 816

provizji								
Koszty z tytułu provizji	-35 212	-35 030	-32 391	-28 074	-37 094	-38 168	-44 760	-39 351
Wynik z tytułu provizji	72 806	60 878	65 689	74 464	89 692	77 576	88 196	92 465
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	24 373	12 285	20 100	16 810	24 315	33 335	26 645	22 094
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	0	0	0	0	0	8	0	0
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	-492 785	-248 499	-278 069	-285 867	-302 531	-261 443	-275 606	-292 252
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-943 246	-5 804	15 014	-2 622	-13 045	-3 908	-2 923	-6 119
Zysk/strata przed opodatkowaniem	-1 153 470	11 377	14 526	22 327	28 184	56 123	47 643	39 611
Podatek dochodowy	63 539	-5 719	-8 173	-8 089	-11 603	-14 387	-12 281	-9 327
Zysk/ strata za okres:	-1 089 931	5 658	6 353	14 238	16 581	41 736	35 362	30 284
1. przypadający na akcjonariuszy Banku	-1 094 993	4 847	5 308	12 457	10 632	39 666	33 516	27 991
2. przypadający na udziały mniejszości	5 062	811	1 045	1 781	5 949	2 070	1 846	2 293

17.3. Nakłady inwestycyjne

Łączne nakłady inwestycyjne Grupy Banku BPH na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne wyniosły 106 139 tys. zł w 2015 roku.

Nakłady inwestycyjne (tys. zł)

Wyszczególnienie	Realizacja na 31.12.2015	Realizacja na 31.12.2014
Nakłady inwestycyjne, w tym:	106 139	92 191
Hardware	35 706	18 330
Software	57 112	21 637
Modernizacja placówek i budynków centrali	8 824	40 682
Zakupy gotowych dóbr (w tym środki trwałe w budowie)	4 497	11 542

W 2015 roku priorytetem była realizacja projektów wspierających cele strategiczne Banku. W ramach wydatków inwestycyjnych największe nakłady poniesiono na:

- kontynuację i intensyfikację prac nad wdrożeniem nowej platformy docelowego bankowego systemu transakcyjnego (w tym wdrożenie zaawansowanego narzędzia do wyznaczania i kalkulacji portfela utraty wartości na rynku bankowym oraz realizację kolejnych etapów wszystkich projektów składających się na program wymiany centralnego systemu transakcyjnego Banku);

- zakończenie budowy zapasowego centrum przetwarzania danych;
- unowocześnienie systemów informatycznych pod kątem zwiększenia ich szybkości działania, niezawodności oraz uproszczenia i konsolidacji środowiska pracy oraz zapewnienia większego bezpieczeństwa;
- wdrożenie centralnego systemu monitoringu infrastruktury informatycznej Banku;
- wdrożenie rekomendacji KNF – rozwiązania związanego z bezpieczeństwem, polegającego na monitorowaniu transakcji na Platformie Internetowej oraz stworzenie i wdrożenie bazy danych dla informacji o nieruchomościach (FDS i 3DSecure);
- dostosowanie procesów, procedur oraz systemów informatycznych do założeń FATCA;
- dostosowania procesów oraz systemów informatycznych służących do raportowania finansowego do wymagań FED;
- wdrożenie technologii płatności zbliżeniowych NFC w powiązaniu z kartami debetowymi i kredytowymi;
- dalsze rozszerzenie i poprawę funkcjonalności platformy internetowej oraz udostępnienie szerszej oferty produktów poprzez kanały elektroniczne i urządzenia mobilne zarówno dla klienta indywidualnego jak i klienta z segmentu SME i klienta korporacyjnego;
- uruchomienie systemu BIK Przedsiębiorca oraz wykorzystywanie informacji w nim zawartych w celu poprawy jakości portfela i wzrostu sprzedaży;
- wprowadzenie nowych produktów ubezpieczeniowych dla kredytów hipotecznych oraz gotówkowych dla klientów indywidualnych;
- automatyzacja wysyłki pism informujących o zmianie oprocentowania ogłoszonej przez RPP dla produktów kartowych OF i SME, w celu zachowania zgodności z ustawą PSD;
- modernizacje w 45 placówkach oraz relokacje 3 oddziałów;
- modernizacje infrastruktury technicznej budynków Central w Krakowie i Warszawie;
- kompleksowe modernizacje elektronicznych systemów zabezpieczeń, wynikające z konieczności utrzymania właściwego stanu technicznego.

W planach na 2016 rok priorytetem będzie dalsza realizacja Strategii Banku, ze szczególnym uwzględnieniem wdrożenia nowej platformy docelowego bankowego systemu transakcyjnego.

17.4. Zmiany w głównych pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej

Aktywa

Na koniec 2015 roku wartość aktywów Grupy Banku BPH spadła o 0,8% r./r., tj. o 261 039 tys. zł osiągając poziom 31 339 884 tys. zł. Gdyby nie został dokonany odpis wartości firmy, aktywa wzrosłyby o 2% r./r.

Największy udział w aktywach miały należności od klientów, które stanowiły 73,6% wartości sumy bilansowej na 31 grudnia 2015 roku. W ciągu roku pozycja ta zanotowała wzrost wynoszący 1,3% r./r. (tj. 286 848 tys. zł) do kwoty 23 069 051 tys. zł na koniec 2015 roku. Przyrost należności od klientów netto był

związany z dynamiczną sprzedażą produktów kredytowych⁷, która w 2015 roku przekroczyła 8,7 mld zł. Dodatkowo, aprecjacja kursu franka szwajcarskiego wobec złotego na początku 2015 roku i jego utrzymanie w kolejnych miesiącach na poziomie wyższym niż w 2014 roku skutkowało zwiększeniem portfela kredytów hipotecznych brutto o około 1,3 mld zł wobec końca 2014 roku. Przełożyło się to na osiągnięcie wyższego o 459 454 tys. zł, tj. 1,9% wolumenu kredytów i pożyczek w porównaniu z końcem 2014 roku. Należności od klientów zostały zmniejszone przez ograniczenie przeprowadzania z klientami transakcji *repo*, które na koniec 2014 roku podniosły tę pozycję o 614 655 tys. zł.

Kolejnym elementem zwiększającym wartość sumy bilansowej był wzrost aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o 159 748 tys. zł do 5 347 649 tys. zł na 31 grudnia 2015 roku, co było efektem przyrostu wolumenu papierów wartościowych.

Największy negatywny wpływ na wysokość aktywów miał odpis wartości firmy w wysokości 915,6 mln zł.

Większość wartości firmy (ang. goodwill) powstała w czerwcu 2008 roku podczas transakcji nabycia Banku BPH przez GE Money Bank. Wartość ta odzwierciedla nadwyżkę ceny zapłaconej przez GE Money Bank za akcje Banku BPH ponad ówczesną wartość netto tych aktywów. Należy podkreślić, że wyceny aktywów banków i podmiotów świadczących usługi finansowe plasowały się w latach 2007-2008 na rekordowo wysokim poziomie, zaś cena nabycia odzwierciedlała odnotowywane wówczas premie rynkowe co, w konsekwencji zawarcia transakcji, doprowadziło do powstania wartości firmy. W ciągu ostatnich kilku lat na rynku polskim miały miejsce zmiany, które obniżyły wyceny banków. Przemiany, w szczególności te z 2015 roku, obejmują rekordowo niskie stopy procentowe, wysokie obecne i przyszłe obciążenia dla banków, zwiększone wymogi w zakresie minimalnego kapitału, zmiany regulacyjne w obszarze przychodów z ubezpieczeń i opłat interchange, a także zwiększoną niepewność wobec proponowanych rozwiązań prawnych dotyczących walutowych kredytów hipotecznych. Wszystkie te czynniki miały istotny wpływ na projekcje dotyczące przyszłej dochodowości, a także potencjalnych dywidend Banku BPH, jak również sprawiły, że Zarząd Banku zwrócił się do większościowych akcjonariuszy z Grupy GE o potwierdzenie, iż prawdopodobieństwo, że potencjalna transakcja sprzedaży Banku BPH osiągnie cenę przekraczającą wartość księgową netto jest małe. To potwierdzenie, otrzymane 20 marca 2016 roku, wraz ze zrewidowanymi projekcjami przyszłych przychodów, doprowadziło do decyzji Zarządu Banku o dokonaniu odpisu wartości firmy.

Struktura należności netto (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014	Zmiana	
			w tys. zł	w %
Należności od banków	463 430	347 131	116 299	33,5
Należności od klientów	23 069 051	22 782 203	286 848	1,3

⁷ Rozumiana jako łączna wartość udzielonych kredytów detalicznych i limitów dla klientów komercyjnych.

Podział portfela kredytowego Grupy Banku BPH (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2015	%	Stan na 31.12.2014	%
Kredyty z utratą wartości	1 824 397	7,5	2 243 004	9,4
Kredyty bez utraty wartości	22 575 478	92,5	21 701 738	90,6
Razem	24 399 875	100	23 944 742	100,0

Zestawienie nie obejmuje nierozliczonej korekty w kwocie 16 665 tys. zł (20 976 tys. zł w 2014 roku) dotyczącej wyceny portfela kredytowego Grupy Banku BPH do wartości godziwej, która dokonana została na dzień przejęcia przez GE.

Na koniec 2015 roku kredyty z utratą wartości Grupy Banku BPH wyniosły 1 824 397 tys. zł wobec 2 243 004 tys. zł na koniec 2014 roku. Oznacza to ich spadek o 418 607 tys. zł (tj. o 18,7%) w okresie 2015 roku. Tak znaczące zmniejszenie kredytów z utratą wartości było efektem prowadzenia szeregu działań zmierzających do zwiększenia efektywności odzyskiwania zaległych należności oraz redukcji portfela niepracujących aktywów. Działania te zrealizowane zostały poprzez efektywne prowadzenie procesów windykacyjnych i restrukturyzacyjnych, w wyniku których nastąpiło istotne zmniejszenie portfela z utratą wartości, w szczególności w segmencie klientów komercyjnych, jak też spisanie przedawnionych kredytów z pozycji bilansowych Banku (w łącznej kwocie 609 mln zł) oraz ich sprzedaż. Sprzedażą objęte zostały głównie kredyty z portfela osób prywatnych oraz, w mniejszym stopniu, małych i mikro przedsiębiorstw.

W efekcie redukcji portfela kredytów z utratą wartości ich udział w portfelu kredytów ogółem obniżył się do poziomu 7,5% na koniec 2015 roku wobec 9,4% na koniec 2014 roku. Na poprawę tego wskaźnika pozytywnie wpłynął również wzrost portfela kredytów ogółem związany ze zwiększeniem kredytów bez utraty wartości o 873 740 tys. zł (tj. o 4,0%). Było to w znacznej mierze efektem aprecjacji kursu franka szwajcarskiego wobec polskiego złotego, co zwiększyło wartość bilansową kredytów hipotecznych dla osób prywatnych udzielonych w szwajcarskiej walucie.

Średnie ważone oprocentowanie w 2015 roku w portfelu kredytowym Banku wyniosło 3,5%.

Kapitał własny i zobowiązania

Na koniec 2015 roku kapitał własny i zobowiązania Grupy Banku BPH ukształtowały się na poziomie 31 339 884 tys. zł i były o 0,8% niższe w porównaniu z końcem 2014 roku, kiedy wyniosły 31 600 923 tys. zł. Na ten wzrost wpłynęła zmiana wartości zobowiązań wobec pozostałych instytucji o 1 323 133 tys. zł, tj. wzrost o 11,0% do kwoty 13 321 247 tys. zł. Pozycja ta zawiera pożyczki zaciągnięte przez Bank od podmiotów z Grupy General Electric, które zostały przeznaczone na finansowanie kredytów hipotecznych denominowanych we franku szwajcarskim. Wyłączając efekt deprecjacji polskiego złotego na koniec 2015 roku, zobowiązania wobec pozostałych instytucji wyniosłyby 11 986 552 tys. zł⁸.

Wartość kapitałów własnych i zobowiązań została ograniczona w 2015 roku wobec 2014 roku poprzez spadek zobowiązań wobec banków i zobowiązań wobec klientów, odpowiednio o 399 379 tys. zł i 270 912 tys. zł.

⁸ Wg kursu franka szwajcarskiego na 31 grudnia 2014 roku.

Zobowiązania wobec klientów na koniec 2015 roku zamknęły się kwotą 12 189 141 tys. zł, a rok wcześniej wynosiły 12 460 053 tys. zł. Na koniec 2015 roku wartość środków na rachunkach i depozytów wyniosła łącznie 11 959 601 tys. zł i była o 1,1% (tj. o 135 483 tys. zł) wyższa niż w 2014 roku. Jednak wzrost ten nie zrekompensował utraty wartości zobowiązań wynikających z zaniechania przeprowadzania z klientami transakcji *repo*, które podniosły w 2014 roku tę pozycję o 389 202 tys. zł.

Na koniec 2015 roku zobowiązania wobec banków wynosiły 104 439 tys. zł i były niższe o 79,3% niż w 2014 roku. Było to związane ze zmniejszeniem w 2015 roku wolumenu depozytów na rynku pieniężnym o 223 242 tys. zł oraz zaniechaniem przeprowadzania z bankami transakcji *repo*, które na koniec 2014 roku wynosiły 177 778 tys. zł.

Kapitał własny ogółem obniżył się w porównaniu z końcem 2014 roku do poziomu 4 076 954 tys. zł na 31 grudnia 2015 roku, co było związane z poniesieniem przez Bank straty.

Działalność Banku jest finansowana depozytami klientów, środkami pozyskanymi od podmiotów z Grupy GE oraz kapitałem własnym.

Średnie ważone oprocentowanie depozytów lokowanych w Banku w 2015 roku wyniosło 0,8%.

Depozyty od klientów niebankowych według podziału sektorowego gospodarki (mln zł)

Wyszczególnienie	Stan na		Struktura w %	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Depozyty od przedsiębiorstw i spółek państwowych	85	117	0,7	1,0
Depozyty od przedsiębiorstw, spółek prywatnych i spółdzielni	3 067	3 015	25,6	25,5
Depozyty od przedsiębiorców indywidualnych	743	627	6,2	5,3
Depozyty od osób prywatnych	7 160	7 001	59,9	59,2
Depozyty od rolników indywidualnych	14	18	0,1	0,1
Depozyty od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	317	305	2,7	2,6
Depozyty od klientów sektora finansowego	160	113	1,3	1,0
Depozyty od klientów sektora budżetowego	414	628	3,5	5,3
Razem	11 960	11 824	100,0	100,0

17.5. Podział na segmenty działalności

Zestawienie wybranych wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat wg segmentów branżowych (tys. zł)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Segmenty operacyjne							
	Bankowość Detaliczna		Bankowość Komercyjna		Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe		Razem	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Za rok kończący się	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Przychody z tytułu odsetek	954 132	1 226 814	291 530	373 755	-238 541	-297 930	1 007 121	1 302 639

przychody zewnętrzne	741 315	941 536	166 161	206 946	99 645	154 157	1 007 121	1 302 639
przychody wewnętrzne*	212 817	285 278	125 369	166 809	-338 186	-452 087	0	0
Koszty z tytułu odsetek	-331 604	-543 956	-96 889	-153 963	254 566	327 836	-173 927	-370 083
koszty zewnętrzne	-65 997	-118 223	-24 998	-47 387	-82 932	-204 473	-173 927	-370 083
koszty wewnętrzne*	-265 607	-425 733	-71 891	-106 576	337 498	532 309	0	0
Wynik z tytułu odsetek	622 528	682 858	194 641	219 792	16 025	29 906	833 194	932 556
Wynik z odpisów z tytułu utraty wartości	-47 794	-23 950	3 833	-33 544	0	0	-43 961	-57 494
Przychody z tytułu prowizji	228 628	293 320	175 916	213 982	0	0	404 544	507 302
Koszty z tytułu prowizji	-81 043	-78 597	-44 970	-76 027	-4 694	-4 749	-130 707	-159 373
Wynik z tytułu prowizji	147 585	214 723	130 946	137 955	-4 694	-4 749	273 837	347 929
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i z tytułu różnic kursowych	12 452	29 762	53 556	57 786	7 560	18 841	73 568	106 389
Wynik na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży	0	8	0	0	0	0	0	8
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu, w tym:	-958 837	-809 419	-319 272	-292 215	-27 111	-30 198	-1 305 220	-1 131 832
koszty BFG	-68 527	-28 485	-19 589	-8 143	0	0	-88 116	-36 628
amortyzacja	-72 513	-70 654	-12 608	-12 078	-3 344	-1 596	-88 465	-84 328
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-928 800	0	-10 766	0	2 908	-25 995	-936 658	-25 995
Zysk/strata przed opodatkowaniem	-1 152 866	93 982	52 938	89 774	-5 312	-12 195	-1 105 240	171 561
Podatek dochodowy	27 359	0	2 046	0	12 153	-47 598	41 558	-47 598
Zysk/strata za okres	-1 125 507	93 982	54 984	89 774	6 841	-59 793	-1 063 682	123 963

*Przychody / koszty wewnętrzne – transferów wewnętrznych związanych z finansowaniem działalności podstawowej segmentów

Zestawienie wybranych wielkości skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wg segmentów branżowych (tys. zł)

	Bankowość Detaliczna		Bankowość Komercyjna		Zarządzanie Aktywami i Pasywami / Pozostałe		Razem	
Stan na dzień	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa razem	20 300 345	19 962 763	3 979 057	4 374 920	7 060 482	7 263 240	31 339 884	31 600 923
Należności od Klientów brutto	20 363 794	19 525 148	4 030 958	4 456 965	108 517	670 883	24 503 269	24 652 996
Do 1 roku	1 089 450	1 761 539	2 169 999	2 504 217	73 915	670 883	3 333 364	4 936 639
Powyżej 1 roku	19 274 344	17 763 609	1 860 959	1 952 748	34 602	0	21 169 905	19 716 357
Odpisy z tytułu utraty wartości	-1 103 454	-1 429 257	-330 764	-441 536	0	0	-1 434 218	-1 870 793
Kapitał własny i pasywa razem	21 883 709	21 798 186	5 522 853	5 624 754	3 933 322	4 177 983	31 339 884	31 600 923
Zobowiązania od Klientów	7 185 316	7 047 824	4 918 668	4 915 441	85 157	496 788	12 189 141	12 460 053
Do 1 roku	7 134 191	6 979 311	4 861 004	4 885 220	85 157	496 788	12 080 352	12 361 319
Powyżej 1 roku	51 125	68 513	57 664	30 221	0	0	108 789	98 734
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych (depozyty strukturyzowane)	235 132	232 152	0	0	0	0	235 132	232 152
Do 1 roku	112 368	203 056	0	0	0	0	112 368	203 056
Powyżej 1 roku	122 764	29 096	0	0	0	0	122 764	29 096
Zobowiązania wobec pozostałych instytucji	13 025 627	11 998 114	0	0	295 620	0	13 321 247	11 998 114
Do 1 roku	295 896	817 377	0	0	0	0	295 896	817 377
Powyżej 1 roku	12 729 731	11 180 737	0	0	295 620	0	13 025 351	11 180 737

18. Raport dotyczący ryzyka

18.1. Cele i zasady zarządzania ryzykiem rynkowym

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest identyfikacja obszarów ryzyka rynkowego oraz podejmowanie przedsięwzięć mających na celu jego ograniczenie w sposób optymalizujący wynik finansowy Banku. Bank BPH szczególną wagę przykłada do kontroli i zarządzania ryzykiem rynkowym.

Sposób zarządzania tym rodzajem ryzyka jest uregulowany przez szereg polityk i zasad. Główną regulacją jest Polityka Inwestycyjna oraz Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku BPH S.A., zatwierdzona przez Radę Nadzorczą, która określa najważniejsze zasady oraz definiuje zarządzanie ryzykiem płynności i ryzykiem rynkowym na poziomie ogólnym. Na podstawie Polityki Bank określa szczegółowe procedury w formie dokumentów wewnętrznych zatwierdzonych przez właściwe organy Banku (Zarząd Banku, ALCO, tj. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz poszczególnych Członków Zarządu w zakresie ich kompetencji).

Za okresową kontrolę zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiedzialne jest ALCO. Na swych cyklicznych posiedzeniach ALCO dokonuje oceny poziomu ryzyka, na które Bank jest narażony i w razie konieczności zobowiązuje właściwe jednostki do podjęcia odpowiednich kroków w celu jego ograniczenia.

Pomiar ryzyka rynkowego odbywa się poprzez pomiar wartości zagrożonej VaR (zarówno mierzonej dla wszystkich czynników ryzyka, jak i dla pojedynczych czynników ryzyka), stress-testy, miary wrażliwości cenowej (BpV), jak i poprzez przeprowadzanie analiz scenariuszowych. Regularnie przeprowadzane stress-testy mają charakter kompleksowy. Obejmują analizę wpływu zmian w otoczeniu gospodarczym na poziom strat kredytowych, wielkość wolumenów depozytowych i kredytowych, strukturę bilansu, wynik finansowy, pozycję płynnościową oraz adekwatność kapitałową Banku.

Bank BPH określa apetyt na ryzyko rynkowe za pomocą systemu limitów, wartości progowych i zasad, który uwzględnia wszystkie istotne czynniki związane z ryzykiem rynkowym.

18.1.1. Ryzyko walutowe

Ekspozycja na ryzyko pozycji walutowej monitorowana jest z zastosowaniem metody wartości zagrożonej (Value at Risk) opartej na modelu symulacji historycznej. VaR oznacza stratę na danej pozycji, której poziom nie powinien zostać przekroczony z prawdopodobieństwem 99% w ciągu najbliższego dnia roboczego.

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka walutowego w Grupie Banku BPH za okres styczeń-grudzień 2015 roku (tys. zł)

Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
5	1 192	46	372	31

Maksymalny poziom otwartych pozycji walutowych jest ograniczony przez limity otwartych pozycji walutowych. Poziomy wykorzystania tych limitów są monitorowane na koniec, jak i w ciągu dnia roboczego. Kolejnym istotnym dopełnieniem monitorowania ryzyka walutowego jest przeprowadzana okresowo analiza scenariuszy warunków kryzysowych przy założeniu skrajnych historycznych oraz prognozowanych zmian czynników ryzyka. Pozycja walutowa jest zarządzana w sposób scentralizowany przez wyodrębnioną jednostkę posiadającą na bieżąco informacje o aktualnej pozycji walutowej całego Banku (wraz z

transakcjami oddziałowymi). Ryzyko walutowe Grupy Banku BPH pozostawało w 2015 roku na niskim poziomie.

18.1.2. Ryzyko stopy procentowej

Bank BPH zarządza ekspozycjami w portfelu bankowym i handlowym, zapewniając zrównoważony i bezpieczny wzrost swojej działalności, z uwzględnieniem przyjętego profilu ryzyka. W celu pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje metodę wartości zagrożonej (Value at Risk) opartej na modelu symulacji historycznej, wartości punktu bazowego (Basis-point-Value – BpV) oraz zmienności wyniku odsetkowego. Ekspozycja z tytułu ryzyka stopy procentowej Banku wynika przede wszystkim z tytułu niedopasowania terminów przeszacowań aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych oraz z tytułu ryzyka bazowego, które wynika z niedoskonałej korelacji stóp procentowych aktywów i transakcji finansujących. Największe ryzyko z tytułu stopy procentowej na koniec 2015 roku wynika głównie z ekspozycji na walutach PLN, CHF oraz znacznie mniejsze z ekspozycji na EUR i USD. Ryzyko stopy procentowej z tytułu ekspozycji w innych walutach niż wymienione jest nieznaczne.

Statystyka miary VaR dla pozycji ryzyka stopy procentowej dla Grupy Banku BPH za okres styczeń-grudzień 2015 roku (tys. zł)

Wartość minimalna	Wartość maksymalna	Wartość średnia	31.12.2015	31.12.2014
1 154	3 580	1 901	1 499	1 078

18.2. Cele i zasady zarządzania ryzykiem płynności

Celem Banku BPH jest minimalizacja ryzyka płynności a także zapewnienie bezpiecznego, równomiernego i stabilnego wzrostu, dlatego też na bieżąco monitorowane są tendencje w zakresie kształtowania się wielkości przyrostu aktywów i finansujących je pasywów.

Polityka zarządzania ryzykiem płynności Banku prowadzona jest m.in. w oparciu o utrzymywanie odpowiedniego bufora środków płynnych przewyższającego bieżące zapotrzebowanie płynnościowe. Bufor ten przeznaczony jest na realizację zobowiązań płatniczych wynikających ze zmaterializowania się scenariusza kryzysowego, a przez to - na zapewnienie odpowiedniego czasu niezbędnego do podjęcia przez Bank dodatkowych działań przewidzianych w planie awaryjnym.

Duży margines bezpieczeństwa, który Bank BPH pozostawia prognozując przepływy związane ze spłatą należności oraz restrykcyjne podejście w odniesieniu do prognozowania zobowiązań pozwala na ostrożną ocenę poziomu ryzyka płynności. Zabezpieczanie tak wyliczonego ryzyka oraz symulacje pokazujące prognozowane przepływy w sytuacjach kryzysu dodatkowo obrazują ewentualne zapotrzebowanie Banku na środki płynne zarówno w najbliższym, jak i średnim oraz długim okresie. Symulacje te wspierane są planem awaryjnym opisującym działania, które będą podejmowane przez Bank w przypadku wystąpienia kryzysu.

W celu zapewnienia płynności na bezpiecznym poziomie w okresie średnio i długoterminowym Bank ma dostęp do źródeł finansowania w postaci niewykorzystanej, bezwarunkowej, odnawialnej i długoterminowej linii kredytowej przyznanej przez jeden z podmiotów należących do większościowego akcjonariusza Banku.

Dodatkowe, niespodziewane potrzeby płynnościowe Banku są stosunkowo łatwe do zaspokojenia biorąc pod uwagę wspomnianą powyżej linię kredytową oraz znaczny zasób aktywów płynnych.

Sytuacja płynnościowa Banku BPH powoduje, że transakcje na rynku międzybankowym dokonywane są w głównej mierze w celu odpowiedniego, zgodnego z polityką inwestycyjną i płynnościową Banku dopasowania struktury terminowej i walutowej (np. poprzez transakcje FX-swap). Pozostała aktywność na rynku międzybankowym sprowadza się do lokowania nadwyżek pieniężnych Banku (zakup papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa i NBP oraz lokaty międzybankowe).

18.3. Cele i zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów, nieadekwatnych procedur, działań ludzi, działań systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne oraz uwzględnia ryzyko reputacji jako efekt zdarzenia operacyjnego, wyłącza natomiast ryzyko strategiczne. Bank stosuje metodę standardową na potrzeby wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu tego rodzaju ryzyka.

Polityką Banku BPH jest minimalizacja ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego. Cele zarządzania tym ryzykiem realizowane są w ramach całościowego systemu kontroli zarządzania ryzykiem operacyjnym, który został wprowadzony uchwałą Zarządu oraz opisany w Strategii Zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku BPH S.A. wprowadzonej uchwałą Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

W regulacjach tych określona została struktura zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego obejmująca wszystkie jednostki/ komórki organizacyjne Banku. W skład tej struktury wchodzi członkowie Zarządu, Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, jednostka odpowiedzialna za kontrolę ryzyka operacyjnego (Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Koordynatorzy Ryzyka Operacyjnego poszczególnych pionów/ obszarów Banku oraz wyznaczeni przez nich Championi Ryzyka Operacyjnego. Rada Nadzorcza Banku zatwierdza strategię oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, jak również sprawuje nadzór nad jej realizacją i w razie konieczności zleca poddanie jej rewizji. W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym zadania są realizowane w ramach Komitetu Ryzyka Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za funkcjonowanie procesu zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego, natomiast Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego jest ciałem decyzyjnym oraz rekomendującym działania związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym. W jego skład wchodzi wybrani członkowie Zarządu oraz przedstawiciele Departamentów Compliance i Audytu Wewnętrznego.

Koordynatorzy Ryzyka Operacyjnego odpowiedzialni są za organizację zarządzania ryzykiem operacyjnym w nadzorowanych przez nich obszarach w oparciu o informacje dostarczone z poszczególnych jednostek/ komórek organizacyjnych, a zwłaszcza przez podległych Championów Ryzyka Operacyjnego.

Za proces kontroli ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który monitoruje ryzyko w całym Banku, a także wprowadza odpowiednie metody i instrumenty kontroli ryzyka operacyjnego.

Głównymi elementami składającymi się na proces kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym są następujące narzędzia i metody pomiaru ryzyka operacyjnego:

- proces oceny ryzyka i mechanizmów kontrolnych;
- ewidencja danych o stratach operacyjnych;
- monitorowanie ryzyka operacyjnego w oparciu o kluczowe wskaźniki ryzyka (ang. Key Risk Indicators, KRI).

Opis stosowanych procesów i metod w zakresie ryzyka operacyjnego znajduje się w Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Banku BPH.

18.4. Cele i zasady zarządzania ryzykiem kredytowym

Podstawowym celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie tego ryzyka na bezpiecznym poziomie przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej dochodowości operacji kredytowych.

Bank stosuje efektywne metody zarządzania ryzykiem kredytowym zarówno na poziomie portfelowym, jak i indywidualnych zaangażowań, a metody te są systematycznie weryfikowane i rozwijane. Struktura i organizacja procesu kredytowego oraz procedury i narzędzia identyfikacji, pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego są dostosowane do wymogów określonych w obowiązujących uchwałach i rekomendacjach nadzorczych.

Zarządzanie ryzykiem jest ściśle powiązane z działalnością biznesową i planowaniem strategicznym w całej organizacji. Rozwój działalności kredytowej odbywa się w ramach określonego w strategii Banku apetytu na ryzyko.

18.4.1. Zarządzanie ryzykiem – kredyty detaliczne i dla małych i mikro przedsiębiorstw

W zakresie kredytów dla klientów indywidualnych i małych oraz mikro-przedsiębiorców, Bank kontynuował politykę bezpiecznego wzrostu.

W zakresie produktów kredytowych dla klientów detalicznych Bank kontynuował politykę optymalizacji stosowanych narzędzi oceny zdolności i wiarygodności kredytowej klientów, wdrażając szereg testów mających na celu weryfikację zidentyfikowanych segmentów klientów generujących bezpieczny dla Banku wolumen.

W związku z gwałtownym wzrostem kursu franka szwajcarskiego Bank w 2015 roku wprowadził nowe zasady ułatwiające klientom nie będącym w trudnej sytuacji finansowej możliwość zamiany zabezpieczenia w ramach istniejącego zobowiązania bez konieczności obniżania wskaźnika LTV.

Bank dokonał również optymalizacji strategii zatwierdzeń w zakresie wykorzystania modeli stosowanych do oceny wiarygodności kredytowej klientów należących do segmentu małych i mikro przedsiębiorców.

Jednocześnie w 2015 roku Bank kontynuował działania zmierzające do dalszej optymalizacji procesów i strategii windykacyjnych. Szczególnie z zakresie windykacji późnej podejmowane były działania mające na celu dalsze zmniejszenie udziału aktywów niepracujących, między innymi poprzez sprzedaż zarówno

należności bilansowych jak i pozabilansowych. Bank dostosował również procesy dochodzenia wiarytelności do zmian o charakterze regulacyjnym w tym zakresie.

Dodatkowo w zakresie działań restrukturyzacyjnych wprowadzono szereg usprawnień dla klientów doświadczających trudności finansowych spowodowanych wzrostem kursu CHF. Wprowadzone udogodnienia i usprawnienia w procesie głównie miały na celu skrócenie czasu podejmowania decyzji restrukturyzacyjnych, ograniczenia kosztów postępowania restrukturyzacyjnego i zwiększenie dostępności narzędzi restrukturyzacyjnych dla Klientów.

W 2015 Bank ponadto wprowadził szereg usprawnień do procesu wyceny portfela. Wprowadzenie nowego systemu wspólnego dla wszystkich kredytobiorców Banku umożliwiło ujednoczenie procesu wyceny dla różnych systemów transakcyjnych. Zoptymalizowano też modele stosowane w procesie wyceny dostosowując je do najlepszych praktyk rynkowych i otrzymywanych zaleceń w trakcie przeglądów regulatora i audytora.

18.4.2. Zarządzanie ryzykiem – klienci korporacyjni i średnie firmy

Działania realizowane w 2015 roku

W segmencie klientów korporacyjnych i średnich firm w 2015 roku Bank kontynuował zrównoważoną politykę kredytową mającą na celu utrzymanie kosztów ryzyka na akceptowalnym poziomie oraz zaangażowanie kapitału w transakcje przynoszące adekwatny dochód do ponoszonego ryzyka. Zarządzanie ryzykiem kredytowym koncentrowało się na następujących działaniach:

- prowadzeniu kompleksowej analizy i oceny zdolności kredytowej klientów bazującej na ocenie ratingowej;
- efektywnym procesie monitoringu kredytowego, o charakterze adekwatnym do wysokości zaangażowania i profilu ryzyka klienta;
- systematycznie realizowanym procesie wyceny ekspozycji kredytowych oraz cyklicznych walidacji adekwatności i modeli wyceny oraz parametrów ryzyka;
- zapewnieniu odpowiedniej dywersyfikacji portfela, m.in. poprzez określenie limitów kredytowania dla poszczególnych branż i grup klientów;
- ustalenie i regularną weryfikację polityki branż wysokiego ryzyka odpowiednio do rozwoju otoczenia makroekonomicznego oraz tendencji w portfelu kredytowym;
- dalszym rozwojem efektywnego systemu informacji zarządczej.

Zarządzanie ryzykiem

Polityka Ryzyka Kredytowego przyjęta na rok 2015, utrzymała dotychczasowe kryteria akceptacji ryzyka na niezmiennym poziomie, wprowadzając nieznaczne modyfikacje do procesu zarządzania ryzykiem kredytowym.

Na podstawie obserwacji portfela komercyjnego, a także oczekiwań Banku odnośnie trendów kształtujących otoczenie makroekonomiczne w horyzoncie średnioterminowym, w 1 kwartale 2015 roku Bank dokonał cyklicznego przeglądu branż wysokiego ryzyka.

W ramach optymalizacji procesu monitoringu kredytowego Bank wdrożył rozwiązania ukierunkowane na zwiększenie efektywności procesu pozyskiwania dokumentów do przeglądów międzyokresowych klientów z segmentu Średnich Firm.

W związku z nowelizacją prawa bankowego zmieniającą przepisy o egzekucji bankowej, w czwartym kwartale 2015 r. w miejsce uchylonego bankowego tytułu egzekucyjnego, Bank wprowadził wsparcie ekspozycji kredytowych w formie weksla własnego in blanco.

18.4.3. Wycena portfela kredytowego

Bank BPH dokonuje wyceny portfela kredytowego w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) według zasad opisanych w rocznym sprawozdaniu finansowym. Proces i wyniki wyceny podlegają regularnej walidacji zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami.

18.4.4. Wystawione tytuły egzekucyjne

W 2015 roku Bank BPH wystawił 11,2 tys. tytułów egzekucyjnych (17,0 tys. w 2014 roku) na łączną kwotę 291,1 mln zł (390,8 mln zł w 2014 roku). Wartość zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub majątku kredytobiorców, wobec których zostały wystawione tytuły egzekucyjne (pod uwagę brane były zabezpieczenia rzeczowe, hipoteki, zastawy, umowy przewłaszczenia) ukształtowała się na poziomie 142,5 mln zł (348,5 mln zł na 31 grudnia 2014 roku).

18.5. Wymogi nadzorcze w zakresie adekwatności kapitałowej

Bank BPH spełnia wymogi określone w regulacjach europejskich i polskich odnoszące się do adekwatności kapitałowej (w szczególności w pakiecie CRR/CRD IV – Capital Requirements Regulation / Capital Requirements Directive IV). Zgodnie z przyjętymi założeniami, w przypadku Filaru I Bank przyjmuje metodę standardową dla ryzyka: kredytowego, rynkowego oraz operacyjnego.

Dla potrzeb wsparcia procesu kalkulacji wymogów w zakresie funduszy własnych (Filar II) Bank stosuje narzędzie informatyczne automatyzujące proces kalkulacji.

W ramach Filaru II w procesie kalkulacji kapitału wewnętrznego dla najważniejszych rodzajów ryzyka Bank stosuje następujące metody:

- ryzyko kredytowe - wewnętrznie skorygowana metoda IRB-AA (Internal-Ratings Based Advanced Approach). Dla niszowych segmentów portfela kredytowego, dla których Bank nie posiada systemu ratingowego i wewnętrznych oszacowań parametrów ryzyka, jako wartość kapitału wewnętrznego przyjmowane są wyliczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z Filaru I;
- ryzyko operacyjne - metoda standardowa (Filar II);
- ryzyko rynkowe – model wartości zagrożonej (VaR);
- ryzyko biznesowe - model wewnętrzny.

W ramach tzw. Filaru III i zgodnie z „Polityką informacyjną Banku BPH S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej”, Bank opublikował „Raport Ryzyka Grupy Kapitałowej Banku BPH S.A. za rok 2014”. Raport stanowi wypełnienie zobowiązań regulacyjnych wynikających w szczególności z Rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012. Raport został zatwierdzony przez Zarząd Banku, a następnie zaprezentowany na stronie internetowej Banku BPH (www.bph.pl) w sekcji „Relacje Inwestorskie”.

18.6. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem jest zintegrowane z procesem zarządzania ryzykiem tak, by decyzje podejmowane w zakresie kapitałów odpowiadały wielkości ryzyka przyjmowanego przez Bank.

Bank BPH dąży do stosowania wiodących rozwiązań rynkowych w zarządzaniu kapitałem, a także do zapewnienia zgodności z wymogami ostrożnościowymi KNF. W tym celu opracował i wdrożył „Politykę zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”. Dokument ten został przyjęty przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. Polityka określa w szczególności długoterminowe cele kapitałowe, zasady zarządzania kapitałem w sytuacjach normalnych i awaryjnych (awaryjny plan kapitałowy), ogólne zasady tworzenia planu ochrony kapitału, zasady ustalania maksymalnej kwoty podlegającej wypłacie (MDA), podstawy procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, jak też podział odpowiedzialności i strukturę sprawozdawczości. Polityka zapewnia spełnienie wymagań regulacyjnych Filaru II i jest aktualizowana, aby odzwierciedlać zmiany zachodzące w Banku oraz jego środowisku biznesowym.

Ogólny cel polityki kapitałowej

Celem polityki kapitałowej jest aktywne zapewnienie zrównoważonego, długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i utrzymanie kapitału na poziomie umożliwiającym Bankowi działanie w sposób ostrożny, a jednocześnie skuteczny. Osiągnięcie tego celu jest realizowane poprzez utrzymanie odpowiedniej bazy kapitałowej, z uwzględnieniem profilu ryzyka Banku i przepisów ostrożnościowych, a także zarządzania kapitałem w oparciu o ryzyko w ramach planowanych celów w działalności gospodarczej.

Zarządzanie kapitałem to podstawowy element zarządzania działalnością Banku, nieodłącznie związany z jego ogólną strategią. Większość decyzji biznesowych bezpośrednio lub pośrednio wiąże się z zarządzaniem kapitałem.

Cele kapitałowe

Ustalając cele kapitałowe, Bank BPH bierze pod uwagę swoje plany strategiczne i przewidywany rozwój działalności oraz warunki zewnętrzne, w tym sytuację makroekonomiczną, wytyczne regulatorów sektora bankowego w zakresie rekomendowanych i oczekiwanych poziomów ryzyka kapitałowego (ze szczególnym uwzględnieniem: zapisów CRR, Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym, zaleceń KNF skierowanych do Banku oraz decyzji Komitetu Stabilności Finansowej w zakresie wysokości buforów kapitałowych) i inne czynniki środowiska biznesowego. Cele kapitałowe mają podobny horyzont jak strategia biznesowa i są zatwierdzane przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą oraz nadzorowane przez Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa.

Cele kapitałowe koncentrują się z jednej strony na minimalnych wymogach w zakresie funduszy, a z drugiej strony na kapitale wewnętrznym wymaganym do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka. Zostały one ustanowione w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.” poprzez określenie akceptowalnych poziomów łącznego współczynnika kapitałowego, współczynników kapitałowych bazujących na kapitale Tier I oraz współczynnika kapitału wewnętrznego.

Preferowana struktura kapitału

Bank BPH określa swoją preferowaną strukturę kapitału na podstawie współczynnika kapitału Tier II do kapitału Tier I.

Plan ochrony kapitału i awaryjne plany kapitałowe

Bank BPH posiada „awaryjne plany kapitałowe”, aby terminowo przeciwdziałać niewystarczającemu poziomowi bazy kapitałowej. Uruchomienie awaryjnego planu kapitałowego jest przedmiotem decyzji Banku podejmowanej po przekroczeniu określonego poziomu współczynników kapitałowych. Ponadto, zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, w przypadku nie spełnienia przez Bank zdefiniowanego w tej ustawie wymogu połączonego bufora Bank zobowiązany jest do przygotowania planu ochrony kapitału.

Proces zarządzania kapitałem

Zarządzanie kapitałem to proces realizowany na różnych poziomach, w odpowiednich jednostkach organizacyjnych Banku oraz w spółkach zależnych. Nadrzędną rolę w zarządzaniu kapitałem odgrywają Rada Nadzorcza i Zarząd Banku. Bieżącą realizacją „Polityki zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”, zajmuje się również Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Przedsiębiorstwa. W procesie biorą udział wyspecjalizowane jednostki Banku.

Zarządzanie kapitałem koncentruje się na kapitale wymaganym (wewnętrznym, regulacyjnym) i kapitale dostępnym. Kapitał wymagany to kwota kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka. Kapitał dostępny to kwota kapitału w dyspozycji Banku definiowana jako regulacyjne fundusze własne określone w Części Drugiej CRR. Kapitał dostępny obejmuje kapitał Tier I (w kapitale Tier I wyróżniany jest kapitał podstawowy Tier I i kapitał dodatkowy Tier I) i Tier II pomniejszone o odliczenia szczegółowo określone w „Polityce zarządzania kapitałem w Banku BPH S.A.”. Ważnym elementem zarządzania kapitałem jest planowanie kapitałowe, które koncentruje się na porównywaniu prognozowanych wymogów w zakresie funduszy własnych z prognozowanym kapitałem dostępnym.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP)

ICAAP to proces, w ramach którego Bank BPH dokonuje oceny kwoty kapitału potrzebnego na pokrycie występującego ryzyka, z uwzględnieniem jego strategii biznesowej, profilu ryzyka oraz apetytu na ryzyko. Kapitał wewnętrzny musi być całkowicie pokryty kapitałem dostępnym Banku.

Proces ICAAP w Banku BPH obejmuje pięć faz:

- ustalenie ryzyka o istotnym znaczeniu;
- kwantyfikacja ryzyka;

- agregacja ryzyka;
- alokacja kapitału;
- monitorowanie i sprawozdawczość (w tym kontrola ex-post).

Poziom kluczowych wartości w zakresie zarządzania kapitałem (tys. zł)

Wymogi kapitałowe dla poszczególnych rodzajów ryzyka (Filar I)	31.12.2015	31.12.2014
Ryzyko kredytowe i kontrahenta	1 892 374	1 899 885
<i>w tym: ryzyko rozliczenia dostawy kontrahenta</i>	10 787	15 157
Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	1	0
Ryzyko opcji	0	0
Ryzyko pozycji rynkowych instrumentów dłużnych	10 250	10 407
Ryzyko cen towarów	18	0
Ryzyko operacyjne	226 668	252 155
Ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej	20 343	18 881
I. Całkowity wymóg z tytułu wymogów kapitałowych (Filar I)	2 149 654	2 181 328
II. Fundusze podstawowe	3 819 403	3 891 592
Kapitał akcyjny	383 340	383 340
Pozostałe kapitały	4 692 819	4 545 499
Korekta funduszy o wartości niematerialne	-184 375	-1 037 247
Strata netto	-1 072 381	0
III. Fundusze uzupełniające	649 877	675 000
Pożyczka podporządkowana	649 877	675 000
IV. Fundusze własne	4 469 280	4 566 592
Łączny współczynnik kapitałowy (IV/ (I x 12,5))	16,63	16,75

Według danych na 31 grudnia 2015 roku łączny współczynnik kapitałowy w Banku BPH wyniósł 16,63% i kształtował się powyżej poziomu ustanowionego przez Regulatora. Odpis wartości firmy nie miał wpływu na poziom wskaźników kapitałowych.

23 października 2015 roku Bank otrzymał zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące utrzymania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. KNF zarekomendował utrzymanie współczynników kapitałowych Banku BPH na poziomie nie niższym niż 11,08% dla Tier I i 14,77% dla całkowitego współczynnika kapitałowego (TCR), które to poziomy obowiązywały Bank do 31 grudnia 2015 roku.

W ciągu 2015 roku Grupa Banku BPH spełniała wymogi regulacyjne w zakresie adekwatności kapitałowej.

19. Organy władzy Banku BPH

19.1. Zarząd Banku BPH

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2015 roku

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Obszar odpowiedzialności
Richard Gaskin	Prezes Zarządu Banku	Pion Prezesa Zarządu (włączając Audyt Wewnętrzny i Compliance), Pion Zasobów Ludzkich
Paweł Bandurski	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Zarządzania Ryzykiem
Andras Bende	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Finansowy
Mariusz Bondarczuk	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion IT, Pion Operacji
Grzegorz Jurczyk	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Bankowości Korporacyjnej, Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Mariusz Kostera	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Marketingu i Zarządzania Produktami
Krzysztof Nowaczewski	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Sprzedaży
Grażyna Utrata	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Prawny i Relacji Korporacyjnych

Żaden z członków Zarządu Banku nie posiadał na dzień 31 grudnia 2014 roku ani na 31 grudnia 2015 roku akcji Banku BPH.

Skład Zarządu Banku na 31 grudnia 2014 roku

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Obszar odpowiedzialności
Richard Gaskin	Prezes Zarządu Banku	Pion Prezesa Zarządu (włączając Audyt Wewnętrzny i Compliance)
Andras Bende	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Finansowy
Mariusz Bondarczuk	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion IT, Pion Operacji
Grzegorz Jurczyk	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Bankowości Korporacyjnej, Małych i Średnich Przedsiębiorstw
Mariusz Kostera	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Marketingu i Zarządzania Produktami
Krzysztof Nowaczewski	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Sprzedaży
W. Mathias Seidel	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Zarządzania Ryzykiem
Grażyna Utrata	Wiceprezes Zarządu Banku	Pion Prawny i Relacji Korporacyjnych

Zmiany w składzie Zarządu Banku

W. Mathias Seidel złożył 9 lutego 2015 roku rezygnację z funkcji członka Zarządu Banku, Wiceprezesa odpowiedzialnego za Pion Zarządzania Ryzykiem z dniem 31 marca 2015 roku. 23 marca W. Mathias Seidel poinformował o zmianie terminu wejścia w życie swojej rezygnacji z 31 marca 2015 roku na 31 sierpnia 2015 roku lub na dzień skutecznego powołania jego następcy w Zarządzie Banku BPH odpowiedzialnego za Pion Zarządzania Ryzykiem.

23 marca 2015 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pawła Bandurskiego na stanowisko członka Zarządu Banku, Wiceprezesa odpowiedzialnego za Pion Zarządzania Ryzykiem, pod warunkiem i z dniem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego wydanej w trybie art. 22b ustawy – Prawo bankowe. 4 sierpnia 2015 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pawła Bandurskiego na stanowisko członka Zarządu Banku BPH S.A.

Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających

Członkowie Zarządu Banku są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych („KSH”), Prawa bankowego oraz postanowieniami Statutu Banku. Zarząd Banku składa się z trzech do dziesięciu członków, w tym Prezesa, Wiceprezesów i członków Zarządu, powoływanych na wspólną, trwającą trzy lata, kadencję. Co najmniej połowa członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu, powinna posiadać dobrą znajomość rynku bankowego w Polsce, tzn. powinna stale zamieszkiwać w Polsce, posługiwać się językiem polskim oraz mieć stosowne doświadczenie w zakresie polskiego rynku, które może być wykorzystane podczas zarządzania działalnością Banku. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Prezesa Zarządu, a pozostałych członków Zarządu na wniosek lub po zasięgnięciu opinii Prezesa. Członek Zarządu, na którego powołanie wyraziła zgodę Komisja Nadzoru Finansowego, zapewnia pełną realizację celów Banku wynikających z planów strategicznych, rocznych planów finansowych oraz ustaleń organów Banku w zakresie bankowości korporacyjnej. Za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego powołuje się również członka Zarządu odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem kredytowym.

Uprawnienia osób zarządzających, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Zarząd Banku działa na podstawie przepisów KSH, Prawa bankowego, innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, Statutu Banku oraz Regulaminu Zarządu uchwalonego przez Radę Nadzorczą. Regulamin określa szczegółowy tryb działania Zarządu, tj. podejmowania uchwał, wyrażania opinii i zaleceń oraz wydawania zarządzeń członków Zarządu Banku. Do kompetencji Zarządu należy podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach niezastrzeżonych w KSH lub Statucie Banku do kompetencji innych organów. Prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji Banku należy do uprawnień Walnego Zgromadzenia, co reguluje Statut Banku.

Informacja na temat procedur ustalania wynagrodzeń członków Zarządu Banku

Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu zatwierdza Rada Nadzorcza po zapoznaniu się z opinią działającego w jej ramach Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń. Łączne wynagrodzenie składa się z części stałej oraz części „zmiennej” (premiowej), uzależnionej od stopnia realizacji indywidualnie określonych celów, ustalanych w związku z przyjętą w danym okresie strategią Banku. Rada Nadzorcza dokonuje oceny poprzedzonej analizą wyników osiągniętych przez poszczególnych członków Zarządu i podejmuje decyzję o wysokości premii.

Zgodnie z Uchwałą KNF nr 258/2011 Bank wdrożył „Politykę Wynagradzania Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku BPH S.A.”, obejmującą wszystkich członków Zarządu Banku. Polityka ta ma na celu wsparcie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, zniechęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza limity zaakceptowane przez Radę Nadzorczą, a także wsparcie realizacji strategii działania i ograniczanie konfliktu interesów. Polityka zakłada, że część wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku BPH jest odroczone w czasie lub wypłacana w gotówce w równowartości ceny akcji Banku ustalonej jako mediana średnich dziennych cen akcji w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień przeliczenia.

Informacje dotyczące zawartych umów między Bankiem BPH a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku

W umowach o pracę lub innych stosownych uchwałach lub umowach zawartych pomiędzy Bankiem BPH a członkami Zarządu występują zapisy dotyczące odszkodowań (rekompensat) im przysługujących. Płatności te przysługują m.in. w przypadku przedterminowego rozwiązania stosunku prawnego łączącego członka Zarządu z Bankiem (z wyjątkiem art. 52 Kodeksu Pracy). Odszkodowania mają charakter pieniężny. Ich wysokość określona została indywidualnie dla każdego członka Zarządu. Podstawą do obliczenia wysokości odszkodowania jest podstawowe wynagrodzenie brutto członka Zarządu z okresu 6 miesięcy poprzedzających rozwiązanie odpowiedniego stosunku prawnego lub odszkodowanie (rekompensata) określone kwotowo.

Świadczenia dla członków Zarządu

Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści (w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie) wypłaconych lub należnych osobom zarządzającym i nadzorującym przedstawiona została poniżej.

Świadczenia za 2015 rok dla członków Zarządu Banku (tys. zł)

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji członka Zarządu Banku w 2015 roku	Wynagrodzenie podstawowe*	Pozostałe świadczenia**	Świadczenia z tytułu zakończenia pracy***	Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę	Razem
Richard Gaskin****	01.01-31.12	2 854,7	0,0	-	148,7	3 003,4
Grzegorz Jurczyk	01.01-31.12	1 047,8	25,2	-	53,9	1 126,9
Krzysztof Nowaczewski	01.01-31.12	1 017,5	25,3	-	52,9	1 095,7
Grażyna Utrata	01.01-31.12	645,5	36,5	-	41,0	723,0
Mariusz Kostera	01.01-31.12	1 083,7	25,7	-	55,1	1 164,5
W. Mathias Seidel****	01.01-04.08	1 002,5	0,0	82,9	74,4	1 159,8
Andras Bende****	01.01-31.12	1 004,1	0,0	-	69,8	1 073,9
Mariusz Bondarczuk	01.01-31.12	982,1	12,1	-	51,4	1 045,6
Paweł Bandurski	04.08-31.12	294,5	10,7	-	9,8	315,0
Razem	-	9 932,4	135,5	82,9	557,0	10 707,8

*/ Na wynagrodzenie podstawowe składa się wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny.

**/ Na pozostałe świadczenia składają się wynagrodzenie chorobowe, świadczenia rzeczowe, opieka medyczna, inne nagrody, zwrot składek ZUS, itp.

***/Na świadczenia z tytułu zakończenia pracy składa się ekwiwalent za niewykorzystany urlop.

****/ Wzrost wynagrodzenia u zagranicznych Członków Zarządu wynika głównie z faktu deprecjacji polskiego złotego w stosunku do walut (GBP,USD), w których denominowane są kwoty wynagrodzenia zapisane w umowach o pracę.

Świadczenia za 2014 rok dla członków Zarządu Banku (tys. zł)

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji członka Zarządu Banku w 2014 roku	Wynagrodzenie podstawowe*	Pozostałe świadczenia**	Składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawcę	Razem
Richard Gaskin	01.01-31.12	2 522,3	0	134,9	2 657,2
Grzegorz Jurczyk	01.01-31.12	1 040,0	28,2	52,6	1 120,8

Krzysztof Nowaczewski	01.01–31.12	1 000,7	35,6	51,5	1 087,8
Grażyna Utrata	01.01–31.12	650,3	29,3	40,1	719,7
Mariusz Kostera	01.01–31.12	1 077,1	28,0	53,9	1 159,0
W. Mathias Seidel	01.01–31.12	1 425,7	0	104,2	1 529,9
Andras Bende	01.01–31.12	806,5	0	61,1	867,6
Mariusz Bondarczuk	01.01–31.12	965,5	15,3	49,9	1 030,7
Razem	-	9 488,1	136,4	548,2	10 172,7

*/ Na wynagrodzenie podstawowe składa się wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny.

**/ Na pozostałe świadczenia składają się wynagrodzenie chorobowe, świadczenia rzeczowe, opieka medyczna, inne nagrody, zwrot składek ZUS, itp.

Decyzja o wysokości premii dla członków Zarządu Banku za rok 2015 nie została podjęta do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Rezerwa na koszty z tego tytułu za 2015 rok wynosi 2 328 tys. zł brutto bez kosztów pracodawcy. Na kwotę tę składają się dwie części: gotówkowa (50%) i w formie akcji fantomowych (50%), płatne zgodnie z Polityką wynagradzania osób na stanowiskach kierowniczych („Polityka”) obowiązującą w Banku, częściowo bezpośrednio po przyznaniu (60%), częściowo w formie odroczonej przez kolejne trzy lata, tj. do roku 2019 (40%). Kwota szacowana do wypłaty zgodnie z Polityką w 2016 roku za rok 2015 dla wszystkich członków Zarządu wynosi 1 396 tys. zł, a w kolejnych latach – 932 tys. zł. Decyzja o wysokości premii dla Członków Zarządu podejmowana będzie z uwzględnieniem zapisów Rozdziału 3 Uchwały KNF numer 258/2011 z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku.

Wartość premii przyznanej członkom Zarządu w poszczególnych latach (bez narzutów)

	2014	2013	2012
Wartość premii przyznanej członkom Zarządu w poszczególnych latach	1 913,3	1 588,9	1 706,2
Część gotówkowa, w tym:	1 005,7	884,3	934,6
nieodroczone	603,4	530,6	560,8
odroczone	402,3	353,7	373,8
Część w formie akcji fantomowych, w tym:	907,6	704,5	771,5
nieodroczone	544,5	422,7	462,9
odroczone	363,1	281,8	308,6
Pozostało do wypłaty*	765,3	423,7	227,5

* Wartość premii jaka pozostała do wypłaty może się różnić od kwoty, jaka ostatecznie będzie wypłacona w kolejnych latach członkom Zarządu ze względu na różnice kursowe oraz narzuty na wynagrodzenia

Podsumowanie kwot premii za poszczególne okresy wypłaconych w 2015 roku oraz 2014 roku (wraz z narzutami)

	2014	2013	2012
Wypłata w 2015	1 162	209	240
Termin wypłaty (część gotówkowa płatna w marcu, część w formie akcji fantomowych płatna w październiku)	Płatne co roku do 2018	Płatne co roku do 2017	Płatne co roku do 2016
Wypłata w 2014 roku	0	883	230

Wysokość premii wypłaconych w 2015 roku w związku ze sprawowaniem funkcji członka Zarządu Banku (tys. zł)

Imię i nazwisko	Wypłacone premie (wraz z narzutami)		
	Koszty 2014 roku*	Koszty 2013 roku**	Koszty 2012 roku***
Richard Gaskin	453,9	83,7	78,8
Grzegorz Jurczyk	140,0	26,1	25,7
Krzysztof Nowaczewski	103,1	19,5	18,9
Grażyna Utrata	60,7	12,9	12,1
Mariusz Kostera	111,9	21,4	20,5
Mathias Seidel	157,0	31,0	29,5
Andras Bende	66,5	14,1	12,3
Mariusz Bondarczuk	68,9	0,0	0,0
Dąbrowski Grzegorz	0,0	0,0	42,3
Razem	1 162,0	208,7	240,1

*/ Wypłata nieodroczonej części premii za rok 2014.

**/ Wypłata odroczonej części premii za rok 2013.

***/ Wypłata odroczonej części premii za rok 2012.

Rezerwy na świadczenia po okresie zatrudnienia obejmują przede wszystkim rezerwy tworzone na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne.

Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne (tys. zł)

Imię i nazwisko	2015	2014	Zmiana r/r	Komentarz do zmian
Richard Gaskin	89,2	24,9	64,3	
Grzegorz Jurczyk	32,2	29,3	2,9	
Krzysztof Nowaczewski	23	20,8	2,2	
Grażyna Utrata	14,2	12,4	1,8	
W. Mathias Seidel	0	17,7	-17,7	
Mariusz Kostera	19,9	16,3	3,6	
Andras Bende	11,4	4,3	7,1	
Mariusz Bondarczuk	24,3	18,3	6,0	
Paweł Bandurski	9,2	-	9,2	Członek Zarządu Banku od 04.08.2015 roku
Razem	223,4	144,0	79,4	

Pracownicy są uprawnieni do wypłaty, jeżeli osiągną wiek emerytalny w Banku BPH. Rezerwy są rozwiązywane, jeżeli zatrudnienie ustanie przed osiągnięciem wieku emerytalnego.

Koszt opcji na akcje GE i akcji zastrzeżonych tzw. *Restricted Stock Units* („RSU”) przyznanych poszczególnym członkom Zarządu Banku BPH rozpoznany w rachunku wyników w 2015 i 2014 roku przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Całkowity koszt opcji oraz RSU (tys. zł)

Imię i nazwisko	2015	2014
Richard Gaskin	1 727	1 603
Andras Bende	198	259
W. Mathias Seidel	202	266
Krzysztof Nowaczewski	119	110
Grzegorz Jurczyk	82	74

Grazyna Utrata	46	41
Mariusz Kostera	45	48
Mariusz Bondarczuk	28	28
Paweł Bandurski	22	0
Razem	2 469	2 429

Pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia* (tys. zł)

Imię i nazwisko	2015	2014	Skumulowana wartość rezerwy
Richard Gaskin	446	423	889

*/ Pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia obejmują koszty rezerw na dodatkowe świadczenia emerytalne.

Łączny koszt dodatkowych świadczeń dla zagranicznych członków Zarządu Banku (tys. zł)

Imię i nazwisko	2015	2014
Richard Gaskin	1 215,7	1 170,5
W. Mathias Seidel	722,8	1 389,4
Andras Bende	642,3	612,0
Razem	2 580,8	3 171,9

Dodatkowe świadczenia dla zagranicznych członków zarządu są związane z pobytem poza krajem macierzystym i obejmują m.in. świadczenia z tytułu wynajmu mieszkania, opłaty za edukację dzieci, opieki medycznej, ubezpieczeń.

Długoterminowy Program Motywacyjny General Electric Company

Liczba opcji udzielonych członkom Zarządu Banku w latach 2015 i 2014 została przedstawiona w poniższych tabelach.

Opcje przyznane w 2015 roku poszczególnym członkom Zarządu Banku BPH

Imię i nazwisko	Opcje na akcje GE
Richard Gaskin	42 000
Andras Bende	6 300
Razem	48 300

Opcje przyznane w 2014 roku poszczególnym członkom Zarządu Banku BPH

Imię i nazwisko	Opcje na akcje GE
Richard Gaskin	47 000
W. Mathias Seidel	5 600
Krzysztof Nowaczewski	7 700
Mariusz Kostera	4 700
Grzegorz Jurczyk	4 800
Grażyna Utrata	3 000
Andras Bende	6 000
Mariusz Bondarczuk	3 000
Razem	81 800

19.2. Rada Nadzorcza Banku BPH

Skład Rady Nadzorczej Banku na 31 grudnia 2015 roku

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Wiesław Rozłucki	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Denis Hall	Pierwszy Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Todd L. Smith	Drugi Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Andrew Bull	Członek Rady Nadzorczej
Rafał Rybkowski	Członek Rady Nadzorczej
Beata Stelmach	Członek Rady Nadzorczej

Żaden z członków Rady Nadzorczej nie posiadał na dzień 31 grudnia 2014 roku ani na 31 grudnia 2015 roku akcji Banku BPH.

Aktualne składy Komitetów Radu Nadzorczej zamieszczone są na stronie internetowej Banku.

Skład Rady Nadzorczej Banku na 31 grudnia 2014 roku

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Wiesław Rozłucki	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Denis Hall	Pierwszy Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Todd L. Smith	Drugi Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Andrew Bull	Członek Rady Nadzorczej
Roshni Haywood	Członek Rady Nadzorczej
Rafał Rybkowski	Członek Rady Nadzorczej
Tomasz Stamirowski	Członek Rady Nadzorczej
Beata Stelmach	Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku

W 2015 roku miejsce miały następujące zmiany w Radzie Nadzorczej Banku BPH:

- 10 listopada 2015 roku Tomasz Stamirowski złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej Banku, skuteczną z tym samym dniem. Rezygnacja stała się konieczna z uwagi na niemożność dostosowania się do nowego przepisu ustawy Prawo bankowe, który ogranicza liczbę funkcji pełnionych przez członka rady nadzorczej banku, w związku z innymi zobowiązaniami zawodowymi.
- 22 grudnia 2015 roku Roshni Haywood złożyła rezygnację skuteczną z tym samym dniem, z funkcji członka Rady Nadzorczej Banku w związku z nowymi obowiązkami zawodowymi w ramach Grupy GE.

Informacja na temat procedur ustalania wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej Banku

W dniu 29 maja 2015 roku na mocy Uchwały nr 29/2015 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku BPH S.A. wprowadziło z dniem 1 stycznia 2015 roku Politykę i zasady wynagradzania Członków Rady Nadzorczej Banku BPH S.A. Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej Banku mają na celu motywowanie członków Rady do aktywnego i efektywnego angażowania się w pełnienie tej funkcji. Wysokość wynagrodzenia związana jest z wyzwaniem stojącymi przed Bankiem i odpowiedzialnością członków Rady

Nadzorczej. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej składa się wyłącznie z części podstawowej i dodatku związanego z funkcją (dodatek funkcyjny) pełnioną w ramach Rady Nadzorczej Banku.

Miesięczne wynagrodzenie podstawowe członka Rady Nadzorczej Banku wynosi 9 tys. zł. Miesięczny dodatek funkcyjny dla Przewodniczącego Rady wynosi 8 tys. zł. Miesięczny dodatek funkcyjny dla Pierwszego i Drugiego Zastępcy Przewodniczącego wynosi 4 tys. zł, dla Przewodniczącego Komitetu Audytu 6 tys. zł, zaś dodatek dla Przewodniczącego któregośkolwiek z pozostałych Komitetów Rady 3 tys. zł. Miesięczny dodatek funkcyjny związany z członkostwem w jednym Komitecie Rady Nadzorczej wynosi 2 tys. W przypadku pełnienia kilku funkcji spośród Przewodniczącego Rady, Pierwszego i Drugiego Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej lub Przewodniczącego któregośkolwiek z Komitetów Rady Nadzorczej, dodatki funkcyjne nie sumują się. W takiej sytuacji członkowi Rady Nadzorczej przyznany zostanie najwyższy przysługujący dodatek funkcyjny. Dodatkowo ustalono także, że Bank pokrywa członkom Rady Nadzorczej koszty podróży oraz noclegów związanych z posiedzeniami Rady Nadzorczej, Komitetów Rady Nadzorczej, a także z wykonywaniem innych obowiązków powierzonych im przez Radę.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej wypłacone za 2015 i 2014 rok (tys. zł)

Imię i nazwisko	Wynagrodzenia wypłacone w 2015 roku*	Wynagrodzenia wypłacone w 2014 roku*
Wiesław Rozłucki	249,0	204,0
Agnieszka Słomka-Gołębiowska	0,0	96,3
Tomasz Stamirowski	147,3	108,0
Rafał Rybkowski	225,9	180,0
Razem	622,2	588,3

*/ z uwzględnieniem narzutów na wynagrodzenia

Członkowie Rady Nadzorczej będący pracownikami GE nie pobierali wynagrodzeń z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej Banku BPH.

20. Inne istotne wydarzenia

20.1 Kredyty mieszkaniowe

Działania wspierające kredytobiorców hipotecznych posiadających zobowiązania we franku szwajcarskim

W całym 2015 roku kurs franka szwajcarskiego w stosunku do polskiego złotego utrzymywał się na wysokim poziomie. W związku z tym Bank BPH do końca grudnia stosował działania wdrożone w ramach tzw. „Sześciopaka ZBP”, polegające na:

- uwzględnianiu ujemnej wartości indeksu LIBOR CHF w terminach i na zasadach opisanych w umowach kredytowych przy ustalaniu oprocentowania kredytów hipotecznych (oprocentowanie może przyjmować wartości niższe niż marża Banku, ale nie niższe niż 0%);
- obniżeniu spreadu walutowego;

- umożliwieniu m.in. zawieszenia spłaty rat kapitałowych na okres do 24 miesięcy i rat kapitałowo-odsetkowych do 3 miesięcy, wydłużenie spłaty kredytu do maksymalnie 35 lat oraz skorzystania z wakacji kredytowych;
- odstąpieniu od wymagania dodatkowych zabezpieczeń lub ubezpieczenia kredytu od kredytobiorców terminowo spłacających raty;
- umożliwieniu klientom bez kosztowego przewalutowania kredytu na złote po średnim kursie NBP;
- stosowaniu elastycznych zasad restrukturyzacji kredytów;
- umożliwieniu dokonania wcześniejszej całkowitej lub częściowej spłaty kredytu po średnim kursie NBP.

Dodatkowo Bank wprowadził rozwiązanie umożliwiające kredytobiorcom walutowym zamianę zabezpieczenia kredytu, polegającą na sprzedaży obecnie posiadanej nieruchomości i kupnie nowej, która zostanie zabezpieczeniem kredytu. Pomiędzy jedną a drugą transakcją kupna-sprzedaży środki pieniężne będą utrzymywane na rachunku kaucji, stanowiąc przejściowe zabezpieczenie kredytu. Wdrożenie tej zmiany wynika z wypełniania przez Bank zobowiązań opisanych w „Deklaracji w sprawie udzielania przez banki wsparcia dla kredytobiorców posiadających kredyty mieszkaniowe, w tym walutowe”, podpisanej przez Bank BPH 25 maja 2015 roku.

Kierując się zasadami *fair play*, z uwagi na utrzymujący się relatywnie wysoki kurs franka szwajcarskiego, Zarząd Banku zdecydował o przedłużeniu do końca czerwca 2016 roku działań wymienionych powyżej, z zastrzeżeniem, iż stosowanie ujemnej stopy LIBOR i możliwość zamiany zabezpieczenia mają charakter bezterminowy. Wdrożenie rozwiązań mających na celu pomoc kredytobiorcom zadłużonym we franku szwajcarskim spowodowało w 2015 roku obniżenie przychodów w łącznej wysokości ok. 19 mln zł.

Wsparcie dla kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej

W październiku 2015 roku przyjęta została ustawa o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy. Wsparcie dla tej grupy kredytobiorców na zasadzie pomocy zwrotnej jest wypłacane przez Fundusz Wsparcia Kredytobiorców („FWK”), który został zasilony przez wpłaty kredytodawców. Bank BPH wniósł składkę na rzecz FWK w wysokości 23.956,1 tys. zł, która obciążała wynik Banku za 4 kwartał 2015 roku. Od 19 lutego 2016 roku Bank wdrożył proces przyjmowania i rozpatrywania wniosków o udzielenie wsparcia.

20.2 Dodatkowe wymogi kapitałowe

Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymanie przez Bank BPH funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 2,77 pkt proc. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada 2,08 pkt proc.). Biorąc pod uwagę zalecenie KNF, rekomendowane dla Banku BPH poziomy współczynników na koniec 2015 roku powinny być nie niższe niż 11,08% dla Tier I i 14,77% dla całkowitego współczynnika kapitałowego. Ponadto, począwszy od stycznia 2016 roku podwyższone zostały minimalne wymogi kapitałowe dla banków o dodatkowe 1,25 pkt proc. z tytułu bufora zabezpieczającego (zgodnie z Rozporządzeniem CRR).

20.3 Akceptacja programu postępowania naprawczego

W lipcu 2015 roku Bank otrzymał informację o tym, że Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała „Program Działań Operacyjnych na lata 2015-2018” wraz z „Projekcją ekonomiczno-finansową na lata 2015-2018”, będące programem postępowania naprawczego Banku, o którym mowa w art. 142 Prawa bankowego. Zgodnie z zaleceniami KNF Bank BPH pozostaje w reżimie postępowania naprawczego do końca 2017 roku.

20.4 Zawarcie znaczących umów

Umowy z podmiotami z Grupy GE

30 czerwca 2015 roku Bank zawarł z GE Capital Swiss Funding AG z siedzibą w Zurychu, Szwajcaria („GECSF”) umowę pożyczki. Na mocy tej umowy GECSF udzielił Bankowi pożyczki o wartości 80,0 mln franków szwajcarskich (tj. równowartość 323,3 mln zł wg kursu średniego NBP z dnia podpisania umowy). Pożyczka została zawarta na okres do 15 października 2018 roku i przeznaczona na częściowe odnowienie pożyczki nominowanej we frankach szwajcarskich, którą Bank zaciągnął 13 października 2010 roku od GECSF (poprzednio działającego pod marką GE Money Bank AG). Dodatkowo, w tym samym dniu, Bank podpisał z GECSF aneks do umowy pożyczki o wartości 800,0 mln franków szwajcarskich (tj. równowartość 3 233,0 mln zł wg kursu średniego NBP z dnia podpisania aneksu) zawartej z GECSF w dniu 20 stycznia 2014 roku, przedłużający okres obowiązywania umowy o 3 lata (tj. z 20 lutego 2017 roku do 20 lutego 2020 roku).

W październiku 2015 roku Bank został poinformowany, że spółka General Electric Capital Corporation, będąca jedynym obligatariuszem niezabezpieczonych obligacji podporządkowanych Banku BPH, sprzedała obligacje spółce GE Financial Markets Funding I.

Z kolei 12 października 2015 roku Bank BPH zawarł z GECSF umowę pożyczki, na mocy której GECSF udzielił Bankowi pożyczki o wartości 150,0 mln franków szwajcarskich (tj. równowartość 579,7 mln zł wg kursu średniego NBP z dnia podpisania umowy). Pożyczka została zawarta na okres od 13 października 2015 roku do 13 października 2016 roku i została przeznaczona na odnowienie pożyczki denominowanej we frankach szwajcarskich, którą Bank zaciągnął 13 października 2010 roku od GECSF.

24 listopada 2015 roku Bank BPH zawarł z GE Ireland CHF Funding Unlimited Company z siedzibą w Dublinie, Irlandia („GEI FUC”) umowę odnawialnej linii kredytowej. Na mocy tej umowy Bank ma prawo zaciągać zobowiązania wobec GEI FUC w łącznej kwocie nieprzekraczającej 2,2 mld franków szwajcarskich (tj. równowartość 8,6 mld zł wg kursu średniego NBP z dnia podpisania umowy). Umowa została zawarta na okres od 27 listopada 2015 roku do 16 września 2025 roku. Umowa stanowi zabezpieczenie płynności Banku i zastąpiła umowę z GE Capital International Holding Corporation z siedzibą w Stamford o odnawialną linię kredytową o wartości 2,6 mld franków szwajcarskich (tj. równowartość 10,2 mld zł wg kursu średniego NBP z dnia zawarcia umowy).

Wszystkie zaciągnięte pożyczki oraz uruchomione linie kredytowe są oprocentowane według stawki LIBOR 3M CHF plus marża.

W grudniu 2015 roku Bank zawarł z GE Ireland CHF Funding Unlimited Company z siedzibą w Shannon, Irlandia („GEI FUC”) umowę pożyczki podporządkowanej. Na mocy tej umowy GEI FUC udzieli Bankowi pożyczki w wysokości 75,0 mln franków szwajcarskich (tj. równowartość 295,1 mln zł wg kursu średniego NBP z dnia podpisania umowy). Umowa została zawarta na okres od 23 grudnia 2015 roku do 23 grudnia 2022 roku. KNF wydała zgodę na zaliczenie do kapitału Tier II Banku środków pieniężnych pochodzących z tej umowy.

Inne umowy

W lipcu 2015 roku Bank BPH zawarł z PKN Orlen SA aneks do umowy o wielocelową, wielowalutową linię kredytową w wysokości 450,0 mln zł wydłużający okres kredytowania z 31 lipca 2015 roku do 31 października 2016 roku.

20.5 Informacja od Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w sprawie dodatkowej wpłaty do funduszu ochrony środków gwarantowanych

W listopadzie 2015 roku Bankowy Fundusz Gwarancyjny („BFG”) zawiadomił Bank o obowiązku wniesienia na rzecz BFG kwoty przeznaczonej na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa. Obowiązkowa wpłata Banku wynosiła 23,4 mln zł i została przekazana na rzecz BFG w 4 kwartale 2015 roku.

20.6 Dywidendy

29 maja 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie przeznaczenia całego zysku za 2014 rok na kapitał zapasowy Banku.

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia BPH TFI oraz na podstawie umowy przeniesienia przez GE Capital Corporation na BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o. akcji BPH TFI wraz z prawem do otrzymania dywidendy z nich wynikającym, w tym dywidendy za 2014 rok, spółka wypłaciła dywidendę dla akcjonariusza BPH PBK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o. w wysokości 12 372 tys. zł.

Zgodnie z uchwałami Zgromadzeń Wspólników spółki BPH BPK Zarządzanie Funduszami Sp. z o.o., w 2015 roku została wypłacona dywidenda dla Banku BPH S.A. (wspólnika) w wysokości 16 008 tys. zł.

21. Zdarzenia po dacie sporządzenia raportu rocznego mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe

W lutym 2016 roku trzy spośród pięciu działających w Banku związków zawodowych (tj. NSZZ „Solidarność” Organizacja Zakładowa w Banku BPH SA, Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Bankowości i Usług „Dialog 2005” oraz NSZZ Pracowników Bankowości „Bankowiec” Międzyzakładowa Organizacja Związkowa) weszły z Bankiem w spór zbiorowy. Było to konsekwencją nieuwzględnienia przez Zarząd Banku żądań przedstawionych przez te organizacje związkowe, obejmujących:

- zapewnienie pracownikom restrukturyzowanym w ramach zwolnień grupowych takich samych warunków jak w ramach zwolnień grupowych mających miejsce w 2012 roku;
- zastosowanie takich samych warunków, jak opisane w pkt 1 powyżej, wobec pracowników przechodzących do nowych pracodawców na zasadzie art. 23(1) §1 Kodeksu pracy, w związku z procesem przekazywania oddziałów własnych Banku do franczyzobiorców.

Żądania organizacji związkowych wynikają z zapowiedzianej przebudowy sieci dystrybucji Banku i wynikającej z niej restrukturyzacji zatrudnienia, która jest związana z przyjęciem przez Bank Planu transformacji biznesowej na lata 2015 – 2020.

Zarząd Banku stoi na stanowisku, że oczekiwania strony społecznej zostały uwzględnione, chociaż istniała rozbieżność w zakresie wysokości odszkodowań. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w dokumentach:

- „Porozumienie w sprawie szczegółowych zasad rozwiązywania z pracownikami Banku BPH Spółka Akcyjna stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w okresie od 10 lutego 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku”, dotyczące pracowników Banku z wyłączeniem osób zatrudnionych w oddziałach Banku, które będą transferowane do franczyzobiorców;
- „Regulamin w sprawie ustalenia warunków wypłaty świadczeń na rzecz pracowników oddziałów własnych Banku BPH S.A. przejmowanych przez nowych pracodawców (franczyzobiorców) na podstawie art. 23(1) §1 Kodeksu pracy w związku z przejściem na nich części zakładu pracy Banku BPH S.A.”.

Dodatkowo, NSZZ „Solidarność” Organizacja Zakładowa w Banku BPH SA i Niezależny Związek Zawodowy Pracowników Bankowości i Usług „Dialog 2005” przedstawiły żądanie zwiększenia wynagrodzeń zasadniczych dla wszystkich pracowników Banku o minimum 300 zł netto. Zaproponowana podwyżka wynagrodzeń nie mogła zostać zaakceptowana przez Bank z uwagi na jej znaczący wpływ na bazę kosztową Banku.

Zarząd Banku podjął działania ustawowe w celu rozwiązania sporu i podkreśla, że dokłada najwyższej staranności, aby zaproponowane rozwiązania stanowiły uczciwą rekompensatę dla pracowników objętych planem restrukturyzacji zatrudnienia, z jednoczesnym uwzględnieniem sytuacji finansowej Banku.

22. Czynniki mogące mieć wpływ na wyniki Banku BPH w najbliższej perspektywie

Brak presji inflacyjnej w polskiej gospodarce, a nawet wciąż obecne zjawiska deflacyjne pozwalają oczekiwać utrzymania się stóp procentowych na obecnym bądź lekko niższym poziomie w perspektywie najbliższych kwartałów. Będzie to nadal wpływać korzystnie na zdolność kredytową gospodarstw domowych oraz koszty obsługi ich zadłużenia, a z drugiej strony wpłynie niekorzystnie na poziom osiągniętej przez Bank marży odsetkowej.

Globalny wzrost awersji do ryzyka oraz zwiększona zmienność na rynkach finansowych wywołane obawami o dalsze spowolnienie gospodarki chińskiej oraz rozpoczęty w grudniu 2015 roku cykl zaostrzania polityki pieniężnej w Stanach Zjednoczonych, w połączeniu z gorszym postrzeganiem przez inwestorów zagranicznych perspektyw polskiej gospodarki (obniżenie ratingu Polski przez Standard and Poor's) wywierają presję deprecyjną na złotego. Słabszy złoty zaostrza problem walutowych kredytów hipotecyjnych, co może mieć negatywne przełożenie na jakość portfela kredytowego. Dodatkowo, obniżenie ratingu może w dłuższym horyzoncie czasowym negatywnie wpłynąć na koszty finansowania banków.

W otoczeniu regulacyjnym główne ryzyko nadal związane jest z potencjalnym wprowadzeniem ustawowego rozwiązania w sprawie walutowych kredytów hipotecyjnych. Również uchwalony podatek od aktywów instytucji finansowych może mieć negatywny wpływ na poziom rentowności oraz wzrost akcji kredytowej w przypadku objęcia nim Banku.

Pozytywny wpływ na wyniki Banku będzie miała transakcja przejęcia Visa Europe przez Visa Inc. Zgodnie z informacjami od Visa Europe dotyczącymi potencjalnego udziału Banku w rozliczeniu tej transakcji, udział Banku w cenie nabycie obejmie:

- 16,7 mln euro w gotówce, co stanowi równowartość 71,0 mln zł⁹;
- 5,7 mln euro w akcjach Visa Inc., co stanowi równowartość 24,4 mln zł⁷.

Powyższe kwoty mogą ulec zmianie m.in. w związku z kosztami transakcji oraz ewentualnymi odwołaniami członków Visa dotyczącymi ich udziałów w transakcji. Przeprowadzenie transakcji jest zależne od otrzymania wymaganych zgód regulatorów, a jej sfinalizowanie jest oczekiwane w 2 kwartale 2016 roku.

Na wyniki Banku BPH w kolejnych okresach wpływ może mieć realizacja Planu transformacji biznesowej na lata 2015–2020, którego szerszy opis znajduje się w części „Plan transformacji biznesowej Banku BPH”.

23. Oświadczenia Zarządu Banku BPH

23.1. Zasady ładu korporacyjnego

Bank BPH realizuje strategię biznesową w sposób społecznie odpowiedzialny i zgodny z zasadami ładu korporacyjnego, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich grup interesariuszy, w tym klientów, pracowników, partnerów i społeczności. W codziennej pracy pracownicy Banku BPH kierują się zasadami będącymi wyznacznikami strategii „Bank BPH. Po Prostu Fair”.

Wyrazem uznania dla wysokiego poziomu w zakresie zarządzania, ładu korporacyjnego oraz przejrzystej komunikacji było włączenie, już po raz siódmy, Banku BPH S.A. do Indeksu RESPECT, pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej giełdowego indeksu spółek odpowiedzialnych społecznie. Indeks RESPECT, będący efektem współpracy Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie z partnerami zewnętrznymi obejmuje swoim portfelem spółki charakteryzujące się najwyższymi standardami zarządzania w zakresie ładu

⁹ Według średniego kursu NBP z 23 grudnia 2015 roku.

korporacyjnego, ładu informacyjnego i relacji z inwestorami oraz wrażliwością na czynniki ekologiczne, społeczne i pracownicze w swojej działalności. Ponadto w 2015 roku Bank BPH po raz czwarty znalazł się w gronie trzech najlepszych spółek giełdowych z sektora finansowego pod względem jakości raportowania danych pozafinansowych w rankingu opublikowanym przez Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych w ramach projektu "Analiza ESG spółek w Polsce – IV edycja".

Bank BPH przywiązuje dużą wagę do zasad ładu korporacyjnego wierząc, że sprzyjają one zrównoważonemu rozwojowi i są korzystne dla wszystkich interesariuszy spółki. W 2015 roku Bank respektował wszystkie wymogi „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”. Bank dokonał również dostosowań do zapisów „Dobrych Praktyk dla Spółek Notowanych na GPW 2016” uchwalonych przez Radę Giełdy 13 października 2015 r. obowiązujących od 1 dnia 2016 r. Jednym z dowodów na wysoki standard ładu korporacyjnego jest zapewnianie akcjonariuszom przez Bank od 2012 roku możliwości udziału w Walnych Zgromadzeniach Banku przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej poprzez transmisję obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym. Transmisje obrad dostępne są dla wszystkich zainteresowanych, a głosowanie przewiduje tryb online.

Wewnętrzne regulacje i przepisy obowiązujące w Banku, uwzględniając zasady ładu korporacyjnego, stanowią dowód dbałości firmy o najwyższe standardy prowadzenia biznesu przy poszanowaniu praw wszystkich podmiotów w otoczeniu rynkowym. Najwyższa jakość wewnętrznych norm i regulacji została potwierdzona oświadczeniem Zarządu Banku o przyjęciu do stosowania Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych opublikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego 22 lipca 2014 roku.

Bank jako instytucja zaufania publicznego, w swojej działalności kieruje się także przepisami zawartymi w Kodeksie Etyki Bankowej. Normy etycznego postępowania obowiązujące w Banku BPH wynikają też z kodeksu etycznego „The Spirit & the Letter” („Duch i Litera”) obowiązującego w całej Grupie GE. Kodeks ten zawiera wizję funkcjonowania Banku, jako firmy działającej uczciwie i godnej zaufania („Duch”) oraz przestrzegającej przepisów prawa, najwyższych standardów etycznych i wytycznych regulatorów („Litera”).

Szczegółowy opis ładu korporacyjnego Banku jest zamieszczony w Oświadczeniu o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2015 roku, będącego załącznikiem do niniejszego dokumentu.

23.2. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań finansowych

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, dane finansowe i dane porównywalne zaprezentowane w rocznym Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Banku BPH sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Banku BPH oraz osiągnięty wynik finansowy. Niniejsze roczne Sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Banku BPH, w tym opis podstawowych rodzajów ryzyka i zagrożeń.

Szczegółowy opis kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do sporządzania sprawozdań finansowych jest zamieszczony w „Oświadczeniu o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w 2015 roku”, będącego załącznikiem do niniejszego dokumentu.

23.3. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych – firma audytorska PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., dokonująca badania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowania Grupy Banku BPH za 2014 rok został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Umowa z PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została zawarta 24 czerwca 2014 roku na okres dwuletni i obejmuje swym zakresem badanie Sprawozdania Finansowego za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2014 roku i 1 stycznia – 31 grudnia 2015 roku oraz przegląd Sprawozdania Finansowego za okres 1 stycznia – 30 czerwca 2014 roku oraz 1 stycznia – 30 czerwca 2015 roku. Podmiot ten oraz biegli rewidenci przeprowadzający badanie spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z przepisami prawa polskiego i normami zawodowymi.

Wynagrodzenie podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (tys. zł)

Wyszczególnienie	Rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku*	Rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2014 roku*
Wynagrodzenie za badanie rocznego sprawozdania finansowego jednostki dominującej oraz grupy kapitałowej (1)	680	680
Wynagrodzenie za badanie rocznego sprawozdania finansowego jednostek zależnych (2)	80	80
Wynagrodzenie za usługi doradztwa podatkowego	173	216
Wynagrodzenia za inne usługi poświadczające (3)	288	288

*/ Kwoty wynagrodzenia nie obejmują podatku od towarów i usług.

(1) Wynagrodzenie obejmuje kwoty należne lub wypłacone przez Bank BPH na rzecz PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., jako podmiotu uprawnionego do badania, za profesjonalne usługi związane z badaniem rocznych sprawozdań finansowych oraz grupowych pakietów sprawozdawczych.

(2) Wynagrodzenie obejmuje kwoty należne lub wypłacone przez Bank BPH na rzecz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, jako podmiotu uprawnionego do badania, za profesjonalne usługi związane z badaniem rocznych sprawozdań finansowych jednostek zależnych, zgodnie z umową zawartą 26.11.2015 na badanie Sprawozdania Finansowego za rok 2015 (umowa zawarta w dniu 01.12.2014 na badanie Sprawozdania Finansowego za rok 2014).

(3) Wynagrodzenie obejmuje kwoty należne lub wypłacone przez Bank BPH na rzecz PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., w kwocie 250 tys. zł (31.12.2014: 250 tys. zł) oraz na rzecz KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w kwocie 38 tys. zł (31.12.2014: 38 tys. zł), jako podmiotów uprawnionych do badania, za profesjonalne usługi związane z badaniem lub przeglądem innych niż rocznych sprawozdań finansowych oraz inne usługi poświadczające.

Dodatkowo w 2015 roku, PwC Polska Sp. z o.o. świadczyła dla GE usługi doradcze związane z Bankiem BPH. Koszty poniesione przez Bank BPH wynoszące 2 490 tys. zł zostały refakturowane na GE.

W Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Banku BPH zostały zamieszczone informacje dotyczące:

- opisu istotnych czynników ryzyka (ryzyko stóp procentowych, ryzyko płynności, ryzyko wymiany walut, ryzyko operacyjne, ryzyko kredytowe) – nota 45;
- portfela kredytowego poza umieszczonymi w Sprawozdaniu z działalności – nota 45;
- opisu transakcji z podmiotami powiązаныmi – nota 41;
- udzielonych gwarancji, poręczeń, umów o subemisję – nota 37;
- opisu istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym, wartościowym – nota 37;
- opisu postępowań sądowych – nota 36.

24. Słownik użytych pojęć i skrótów

- Bank, BPH – Bank BPH S.A. (Spółka Akcyjna).
- Biuro Maklerskie – Biuro Maklerskie Banku BPH.
- BPH TFI – BPH Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., spółka pośrednio zależna od Banku BPH.
- Cena/ Wartości księgowa - iloraz kursu akcji na zamknięciu sesji giełdowej z danego dnia i wartości księgowej przypadającej na jedną akcję.
- Cena/ Zysk - iloraz kursu akcji na zamknięciu sesji giełdowej z danego dnia i zysku za dany okres przypadającego na jedną akcję.
- EBC – Europejski Bank Centralny.
- Fed – Federal Reserve, System Rezerwy Federalnej USA - amerykański odpowiednik banku centralnego.
- FX-swap (ang. foreign exchange swap) – rodzaj transakcji pochodnej polegającej na zwrotnej wymianie umownej kwoty dwóch walut, w dwóch uzgodnionych z góry terminach i po z góry ustalonych kursach wymiany.
- GPW – Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.
- GUS – Główny Urząd Statystyczny.
- Kapitalizacja rynkowa – iloczyn liczby akcji i ceny akcji na zamknięciu sesji giełdowej na GPW w danym dniu.
- KDPW – Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.
- KNF – Komisja Nadzoru Finansowego.
- Koszty/ Dochody (wskaźnik) - iloraz sumy kosztów działania i ogólnego zarządu z pozostałymi kosztami operacyjnymi oraz wyniku na działalności bankowej i pozostałych przychodów operacyjnych.
- kw./kw. – kwartał do kwartału.
- Marża odsetkowa na aktywach ogółem – iloraz zannualizowanego wyniku odsetkowego i średnich aktywów ogółem w danym okresie.
- MŚP – Małe i Średnie Przedsiębiorstwa.
- NBP – Narodowy Bank Polski.
- PKB – Produkt Krajowy Brutto.
- pp. - punkt procentowy.
- r./r. – rok do roku.
- Rentowność aktywów netto (ROA netto) - iloraz zannualizowanego zysku za okres przypadającego akcjonariuszom Banku i średnich aktywów ogółem w danym okresie.
- Rentowność kapitału brutto (ROE brutto) - iloraz zannualizowanego zysku przed opodatkowaniem i średniego kapitału własnego przypisanego akcjonariuszom jednostki dominującej za dany okres.
- Rentowność kapitału netto (ROE netto) - iloraz zannualizowanego zysku za okres przypadającego akcjonariuszom Banku i średniego kapitału własnego przypisanego akcjonariuszom jednostki dominującej za dany okres.
- RPP – Rada Polityki Pieniężnej.
- Udział kredytów z utratą wartości – iloraz kredytów z utratą wartości w portfelu całkowitych kredytów brutto.

- Wartość księgową na akcję – kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej przypadający na jedną akcję.
- ZBP – Związek Banków Polskich.
- Zysk na akcję – zannualizowany zysk za okres na jedną akcję.

Podpisy członków Zarządu Banku BPH S.A.

21.03.2016 **Richard Gaskin**
Prezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Paweł Bandurski**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Andras Bende**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Mariusz Bondarczuk**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Grzegorz Jurczyk**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Mariusz Kostera**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Krzysztof Nowaczewski**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis

21.03.2016 **Grażyna Utrata**
Wiceprezes Zarządu
.....
podpis
